

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractus theologicus, de iure et iustitia, dominio contractibusque - Cod. Ettenheim-Münster 118

Cartier, Gallus

[S.l.], 1714

Disputation secunda

[urn:nbn:de:bsz:31-111354](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-111354)

Disputatio de

Domino in Genere.

Ab hodie scholasticis in methodo magis excola semper aliam a methodo Angelica et compellitur; Porro e Aquinas postquam de Officio et Officia episcopales nam de restitutione appropinquat, nec enim alteram disputacionem Dominio in scribis bene animaverit nam restitutionem nam comode tradidit, nisi Dominii nobilitate praecipue, restitutio nam fieri debet. Porro quoniam quoniam prius suam operetur inquit Dominium, quoniam quoniam cuius est quod restituendum sit recte intelligat, ne in legibus per legem quoniam Theologus, rem totam sic percurram ut lege sit et rade ubi quoniam fuerit decet in brevitate et brevitate explorare.

Quaestio unica.

Natura et essentia Domini modis, illud acquirendi.
Ubi quaestionum unica brevis, gratias studiorum professio in Cardinali Officio deinde expressa in isto studio nullo quod fuerit, amplam de Dominio materiam unica quaestione concludo in tres in articulos subdivisa, quorum inque essentiam divisionem et naturam, alter subter et quod modis acquirendi Domini explicatis. Quod haec titulorum distinctione ubi laborum moram dem promittente in duntaxat in quodam resolutione ad universis placidam. Quod Disputacionem fertur in articulo, oris igitur.

Articulus unus

Essentia et divisione ad naturam Domini.

Quod in ca. de iuris si est deus, ut quasi deus nullo parvulo amico laborat, quod in quaestione uno passerent, ita ad essentiam numero et officio quasi inque inque quod rudimentis simpliciter quaestiones edidit, aliquid praesentibus ab in Dominium explicare incepto methodo fructifera praesentibus inque praesentibus erit igitur.

sectio una.

Quid sit Dominium in genere et quod plura.

90. Dominium quod a possessione oritur firmata est, eo quod iure natura ob inque inque omnia que sunt in possessione, alia definitur, cum iurisdictione in quodam quod inque de re aliqua corporali plane et libere disponendi ex hoc quod si quod lege prohibetur, in quod sequitur in lege si quis, in quod differentia est. De acquirenda possessione in articulo de possessione, nec solum quod inque inque, quoniam excludit

ius reale inferri ex dominio, ratio est, quasi dominium per se ad ea emanantia
ipsius iuris, ratio est, quia ius est pars aduersus illi iuribus in defensione et dignitate dominij, per
modum generis sui, ad in defensione huius.

94.

Dominium ita legitime de se habet, in illa re, quae in illa defensione gubernandi et
gubernandi in dominium iurisdictionis et proprietatis, sed in specie supra dominium
et cum dominium iurisdictionis ius gubernandi subditos in proprio comodum eis
actibus iuribus et propriis, sed et permittit pro punitione. Dominium propi-
etatis ius est seu facultas plene et libere disponendi de re aliqua tam sua
in proprio comodum disponendi, unde tutiori est quod dominium in re pu-
blicitate est in habeat et facultatem disponendi de rebus publicis, quae de illis non
potest disponere, sed de factis, neque in finem de pupilli comodum. dicitur et solus dominium
proprietary alio non dominium perfectum iurisdictionis, ut dominium in perfectum
est est absoluta in proprio comodum, quae respondet dominio proprietatis, nobilitate
facile antea subiectionem et facultatem dominio iurisdictionis, respondet.

95.

Dominium proprietatis seu proprietatis subditis in re in plenum fore absolute
est in plenum seu imperfectum: Dominium plenum quod ab antiquis eo quod in
plurimum manu operari, manijum Jacobus varie describit, Bartholomaeus illud
dicitur C. si quis sit in iura. §. Diffinitio ff. de acquirenda possessione, in re
disponendi de re corporali nisi lege prohibeatur. ad hoc descriptio per Antonium quod
revera manet, sed de deo perfectum in creaturas esse incorporeales per
iura, quae rebus incorporatis laeserunt in fidelibus de rebus corporalibus et incorporeis,
maxime in ponderis dominium. alii apud Romanos de re. C. 1. §. 1. illud
describit, quod sit libera facultas disponendi circa ea in re, quae non sunt
et ad hoc lege permittit licite ab aliis imperibilibus. quod cum sit legibus
C. 2. C. 3. dubitatur de ea. dicitur dominium plenum est ius in re extendens se ad
omnem eius usum seu dispositionem nisi lege prohibeatur. nos quoque in re non deservit
ut illis sit ex generica dominij descriptione dominium plenum, sed deservit autem
quod sit ius reale libere disponendi de re aliqua tam sua tam circa usum
rei quae eius comodum in omnem usum lege non vetitum. Collegit bonitas

ex iure plerumque dominij concessu, qui ad regem Galles, Joannem Burghaber de
virtute ista §. 19. in collegit, quod non habet rei proprietatem, sed est comodum
inde emanantia in se quae, dum in re perfectum dominium in proprietatem
absque comodum inde quae, et sola comodum absque proprietate rei includit,
quod si ut recte videtur, licentiam est dominium imperfectum et aliud sui dominij
perfectum aliud utile. dicitur genitum de iure sua facultate fundam proprietatis

96.

97.

et in eis comodorum tale dominium sicut filium familia in peculis aduentibus in rebus
 dicitur: dominium utile id est seu facultas fundata comodorum rei iuribus
 in rebus usufructuariis, et tale dominium compellere ut supra in hac re, sed dicitur
 in hypotheca dicenda dicitur.
 Dicitur et non in rebus dominii in genere, sed in rebus dominii perfecti, sicut in
 rebus usufructuariis et in rebus dominii, et a priori scilicet aut dicitur in rebus
 quod si quod lege prohibetur usum lege non velidum lege permissum quod si aliquid
 difficultatem mouere potest in rebus iuribus, nisi recte intelligam: unde
 sciendum est huiusmodi rebus, legem plerumque de dominio in actu id est in
 exercitium, et quasi dominio in actu imo, quale in rebus et in rebus sicut in
 gnanis, sed quod aliquid dominii dominio plerumque, plerumque tribuit, quod nuda, probantia,
 multi aut in actu id est lege ut pupilli sine consensu tutorum, sub quorum
 directione sit, et quod dicitur, ut bona maioribus et in rebus iuribus huiusmodi
 testatoris quoque inhibente, pro suo arbitrio disponere non potest, dicitur, lege
 prohibentur et quasi lege: ut supra in intelligendum est, et dicitur si quod lege pro-
 hibetur, sicut exemplo si per legem aut quasi legem res disponibiles a certo
 aliquo usum prohibetur sicut maioribus et in rebus iuribus quoque, prohibentur huius-
 modi testatoris ab usu alienationis, ut si ad unum familiae corpus devolvitur,
 et bona pupilli quod sub tutoribus sine consensu tutorum, quemadmodum in rebus
 pro iam sicut huiusmodi legem sicut Paulus ad Galat. 4. scribitur quod si re-
 bus sicut et nil differat a seruo cum sit sicut cum, sed sub tutoribus
 et auctoritas est usque ad huiusmodi profertur a parte.

Primum ad aliam dominii divisionem perquam solvenda sit quodam dubia qua
 dicitur plene dominii emergentia imo quod an data defectio non tollat a
 dominio dicitur dominandi plenitudinem cum in rebus usque dominii, ad quos di-
 ponere compellit dominio pleno, et si ipsa facultas alienandi a se ad dominum
 quod seo tribui non potest cuius dominium specialiter inabdicabile est, unde dicitur
 si dicitur defectio sicut sicut deum dicitur non potest sicut plenum dominium.
 Sed an non perfluant illa pariter lege in rebus dominium plenum
 et non quod ad aliquid dicitur extendit, qui in lege sit velidum. Et dicitur an
 dicitur potest dicitur plene et per se sicut sicut rebus pignoris cum dicitur iure
 dicitur de illo plene disponere nequeat. et dicitur ut an amissa posses-
 sione ipso facto et amittat plenitudo dominii huiusmodi rei amissa, cum de
 illa pro suo arbitrio disponere non potest maxime si aliter huiusmodi rem
 bona parte profertur. tale est huiusmodi alia quam dubia bona sicut in rebus

Quod ad rem seu personale est facultas querendi personam in huiusmodi in
 alium transferentem vendentem vel alio modo, si autem exigendi ipsam rem seu
 terminalam ex supposito quod altera aliquis posterior rem corporis possidere
 unde post factum esse in re quibus ad rem, nec valere etiam alienationem
 venditionem vel rei aliusque cum iure in re factam ipsa in rem cum iure in
 re, tunc si valere non potest venditionem cum iure in re et possessione,
 ipsa in rem cum iure ad rem solummodo factam, quibus in huiusmodi casu libelli
 in ad rem seu in eodem modo vendentem et quomodoque venditorem alienationem
 tenet ad in iudicio, cuius ratio propter universam boni civilis partem
 Canonistarum sententiam, quod libelli solummodo in ad rem non devincitur ipsa res
 sed persona, dum contra libelli in re respicit et non solum persona devincitur
 maneat, adeoque respicit potest quomodoque devincitur: unde et post huiusmodi
 venditorem vendentem rem aliquam non solum tenent in respiciendum damnum huius
 modi alienatione respicit libelli in re, sed potest et respicit libelli in ad rem
 eius est huius quod libelli in re respicit damnum quomodoque respicit in re et in ad rem
 acquirat dicitur et videtur in 47mo qui videri poterit.

102.

Ad idem est ratio quod est presentis questio de fructu boni proximo huius remota procedit
 paralleliter ad de remota dicitur fructus, proximum nonagis dominii fructum dicitur
 reale vix est qui ignorat, maxime dum ipsa ratio dominii per ius reale in ditione
 explicari: est autem fructum in genere quasi causa officii, et illud quod fundat aut in quo
 est in proprio radicat aut in aliusque potest et habet unde fructum proximum
 est quasi causa proxima et illud in quo proxime radicat aut in aliusque iuris fructum remota
 vix est quasi causa remota aut in quo remota huiusmodi aut subsistit, quibus proxime
 est, quod cum aliusque dominii proximo sit libere potest disponere de re aliqua sicut
 sua, fructum proximum sicut illud in re reale, cuius beneficii dicitur, quod libere
 disponere potest, ratio vero huius iuris fructum est remota, quoniam ex hac remota ex illo
 proxime altera dispositio procedit.

103.

Ad idem est ratio cum ius in re acquirat per rei traditioem augumentum, in re ad rem
 per rei promissa simplicem acceptationem, ad acquirendum ius adeoque et ad dominium
 traditionem requiritur titulum juris: si autem titulus juris alius est illud, si cuius
 quis acquirat ius reale et personale sine actuali et gratia seu corporali rei
 possessione huiusmodi tituli sunt donatio, emptio, hereditaria successio legitima
 electio in officium, beneficium, Regnum etc., si quis sine corporali et gratia acquirat
 possessionem acquirat, sicut de re sua augumentum esse disponendi: est autem titulus huiusmodi
 duplex, videlicet aliter aliter promissus, videlicet iuris actualis titulus ille est qui in re

sectio 3ta

Quid et quod sit possessio quomodo acquiratur, eum amittatur quaque conferat utilitates.

Quomodo Dominium sit in re, reale si proinde de re aliqua legi sua vero
 tam qd vere suum dicere possit, nisi illud quodammodo possideat, Dominii
 esse complectendum videtur possessio. cum igitur de natura Dominii indagari, natura
 alienius rei sine eorum proprietatibus vendi in illi nequeat, hinc de possessione disputare
 iuribus indagandum, qd et quod sit, quomodo acquiratur, amittatur, quaque possessori
 tribuat utilitates, et loquimur hinc de possessione facta, facta, facta de iure facta et
 qua aliquis facta de possessione, nunc de re possessa qd e possessione aliquid dicitur. + possessio e
 Possio possessio in suo dicitur e quasi pedum possessio vel hinc lege una de acquirenda
 et amittenda possessione res e immobilis, acquiratur per pedum possessionem super se
 factam, eiqz hincmodi possessio duplex altera iuris altera facti, hae e iuris
 aut illa vo in possidendi, quomodo hinc quomodo utraqz res de iure ad hinc re-
 solutionem sit.

110.

Species una possessio in genere reale dicitur de iure rei vera et facta corporis et
 animi. Quae qd administratio. Sa quidem est, et passim dicitur de iure et bono
 explicatur: In qd uno de iure hae e ad desiderandi n solum qd iura sed e iura
 una appropinquatio rei, qd e adquisitio et in facta possessionis. In dicitur rei per qd i sola
 res corporalis intelligitur, sed e incorporalis vel iura bonorum dignitate. qd a illis
 dicitur possideri a iuris vo quasi possideri. In dicitur vera et facta duplex non
 dat appropinquatio altera vera, qd scilicet manuum appropinquatione si e mobilis facta
 et pedum possessione si immobilis, hinc fuerit vel ager fundus qd iuris hinc e veri facta
 et natura possessionis comparando modi facta e qd facta alio quocumqz actu possessione
 iuris ad hinc memorabilis equivalere, velut qd iuris idem dicitur e iuris dominium
 et possessio clavisum acceptione comparari: In qd vera et facta de iure, vel facta
 diversa locorum placita ostendat ius per appropinquationem et de iure receptionem
 attachi motum (et possessione pedum) ius per facta, eum alium actum memorabilis
 equiparationem possideri posse aliquam rem.

111.

In qd Corporis animi administratio boni vel offensa, qd ad hoc vel aliqua res
 iniqua a nobis possideri, debeat ex hoc qd de acquirenda possessione iuris
 alio modo corporali appropinquandi eo In modo quo sit, et in medio in se et in medi-
 ali qd iuris, et qd iuris et aspectu et ingressu modo scilicet rei possidenda appropinquandi et
 qd iuris appropinquandi, et hoc hinc per hinc Corporis administratio, ad hinc animi

112.

possessio e
 quasi pedum
 possessio
 possessio de iure
 de iure rei
 vera et facta
 duplex non
 animi iuris
 administratio.

ut comprehensio ad possessionem alius rei legitimam et iurisdictionem non sufficit solum
 detentionem et apprehensionem et asserionem ut solum iuris periti alius quocumque iudi-
 ce qui incederet et alius apprehenderet, eis possessione fieret, sed quod potestatem
 potestatem detentionem requiratur quodam animi affectio seu voluntas rem huiusmodi
 capiendi et detinendi ut supra unde totum pupilli et comodatarii non sunt possessionem
 illae rerum pupilli huius rei comodatarii aut depositarii, quia tunc eiusmodi res non possunt
 valiter possiderent nisi huius possident eas animo detinendi ut supra et aliter
 non huius requirunt, ut quis rem eiusmodi se per se possideat, sed sufficit quod per suam
 procuratorem vel alium servum et eam locupletem possideret et generaliter ff. de acq.
 poss. ubi huius qui quis possit non potest velentibus sed in possessione veluti procura-
 torum non possidere videtur. quia est regula iuris in huius quod qui recipit
 alium et perinde ac si faciat per se ipsum. neg. e. op. e. ut quis corporali in huius
 formal possessionem, sed sufficit si in huius faciat animo veluti occupandi huius
 ut huius possidet alius domus sufficit ut in arbitrio animo veluti occupandi

113.

Quod ultimo est iuris adminiculo quod ubi non additur ad idem possessionem iustomab
 iniusta, quasi iusta sit quod iuris adminiculo iniusta quod sit iuris hoc adminiculo
 facta, atque non sit iuris iniustitiam, sed huius ad Paulus L. iura ff. de acq. poss.
 et cum eo amicus Marcus Abundantio iugo Malii comonite impetant huius
 iudicari iuris non prohibent quo minus vera possessio oritur, sed est res quodam quae
 iura volent in singulorum huius possessionem veluti hoc res facta et dicitur a
 factis possidere prohibent per huius non ff. de acq. poss. res quod ubi huius publico
 servientibus ubi huius et huius a possessione eximuntur. a huius hoc posses-
 sionis in genere defectio est et defectio explicat, in qua facile deici poterit
 detentionem rei servare loco gentis quoniam est depositum et comodatam huius
 rei usque quod huius possessione dicitur non potest, reliqua vero corporis et animi iuris
 adminiculo huius rari huius de huius facile patet.

114.

Ex modo explicata possessionis in genere nota facile quod facta quod iuris possessio
 sit ostenditur et est possessio facta huius indifferenter an iusta sit an
 iniusta detentio alius rei corporis animi iuris adminiculo, et si revera
 non differat a possessione in genere, proin modo dicitur quod huius que antea
 defectio facta possessio in genere nimirum quod sit detentio rei vera et facta
 corporis animi iuris adminiculo sub hac est auctoritate singula nota posses-
 sionis facta huius quoniam: quod si vero huius huius possessio facta et cum

ad hoc in alio quoniam si sit possessio facta in 2 generis possessionis actione
 veluti dicitur quod sit delictio reivera & sita sine iure insistendi iuris
 animi juris adminiculo, dum e contra possessio iuris dicitur de delictio
 rei vera & sita cum iure insistendi corporis et animi iuris, dominulo,
 addi potest rei in triplici delictio huiusmodi sine ut maior et clarior possessio
 ostenderet energia cui proprium est delictio remul. pan. huiusmodi delictio
 conceptu et possessionem facti et juris reide explicari et natura delicti
 liquet, possessio est facti in p[ri]mo in suo regule si deul qd actualm rei delictio-
 nem abstractendo ab ei iure delictio, adeoq[ue] facta sine iure insistendi
 dum e contra possessio iuris a iure delictio n[on] abstractat sed includat unde
 e a parolo L. 1. ma ff. de acq. L. amitt. poss. dicitur ius insistendi alius
 rei qm sua n[on] prohibita possideri, ubi ius insistendi cu proprium diffical
 ponit, ait e Amig h[uius] s[ententia] n[on] p[er] 229. delictio parolo in p[ri]mo
 d[icitur] ius ad excludendam possessionem facti, q[ui] n[on] e ius de fructu iuris si ius facti
 sita sine h[uius] Charo a Bandonio q. 13ta ar 5 s. 237. Covarruvias
 dicitur possessio per factum ex: Cam possidere s. ad p[er]dita ff. de acq.
 poss. in civilibus et naturalibus, e am naturalis possessio corporalis in alius rei
 delictio, et delictio potest qm possessio dicitur e civilis e contra illa
 d[icitur], quare aliqua sine iure sine iure acquisita solo animo et actuali
 et actuali retineri ut propria, d[icitur] e in cil. L. qui ex sua corpore dicitur
 aliter animo eam possideri si iure alig animo possideri eam oauel
 qui amittit qm ille possessionem naturalis qm alig per ingressum occupat n[on]
 in civilibus, qm e contra retinet, quousq[ue] a possessoribus eam recuperare
 desistat. In civilibus, qm possessionem q[ui]at iure civili, cui e a p[ri]mo
 parit sicut verum dominium usq[ue] fructum prescriptionem. Ad d[icitur] naturalis
 et civilis possessioni ab alig q[ui]at, possessio mixta, qm facta e, qui e contra
 sit et animo rem possidet, et facta melig naturalis dicitur, ne forte possessionem
 opinionem vera possessionis n[on] dignamur.

115.

116.

delictio et d[icitur] huiusmodi vera possessio obtineri potest nimirum apprehensione
 vera sita, et iuris d[icitur] possessione e in re oim, obide liquet qd h[uius]modi
 vera possessio obtineri potest, qd modo h[uius]modi delictio rei h[uius]modi sua, alique h[uius]modi
 fieri potest huiusmodi memoratis: qd e h[uius]modi possessio obtineri potest

ad h[uius]modi d[icitur]

in q̄ sola ambigi pot̄ ostendit: imo quis rem bellinere chul suam capere pot̄
 per deventem et d̄erom earum occupat̄m faciendam sicut in rebz nobilitat̄ per
 manuum abstulim, in immobilibz per possessionem eorū, q̄ possessionis capienda
 est alq̄ veri et n̄ale, et viciniam exteniam q̄ nulliḡ fit, aut quarum
 q̄q̄ n̄ ḡst̄al, proinde h̄at̄ n̄ p̄nt, sed possideri incipiunt per ḡp̄m eorū
 occupacionem. 2do quis nem possidere pot̄ per aliam quendam actum sege
 aut Cui ḡp̄eludine firmatum, quo a possessore antecedente, alteri d̄bitur sua
 rei possessio, tales autq̄ s̄t variū, precipui h̄i eorum s̄t per vim rei possidenda
 per traditionem Clavium ad domum v̄g. alienationem per longuam alij cui
 equi cu. t. et per hoc, q̄ prior possessio venditor v̄g. rem a novo possessore
 ḡueat, eiq̄dem s̄t al. usufructuarig. Emphiteusis a nemo ē rei propria Emph-
 iteuta aut ḡueat ē, alq̄ huiusmodi alq̄ d̄r̄ apprehensio s̄t al.

3to Deniq̄ quis rem possidere pot̄ ex eo qd̄ leges ita statuunt, ut v̄t̄
 Amicus obtinet possessio maiorē q̄ in hypparia, uti motuo possessore sine ulo
 ulu sine vero sine s̄t al. via bona cu imo ḡnduram s̄t al. transeunt
 ad proximum suūporem quomodocunq̄ obliuionis, sed si modo maiorē al-
 enatq̄ fuerit ita ē in galia h̄i possessio hereditat̄ defuncti, q̄ sine eo actu
 apprehensio sine vero sine s̄t al. devoluit ad heredem et extraneum, s̄t al. qd̄
 modo h̄i pot̄ detentio alienis rei s̄t al. sua s̄t al. apprehensione s̄t al. s̄t al. et
 legem ḡst̄alione, ḡnta et triplicis hoc modo h̄i poterit possessio.

ii7

Cum v̄o triplex memorata possessio obtentio attingat polij res corporales qm̄
 incorporales iura beneficia, dignitates, et de quomodo res incorporales obtineant
 breuiter dicendum superē, quoniam possessionem ego cum Amicus ad alij vere
 comparari arbitretur per exercitium talij iurij animo illud obtinendi ul suum
 s̄t al. et patiente d̄ro, et eo cui ē concedere et prohibere exercitium talij iurij,
 ubi h̄i recte notat cholera d̄ pul. 14. qd̄ est ordinariē ad bonum iurium poss-
 sionem, sufficit vnicui alq̄ s̄t al. et possidente d̄ro ḡntatq̄, possessio
 s̄t al. in seruilitate fundi n̄ acquirat, sed h̄i dominium in eis seruilitate,
 si talij seruigenerat s̄t al. et ḡntatq̄ d̄ro v̄nti, et ē ei
 actuali possessore, et possessio acquiri pot̄ in seruilitate fundi s̄t al. et
 ḡntatq̄ patiente solo possessore d̄ro ē ignorante, quoniam huiusmodi possessio
 sufficit ad prohibendum d̄modo bona s̄t al. d̄nti.

ii8

Variū v̄o modi amitti pot̄ possessio imo qm̄ amittit v̄ltē possessio, qd̄-

121

simpliciter in usu quodam. gloriabunda diu fuerat: pauperes Bonifacii Nicolai
 3^{ti} C^o c^o c^o qui seminat de verbis s^o in d^o Clementis s^o Clementina et
 oxini de paradyso Jura: et flexon: ubi q^o s^o Grego: q^o auctoritate suffula
 donec loana: ¹²¹ Navicelon Petri seprens regere: Navarcho; hui^o e^o iudicium
 p^onti raly aut casti et aut frusti panis dominum diu Extravagad cordi
 eiy modi dominium e^o corale a se amovere tendebat negotium in super aserent
 dominium ab usu d^octum in rebz ipso usu consumptibilibz et s^o p^o r^oae Duchy.
 Vno usq^o e^o in inf^ostendi saluare rei substantia, alqui in rebz unico usu g^omp^oh^o
 bilibz n^o p^ot dari in inf^ostendi saluare substantia: q^o neq^o usq^o q^o m^onto
 carens usu simpliciter, adeoq^o in rebz unico usu consumptibilibz h^ont dominium.

2do si p^ont s^o q^o usq^o in rebz unico usu g^omp^oh^o a dominio, usq^o e^o p^o p^ote
 uentibz proprietatibz an d^oct^o e^o p^ont alium quendam sed ubi n^orio ip^o substantia
 perit in usu n^o p^ot dari proprietatibz p^ont alium q^o m^ontem, proprietatibz e^o h^o
 e^o alium proprietatibz, cuiq^o an erit si unico usu ip^o substantia perit q^o
 usq^o in rebz ipso usu g^omp^oh^o n^o s^o q^o a dominio.

3^{io} dominium ab usu d^octum in rebz unico usu g^omp^oh^o plare facit
 negotium adeoq^o ab e^o l^oia et dignitate pontificia. e^o modo reuocanda.
 audiri ip^o in dicta Extravag. sic loquentem quis e^o s^onta mentibz credere
 poterit q^o intio fuerit lanti Paris: Nicolai 3^{ti} antheopoi: unius
 o^o seu casei et frusti panis, aliorumq^o g^omp^oh^o dominium. Nomona
 l^oia et usum fructibz retinere. e^o q^o n^o expon hui^o p^onti: fuerit eiy modi
 dominium.

4to ad hoc q^o usq^o in re aliqua g^omp^oh^o saluare, requirit
 q^o illa re p^ont fructu e^o l^oia saluare in rei substantia ad fructuarium
 usuarium provenire, alqui hoc in rebz unico usu g^omp^oh^o ubi n^orio sola substantia
 perit, fieri n^o p^ot: q^o e^o. hoc e^o alia leuia quada^o p^ont. e^o h^ore fructu
 q^o periclitata minoritatem pauperibz vere succentris, q^o h^o e^o alij
 allipime saluare. p^ontioribz Martino s^o et Alexon. 6° solutionem
 dabim^o ingenuam: n^o ad m^o rei intell^oion

122

5to e^o regum in genere quibus diuidi in usum p^onti saluare usq^o iuris legitimat
 iur^o in ulendi de quo iura loquunt^o, et si d^oct^o s^o Jur d^oct^o ulendi re aliena
 salua eiy substantia: q^o d^oct^o e^o se ilara e^o, e^o aucto^oli usurpato rei p^onto^oz ox
 p^onto iure aucto^o re aliena ulendi: hui^o usq^o a dominio d^oct^o nemo dubit^o
 dominium e^o e^o ulendi re sua libere, usq^o an iuris e^o ulendi re in aliena

si hi deusu facti, de quo in presentiarum disputamus.
 A Reg. dicitur res furto ablata restitui debere suo domino, ablata autem est
 conventibus suis minorum non potest, aut largienti. Et ex hoc sequitur, si
 conventibus in iudicio quoniam unde sublata sunt debere restitui, adeoque eandem
 rerum veros dominos esse iudicandos. 2do per hoc quod Pontifex pro suo
 nullo revocare potest omnem rerum usum a suis minoribus non statim sequi
 quod eandem rerum non sit domini, nam neque pupilli sine assensu tutorum
 de suis disponere possunt, atque eorum rerum usus a tutoribus revocari quoniam
 non pupilli domini esse desirant. 3tio J. J. huiusmodi q. 78. ar. 1. Iura
 rerum ipso usu consumptibilium dicere usumque concedi usque concedi res
 ex hoc ipso, aliquid esse concedi res usus rei, ille rei huiusmodi attribuit dominus.
 quod eo ipso quod suis minoribusque concedi usus rerum consumptibilium esse
 unio res esse concedi, aliquid ex assensu et dominio, sed huiusmodi sine assensu
 rerum unio usu consumptibilium neque potest usus in hisce res esse in dominio
 disqui. nam

125.

Ad unum restitutionem fieri familiis suis minorum quibus res ablata
 fuerant, non provenire ex iure sed disponendi plera liberale, sed ex tunc
 assensu patrum Pontificis, ad quem dum forte longis distat distat minimum
 assensu et restitutio debet, qui propterea in familiis unde ablata sunt res
 restitui, quod in singulis hisce quibusdamque Pontifex in generalibus subditis
 et huiusmodi individuali re in hoc loco potest quod in altero, quod huiusmodi suo mon-
 ali velle decernit. neque obstant quod Roma et ablata Pontifex sibi restitui non
 sinit, sed familiis, unde sumpta fuerant, id est sed huiusmodi rursus uniformitatis, huiusmodi
 ut sibi non illud solum, sed et illi ubi sumpta sunt ad plerumque officium spectantem
 unde apparet quod huiusmodi restitutione res non debet familiae, sed in familia Pontificis.

126.

Ad duo casus dicitur dicitur esse in revocando tutoris et revocando Pontifex
 tutor est in iudicio non est tutor rerum pupilli, sed ad hoc revocando aliquem usum lege
 non permissum non privat aliquo pupillum, sed huiusmodi ad hoc permissum a nonis
 vendicat. praeterea non est usus verum pupilli a pupillo tutor aut tutor aut
 valide revocare potest tutor, sed eos solum qui versant in detrimentum pupilli
 contra Pontifex est in generalibus rerum usum rerum minorum et singulis momentis
 non solum usum impedire potest, sed eos solum in iudicio singularium rerum usum privare,
 ita ut non agere ex hoc quod officium respu. solum esse sinit eos solum perire
 et quod gravissime peccaret contra Charitatem, insuper Pontifex in hisce res
 et plerumque dominium circa usum adeoque non huiusmodi ab alterum a dante
 tendicare potest, sed ad hoc singulorum ab huiusmodi pro huiusmodi huiusmodi officio

127.

proinde h[ic] s[er]u[er]i excludit i[ur] q[uo]d s[er]u[er]i illi qui tenet rei dominium plenum. In 116
 salva e[ss]e p[ro]p[ri]etate quo figurat q[uo]d n[on] i[ur]a rei sed rei usufructu[rum] q[uo]d usufructu[rum] p[ro]p[ri]etate
 rei in dominio proprietarii persistente, unde eleganter Angelus de Clavasio
 in sua summa Angelica verbo usufructu[rum] p[ro] explicat d[omi]nium p[ro]p[ri]etate d[omi]nium
 s[er]u[er]i tenet aut, usq[ue] fructu[rum] e[st] i[ur] in corpore quo sublatu[m] e[st] i[ur]a s[er]u[er]i tenet
 quasi dicitur q[uo]d usufructu[rum] d[omi]nium e[st] in alio q[uo]d usufructu[rum] tenet rei in
 p[ro]p[ri]etate salva p[ro]p[ri]etate necesse e[st], hoc e[st] sublatu[m] i[ur]a q[uo]d usufructu[rum] tenet rei in
 p[ro]p[ri]etate s[er]u[er]i a d[omi]nium usufructu[rum] tenet p[ro]p[ri]etate q[uo]d i[ur]a i[n] ca[us]a s[er]u[er]i tenet. Spectat. 130.

ad dominium proprietarii, imo res ipsa aliud n[on] e[st] q[uam] dominium proprietarii
 ut fundus e[st] ca[us]a i[ur] ulandi fructu[rum] re sua, ad q[uo]d p[ro]p[ri]etate
 q[uo]d usufructu[rum] d[omi]nium tenet. 116 in f[er]u[er]i tenet e[st] q[uo]d p[ro]p[ri]etate numero explicat
 v[er]u[m] q[uo]d i[ur] ulandi fructu[rum] re aliena salva e[ss]e p[ro]p[ri]etate, proinde
 n[on] p[ro]p[ri]etate in proprietario, sed altero d[omi]nium s[er]u[er]i tenet d[omi]nium p[ro]p[ri]etate
 feudatario q[uo]d Emphyteuta et ceteris. 116 in f[er]u[er]i tenet e[st] q[uo]d qui
 a lege videtur d[omi]nium, ita p[ro]p[ri]etate ordinat[ur] legis d[omi]nium usufructu[rum] ad
 vendi in bonis ad vendit[ur] filii. Ad 116 in conventionalen qui n[on] i[ur]u[m]
 ex conventionione donat[ur] et alia privatorum bonu[m] dispositione e[ss]e acquiri.
 n[on] e[st] i[n] p[ro]p[ri]etate usufructu[rum] tenet s[er]u[er]i tenet usufructu[rum] tenet, qui sola d[omi]nium
 explicat[ur] e[st], quia differt ab usu p[ro]p[ri]etate, q[uo]d re i[n] usu sola usum p[ro]p[ri]etate usq[ue]
 tenet ad s[er]u[er]i d[omi]nium, in usu fructu[rum] am i[ur] tenet n[on] s[er]u[er]i tenet aut h[ic] tenet
 s[er]u[er]i tenet et de novo s[er]u[er]i tenet.

116 d[omi]nium i[n] modis usum fructu[rum] tenet d[omi]nium plane p[ro]p[ri]etate legis ordi-
 nate s[er]u[er]i tenet, quomodo p[ro]p[ri]etate usum fructu[rum] tenet in bonis ad vendit[ur] filii
 sub patria potestate p[ro]p[ri]etate, et privata dispositione, d[omi]nium p[ro]p[ri]etate
 n[on] s[er]u[er]i tenet q[uo]d pluribus i[n] modis tenet amitti p[ro]p[ri]etate tenet i[n] q[uo]d
 morte n[on] i[ur] usufructu[rum] tenet, 2do morte i[n] q[uo]d civili, tenet ut Angelus de
 Clavasio loc. cit. ait: per maximam et mediam capiti[rum] diminutionem n[on]
 am[ittit] p[ro]p[ri]etate minimam: maxima diminutio capiti[rum] e[st], cum aliquis s[er]u[er]i tenet
 libertatem et civitatem amittit, q[uo]d i[n] q[uo]d tenet qui p[ro]p[ri]etate s[er]u[er]i tenet
 ferri p[ro]p[ri]etate d[omi]nium tenet q[uo]d ad d[omi]nium tenet p[ro]p[ri]etate tenet et qui p[ro]p[ri]etate
 i[n] q[uo]d tenet i[n] s[er]u[er]i tenet. media tenet diminutio, cum lib-
 ertate tenet q[uo]d tenet tenet amittit, q[uo]d tenet i[n] q[uo]d tenet aqua et ignis i[n] q[uo]d
 tenet et i[n] q[uo]d tenet tenet. minima tenet e[st] cum civitate et
 libertate tenet, q[uo]d tenet tenet, q[uo]d tenet tenet, qui p[ro]p[ri]etate tenet tenet.

130.

131.

questionem in hac sectione proprie produci de dominio in alio uno, et radicali dominandi copactate, facienda actu dominori actu lege prohiberi sive n.

134. Affertio una proximum dominii subtm e' vltia radicali vltim lym radi-
cem supponens ita contraria dicitur. Q'v' illa potia dominii subtm
proximum dicitur dicitur, in qua facti radicari pot' libera et legitima
facultas disponendi de re aliqua lym sua, alique facultas huiusmodi
alibi radicari n' pot' nisi in vltie radicali vltim lym eadem supponens
q'v' in vltie radicali in vltie et dum dominii subtm proximi subtm gene-
riso q'v' in vltie radicali certa sit ita h' ostendit in illa potia facti
tm radicari pot' libera et legitima facultas q'v' solum facti libera e' alique
ex vltie h' ostendit q'v' dicitur de actus huiusmodi facti vltie facti libera e'
supponens vltim actu radicari libera q'v'.

135. Q'v' idem e' subtm proximum dominii q'v' e' eisdem proximum subtm, alique
subtm huiusmodi vltim e' et vltie ille q'v' radicale h' facti q'v' vltim
et vltie facti proximum dominii subtm ille q'v' radicale h' facti q'v'.

Q'v' in illud e' proximum dominii subtm, per q'v' h' proxime h' potestatem libe-
ram disponendi de re lym sua, alique hanc liberam potestatem disponendi
h' pot' per vltim et vltim, per hanc e' immediate h' potestatem in factis
et per h' facti actus in re actus, unde vltie q'v' domina actum: q'v' pro-
ximum dominii subtm actus et subtm e' vltim et vltie, h' q'v' q'v'
sola facti indifferens et libera e', facti, vltim q'v' q'v' radix h' indifferens et
liberalis e', radicale. illud namq' q'v' e' dominium e' liberam et legitima
facultatem radicari tm disponendi de re lym sua, sicut e' ubi r' nulla e',
ibi e' nulla libertas e', vltim q'v' q'v' in electione libera indifferens
ita ex q'v' ubi nulla r' e', ubi nec dominandi facti h' pot' e' p't,
q'v' in libertate horum actum q'v' p't: prox ad vltie subtm proximum dominii
h' pot' videri et vltim lym r' actus, et vltie lym proxima disponendi e' libe-
randa potia.

136. Affertio vltia subtm dominii remotum e' vltie et sola n' radicali in vltim q'v'
subtm e': illa n' solum proprie dominii subtm remotum e' p't, q'v' sola e' receptiva
subtm proximi, alique vltim et vltie radicali q'v' ex vltie subtm proximum do-
minii facti, sola et vltie n' radicali e' receptiva: q'v' e' sola et vltie n' radicali
remotum dominandi subtm e'. Q'v' imo dominium q'v' e' libera dispo-
nendi facultas, alique libera disponendi facultas e' et subtm vltim p't nisi in

139.

Aphorismo ista n̄ solum pueri ante usum ratiōis et amētie, sed et p̄tore in p̄tore mortali, heretici et infideles suorum n̄taliū actuum obverum verum Dominium retinent. est communis Catholicorum q̄ta Wiclyff, Hut et Waldensem hereticos. suaderi im̄a pars sum ex filio ad galat. 4. ubi dicit q̄to sp̄s h̄are parvulus ē n̄d̄ differt à servo d̄m s̄d̄ s̄ḡ oīum. sum ē a ratiōe oīj ē n̄a ratiōis ē s̄d̄m̄ Dominū remota, atq̄i ē pueri ante usum ratiōis item amētie s̄t n̄a s̄d̄m̄ h̄bitualr̄ et in actu n̄o ratiōis: q̄o p̄. hoc am̄ infidelit̄ s̄t de Dominio in actu im̄o n̄ de ip̄o Dominū usq̄, ip̄s n̄onq̄ perlibenter concedit in puero ante usum ratiōis actuali amētie, sicut ē in actuali Dormiente Dominium in actu ratiōis n̄ p̄t̄, hoc ē origis p̄t̄ et actualiū libertatem, plera am̄ et actualiū libert̄ ē n̄ p̄t̄ ubi ratiō actuali n̄ ē: cum q̄o in pueri et amētibz aut ē Dormientibz actuali ratiō n̄ s̄t et op̄us intelligi, neq̄ in eij̄ erit actuali sed h̄bitualr̄m̄ Dominium.

140.

Altera pars d̄t̄a ē in Concilio Constantiensi sess. 8. in ar. 4. ubi erroris damna s̄t heretici nominati: item in Concil. Trid. sess. 7. can. 17. et manifeste h̄bit̄ s̄t script. Rom. 13. obedite Dominij n̄m̄ bonis sed et d̄to. Cyp̄o hoc ē s̄c̄o exemplo docuit Cyp̄isse dum verborū s̄c̄is se plurimē acerbē reddidit q̄o Cēsari et Cēsari s̄t a p̄t̄am Cēsari s̄t ratiō adeoq̄ infidelis: q̄o ē in fidelibz obediendum ē, atq̄ in Dominium compellit in aliunde legitime possessa: preterea multimodē Reges appellat in s̄. script. qui s̄m̄ in p̄tore versabam̄, ad Reges s̄t Domini suorum Regum ip̄s ratiō ē probare poterit: p̄tore heretici et infideles actuali ratiōis usum per sua p̄t̄a n̄ amittunt: q̄o d̄m̄ in p̄tore s̄t n̄tali ratiōis. atq̄ oīj n̄a ratiōis ē s̄d̄m̄ Dominū remota. q̄o p̄.

Quod titulus Dominij n̄ fundat in gr̄a et caritate q̄ per p̄t̄a de s̄c̄o n̄tali in aliis titulis a iure expressis quibus et ins̄p̄s p̄t̄is, quos titulus p̄t̄is ore sui p̄t̄is n̄ amittunt: q̄o ē p̄tore s̄c̄o p̄t̄is s̄c̄o suorum Dominij. proinde h̄i iste d̄ct̄us polissimū de Dominio in actu im̄o et de p̄tore q̄to Dominium aut ab hoc aliā iure indubium n̄ ē quoniam in d̄ct̄is ratiōis causa et ratiōis.

Secundū d̄ct̄a.

141.

An dari possit Quorū Dominium insolitum. Magna quæstio h̄ic cum p̄t̄a illa de duplici casu solali resp̄t̄ eisdem numero esse ē affinitas, ut adeo quē illi diligenter operam navārit

parum difficultati in hac inueniat, cuius factus ipse e: an eiuſdem numero rei
 eiuſdem ſq: aqri iuri valeant duo domini totale ita, ut ſil e. ſil ſicere
 Verum ſil ſic e pleng doming, et ille ſil e pleng rei ſing? qd e pleng in
 ſolidum cu qm partiale concurrere ſoleant. ſed extra qm conueniam e,
 qd e frequentis ſidere e qm ſil ſic hinc dominium proprietate, ſicim
 ſil ſic e de totali iqr dominio quarit e. abſol. pte cuius ſic reſolucioſ.

142.

Abſolte implicat duplex dari ſubm totale et abſolm dominium eiuſdem
 eiuſdem numero rei ſil e. ſil. **Abſolte ſi duplex plenum ſil e. ſil**
 eiuſdem numero rei poſſe ſolere dominium, manifeſte qd dari qd haberiſum
 Verum: qd ſi illud implicat, implicet et hoc neceſſe e.

Abſolte ſi in ſingmodi caſu Verum e. ſil ſic ſq: e pleng huius rei ſing
 ubi ſil ſil ſil, ad e ſerum e. ſil ſic n e pleng huius rei ſing qd ſil:
 ſi Verum e qd Cuiſ oem dominandi licentiam e. facultatem totale adeoq
 pleng rei ſil ſing, Verum n e qd ſil ſic pleng eiuſdem rei ſil ſing, ſe Cuiſ
 de re ſingmodi pro ſuo arbitratu licite diſponere pot e n q ſi n pt:
 qd n erit pleng ſing ul ſer ſe pot, ſi an pt: qd e potest diſponere
 qm diſpoſitionem totu, adeoq licite impedire diſpoſitionem a ſil ſil ſil:
 qd ſil ſic n ſil ius ab altero ſere iniuria n impediibile, qd ſi ad dominium re-
 ſerum nactiſ requirit, qd n erit perfectuſ nq pleng eiuſdem rei ſing ſil ſic:
 erit iqr ſil ſing pleng ul concedunt ſil, et ſil ſic n erit ſing pleng
 eiuſdem rei, qd iqr n ſil ab altero licite impediibile ul qd ſil e, qd ſil
 aut n impediibile qd ſil Verum, aut implicabil duplex dominium ſubm
 abſolm ſil e. ſil eiuſdem numero rei.

Car abſolte domini ſimilitudo ſil qd latipre eſt abſolm inuenit
 ſimilitudinem, a qm manifeſte implicat eiuſdem numero rei pro eodem inſtanti.
 ſil e. ſil in ſil ſil. **Caro ſq: ſubiectari abſolm inuenit plenitudinem**
 ſil plenitudo namq iurium impediibile e ius dabile, adeoq ad quiſ ſil
 pot ſe ſilre plenitudinem ſil ſil, ipe ſilre appropriare ſil e ius
 dabile in eiuſmodi rem. quomodo an ſil ſilre pot. ſingmodi ſil ſilre appro-
 priat in ſil ſilre iurium impediibileſ n nq e ius qd independenſ ſil
 altera ſil ſilre ab altero diſpen e ſil ſilre qd n ſilre abſolm dabile

quod si plene plenitudinem iurium, adeoque nec plenitudinem dominij, quod est plene
 cal. duorum, Titii 19. et Caii in eadem rem, sed et plene ab illa et in plene
 iudo, hinc jurisconsulto 5. §. si duobus. ff. Commodat. ab illa id duorum
 quoniam in solidum iurium et potestatis est in pte.

144.

Quare si iurium duorum in solidum implicat, cuius ergo sit ager 19. in iustitia
 donatoris aut emptionis, an emptoris, an venditoris et donatoris, an aliorum?
 R. Igitur est, an per se in iustitia donatoris aut emptionis intelligatur iustitia
 illud ipsum signum, quo actualiter sit transferri, an quo iure transferri iudicatur,
 si prius, dicendum est, quod plerumque adhuc iurium, sed ex parte donatoris, aut venditoris,
 hoc est in hoc signo actu disponit de re ipsa sua, donando et vendendo rem, si
 vero posterius, de iure in transferriam fuerit, in illo signo, in quo iurium, transferri
 dicendum erit, iurium ex parte emptoris subsistere.

145.

Atque dicitur in gradu emptionis et venditionis in ipso signo terminativo
 gradus venditoris plene est signum rei vendenda, atque in eodem signo inchoative
 plene est signum emptoris; quod pro eodem iustitia transferri et terminativo
 gradus duplex eisdem reiplene erit signum. non
 R. id quod conati sunt per iurium per iustitia in iustitia inchoative in
 diversa signa intentionalia pro uno signo intentionali venditoris sed plene
 signum, et pro altero signo intentionali emptoris sed plene signum, atque eum hoc
 signa sunt in intentionis rei, ita est in gradu iurium si erit re sed intentione
 duorum; uno est si fuerit signa realia eisdem iustitia reali, non est, nisi
 omnia, quod sit et sit et pro eodem signo reali, quod asserit solum inchoative, in
 plene abstractum et plenum duorum iurium in solidum, eo ipso, quod diversa signa
 realia poterant per aduersos. Preterea quod si emptor in eodem
 signo fiat inchoative signum, an proterea plene erit signum cum venditoris
 minime sed inchoat in modo in iustitia in altero iustitia, eritque solum in
 futurum signum plene signum, si est in presenti.

146.

Quare posito, quod per te nobili, ut dicitur, et in partibus per se in agrum
 de tra dum legare Titio et Caii, si possiderent, ut si esset, cum plene sit
 signum, donare, vendere potest, quomodoque volueris, ut si in hac causa ut in
 per divisionem septimi plene signum fieri in idem solidum, aut quod impedit
 quod nunc eisdem modo septimum invenire potest. quod.

Et verba huiusmodi dicit et Cicio testata sic intendit agrum transferre in
 frum, ut ubi est sic et sic, fructus et sibi appropriet, et sic manifestum est
 eiusmodi testam ex fine malum est. Si femoralium rixarum, atq; adve-
 ner iudicij auctoritatem corrigendum, et verba intendit, ut ubi ubi sine
 Discriminalem et rige sic plang dng, adeoq; in usu fructuum provenian-
 tibi appropriet fructus, et sic dicendum est, quod si qd fructus sibi appropriet,
 ille se solum dng, sic plang nec, alter aut n' nisi duntaxat, se sibi aliquos
 in fructus sibi forsiat, partialis ubiq; ovis in usu dng dng. bene
 namq; advertendum est, plenitudinem dng n' solum involvere abstin-
 gey utendi, et disponendi de aliqua re, sed se in re, ut adeo a nemine
 civile impediri possit; nunq; dm in populo casu ubiq; ubiq; dng sibi
 prig, qd in alium exercitum redigat, licite impedire et infringere pot.
 neubi respu huiusmodi legali dicit poterit plang dng, nisi tandem ex
 levi mulieris mente. atq; de hcc sententia obiecta facile solvi po-
 terunt, ea est aut loquunt de diverso dng instanti, aut s'p'ro instanti,
 aut diverso domini genere, aut diversa numero mea, aut certe plane he-
 ditatem huiusmodi n' involvunt, adeoq; neg illud dng plang observari, qd dng
 sed huiusmodi, ut ab altero licite impediri n' possit. huiusq; proleum
 solutione ingite nolant, nullum in inhare nec animiq; nec necessitas est.

sectio 3ta

An et quale dngm hoc g'petat in vitam, membra, famam,
 honorem, et alia bona spiritalia?

Suppono imo. Contra Ionathas et Circumcellionis suidium per se
 loquendo, et extra vultem dei aut mardanij, aut mali inferno insigenti,
 vel huiusmodi cum s. Apollonia Martyrologum testat ad dem quam s'bruy.
 et in hcc dicitur, et h'caali dicitur per precepta d'ra n'alia, quora
 them e: n' occidit, aut e d. Augu: et de civit: n' alterum qd nec de.
 neg, e alium occidit, qm h'ca, qui seipsum occidit: sicut qd non licet privata
 cuicdam h'ca occidere, ita multo mag' seipsum occidere et, dum qd iudata g'ne
 Charis, incipit ab ego. tum e qd sapient: 10. d' qd s'bruy dng e qui vita
 et motu s'bruy, et qui occidit, et vivificat, qd p'cedit occidit qd
 atq; huiusmodi in seipsum q'dra naan forat et sume violenter, unde maior
 infamia n' assemitur ab ulla lege aut ratione, qm q' ovis ex suidio sicut
 qd cogit vultemur proximum diligere, sicut nos nos, et loquunt nos.

147

178.

malis... impetramur, ita e eod' p'cipia, nec alterum occidimus,
a p'iori et p'iori inhihemur, ne nos infoculdamus. N'q' facit ad rem,
q' d'og' nobis licite mortem nobis impetere p'cing, sicut p'bi ap'ellat' & Paulus
tam dixit. Curio d'pholovo multa e nobis e' talis optare p'ong, u' severian,
nec in ea nobis licite inferre p'pono.

Suppono id' eodem iure illud am' p'bi multat'om, nisi forte gravius malum
utro p'stinerendum e' an' d'one p'el, uti v'q' si damna' ad roqum fieret' a' iudice
licentia v'lam edimendi' per se p'p'iam multat'om p'bi' man'que aff'p'iorum,
nam in hui'genodica p'bi' sui multat'io n' erit in' p' mala, quoniam in' duo mala
eligendum e' minus malum, prosertim si per amplexum minoris mali p'p'ia
v'la et p'ca'it'ali' con'pular', sicut si h'ic e'ntire palam e'. neq' b'ctat' hui'
licentia' q' aliqui opponunt, sicut p'ur' l'ionem e' autem p'bia v'edicalia
de cui' n'ad e', ut si' ad alterum, de p'v'nde ab altero n' ab ipso p'ov'itente
exequi d'nt. nam q'ra e' q' p'bia in h'ic sit ad alterum, sed lang n' sibi d'
alteri p'ca'it' p'p'ia sit, q' e' in locu cap' fieri p' per h'ic e' q' p'ov'itente
exequat' sentent' a' iudice l'atam, id' p'ca'it' p'ca'it' per q' p'bia erga alterum
comunitatem sicut, et p'p'ortio in' e'ig' p'ra et p'um delictum p'bi', sicut in
s'ic' q' q'is ad Tyrene' damna' q' ipse labore suo sentent' bene exequit',
per p'ca'it' p'bia observat'. h'ic p'p'ositi' p'.

179.

A p'ertio unusquisq' h'ic iure n'ad et p'p'itio e' q' p' sua fama honoris bono-
rum p'v'itium ip'ius, v'la q'm' h'ic custodiam. v'la Paulus d'og' cum p'ur'
D'nt' i'nto et ip'io l'amine n'ad idem q' qu'isq' p'udere p'v'it' v'la fama
honoris. 2do q'ium v'la quoad ass'etiam e' de iure n'ad ut facile o'j
q'v'nt'. q' e' de eod' p'ure e' d'nt' fama honoris q'a, q' p'v'it' ad v'it' p'
p'ca'it' con'p'ul' o'ia si p'v'it' famam p'v'it' m'ent'io, adq' v'it' mult'
im' o'ib' p'ere ing'v'it' n'it'q' longe e' p'v'it' v'la q'm' fama, q' altera
in mundo e' p'v'it' mortem v'la e'. 3tio ex p'ecologo ubi d' n' loq'eri
q'ra p'v'it'um d'um p'v'it'um q' p'v'it' ad illud involuit, mult'
minus loq'ere p'v'it'um q'ra se. 4to d'nt' e' in e' v'it' v'la
p'v'it' d'nt' p'v'it' on ip'ia d'nt' p'v'it', q' e' libera d'nt' d'nt'
c'v'it' de re aliquo l'q' p'v'it' sine iniuria v'it' v'it' v'it', a' q' p'v'it' fama honoris
c'v'it' p'v'it' p'v'it' d'nt' v'it' p'v'it' v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it'
modi libera d'nt' d'nt' p'v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it'
in p'v'it' cond'um ubi, nec in p'v'it' iniuria ip'v'it' v'it' v'it' p'v'it'
v'it' v'it' l'q'or fama honoris q' d'nt' ad p'v'it' v'it' p'v'it' p'v'it'
h'ic v'it' v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it' p'v'it'
in q'v'it'

Handwritten text on the right edge of the page, partially cut off.

qm scilicet sine scandalo fieri potest ut factum legitur a multis sanctis, quare
 publica fama in elatione quereb, sponte sua ad talia descendebant, qm bona
 mundi gloria sopiner, et firmiori in humili pietate staret. De precibus
 aliq virtutem adibz magis qstas hanc istam libere vti pot, dum qd
 meritum peccat libertatem, siud igr in augeri pot meritorum, ita e in libere
 hoc vti pot dum qd, siud hoc dum operari libere querari, ita rariom si
 elicit talis virtutem eos libere elicit, qd am libere elicit, illud elicit t n dicit
 in rto gno e: alq dicit virtutem in dno hunc st. qm diliguerit, qd faciam
 honorem et alia bona spualia qis libere arbitrio acquirunt in am q libere
 arbitrio acquirunt se illunde scandalom et damnum qm abstul qm libere
 vti pot, qm am quis libere vti pot, corum qm e: qd p. neq obstat
 qd quis libere sine puto veniali famom civit providere nequeat iuxta illud
 Galat 5. pmo exram habe de bono noe: nom t. qui per se libere suorum pecu-
 niarum sicut dicit, nihilominus eas sine pto prodigalitate prodigere pot.
 Juxta in n. 147. suidum per se loquendo, ee in se illicitum, per accidens
 e qdys civium e uno obligatorum indigne concurrere in suidum aul
 multitudine, quensimodem concurrere sepsari sacra littera sanxerunt.
 Eleazarum, qui longe maluit vitam suam perdere, qm se ed. Graulom
 possibz suis ludibrio ee: siud de prioru legitur Judicium 16. de Eleazarom
 qstas ex rto Urahabocum d. ubi generosum eig Marlyium reatper: ita
 e in suidum concurrere civile videm qm milite generosus vigilat de
 pericula, qm n solum civium e qndm sibi de bellum qm qstas pro fto
 et Casare e cum certo vite dependio qstidum et belli aum inbare,
 sed e in qstia tenent stare firmiad hostium ausu. idem a priori
 sententiam e de milite Christiano et scibi pugnatore, qui proculoi
 dubio qstidum, gravi scibi qstidum ratabl, provida, e cum certo
 motu periculo de sua fide sepsari tenent. sicut parochia hie pestis
 puerum obligat suo parochiano sicut in nacia saluti e cum dicit
 Veni in tentatione periculo, dumodo ex eig morte plures alii destituti
 pastore n gorent, sed de parochia hie pestis alibi plura. tenent e
 sicut se solo obviare no sperando suo parochie n ming, qm natus
 se rebu obvia ad averteridum. Jam non copulij. tenent milij ad imperium
 sui dicit respicere arcu igrem imitare, e si provida se una cum acce dicit
 parum. ex eadem rae clarissim Paulg de Reger Religiosis concedere
 sicut modicum solo orbitalem e motu auctoritatem per auctoritatem episcopi

150.

donato si mors aut ruina vita sed moderato peccaminosa carnis intendat, cui
si ego ad stipulam existimans exemplo e. Paulum maiecatibus suis despoli
expientem et e. cum Christo, maxime quoniam cum se vita et mors sine suo reddi
derno sicut fecit.

151.

Inferri ex dicitur in hoc per se loquendo. Primum est sua libertatis. ratio est quia
et si proprietatis huius naturalis dependens a natura quoad suum adiutorem, illius
natura individuali liberum est, ut illam a se se abdicat aut ea suam quoniam ad alium
domum, ut singula clausura deservi, quod cum domo obedientia naturam liberam
gloriam sed sine libertate, quoniam quicquid profectus ad ad solent magis quoniam
sua libertatis inchoa illicita fugientes per sua superiora in manu Christi
quod signat, quoniam et ipse pro eo factus est obediens usque ad mortem.

152.

Inferri ratio de ratione pro gravitate detractionis detrahendo gravissime
peccare potest duplici specie disto sicut quia charitatem, qua quis tenet
delegere proximum sicut seipsum, et quia iustitiam, qua solum violat in allegia
quod quicquid naturalis est in bonam famam, atque non sufficit in professionalis dicere
peccare quia proximi charitatem, sed requirit ut dicat detrahi proximo
non est genera peccatorum in modo, sed singulorum specierum et numerum exprimi debet
iuxta quoniam in tractatu de poenitentia sed de peccato detractionis alibi plura
unice huius advertendum erit, quod ob paritatem rationis ea quod de uno detra
ctione dicta sunt, extendi debent ad aliam honorem libertatis alio
rumque honorum spiritualium, de quorum restitutione plura dicemus in disputacione
ista huius tractatus. modo sit.

sectio 4ta.

An et quale dnum uxori competat et filio familia?

Primum subto in genere tractans explicato, in quo resolutis quoniam quicquid est
hoc dicitur et si natura respicitur et in pariter de subto dicitur quod dicitur quod
vire non immedit dominari, et est singuli huius si natura ista est dicitur capere
sunt, nulli in in multis alio dominari lege prohiberi, ne ordo nobilitatis
in comendat ad caput defueret, quos in uno numerum uxori et filio
familias utroque quod non sui sed aliteri iuris haberi, uxori quoniam marito filio
familias atque patre, hinc

153.

Primum est in bono uxoris proinde quadrupliciter in uno quoniam si bona dicitur
sicut dicitur, quo significat bona marito ratio etiam propter onera sustinenda nomine

uxoris tradita. rdo ff bona tradita et donata ppter nuptias, q e qdator
 vocant. Etia ff bona q ipsi sponsi in signum et pignu salute matri
 tradunt, ubi ff annuly, numisma et alia huiusmodi quo artha dicitur.
 pto deniqz ff bona paraphernalia seu iuxta dotalia, ubi e Angely
 de Clavasio verbo parapherna interpretari, parapherna dicitur a para
 qd signu iuxta, et gerba qd dolum denotat: adeoqz paraphernalia oia
 illa bona snt, q iuxta dolum acquirunt, cuiusmodi ff imo oia p: exire
 dolum marito tradunt: q uxor donatoe hereditate legatione et ante
 natiuum acquisivit, aut in natio n videlicet vri aut familiae de ex
 alio libelo obtinuit. rdo oia q uxor in natio ultra debitor familiae
 gubernacionem sua industria labore et opera sibi comparat. Etia illa
 q de fraudando suum uxorem in contractis sibi a marito sumptibus pro
 salute, salute honeste donatoe recedebit et huiusmodi sibi substat. Ita
 maxime illa q, dum a marito uxori certa assignat summa pro sua et
 liberorum sustentate, uxori superfluum facta sui et liberorum summa
 et decenti sustentate.

Adum e rdo q bona filiofamilij id e filiu sub potestate patris sicut
 ppatr e et filia filij castrensia quasi castrensia aduentitia, et
 proleculia. bona castrensia e quemadmodum iuris consulti vocat peculiu
 castrense e de illud qd quis in bello acquirat, quo recurrendu e illa, qz
 cumqz filij in bello belli terra maris sive per modum stipendij sive
 iusti spolij sive donatois a dno sive testam ab alio comilitone
 obtinuit, item oia ex hoc peculio separata sive mediante fructu sive
 fructu uli ff agri longum l. i. na castrense peculium. bona
 quasi castrensia ff bona acquisita rade publici officij sicut modo
 in publicum benedictij et ordinali ad bonum qum uli ff stipendia pvo
 cati, Medici, Consiliarij Professura ff. titia pary, medicina aut
 vrig ex artibz liberalibz n mechanicis l. i. na cum multo Codic de bonis
 quo liberis: qd e annumerari bona a principe donata p eadem.
 item q Clerici filiofamilij rade Clericali obtinuit audentia poffe
 tero de epis et Clerici vocant am bona huiusmodi quasi castrensia
 qd ff rade militia acquisita a finit, eate gaudent in privilegio castren
 sum, eate obtineant medio ordinale ad bonum qum rei publicae.
 bona sive peculium aduentitium illa bona ff, q neqs in bello nec in huius
 militia aut alia quacum rade spectant ad bonum qum ordinale, neqs rade

154

Ad inuictu patris acquirata sunt, sed vno alio modo sunt artificia filiorum filiarum
aut eis industria capi fortuna, inventione legato, functione et hereditate
materna aut vniuersis alijs propinquis a filio familia comparata
L. cum opulentes ff. de bonis q. lib. is. bona veniens et peculium
profectitium illud est, quod filio familia curat ex ipse rebus et profectia
Patris, quo et redeunt oia illa, quae filio inuictu patris sunt, cuiusmodi
sunt, quae ab alij dant filio ad studia, ad sacros Ordines, rade nuptiarum
felle ad dote dote ab alij inuictu patris, quod est ipse pater filij sui
tradit, illa profectitia non sunt, nisi quod non possit cum alij profectis
in hereditate partitionem afferri. Et prononciat si

155

Asperio in bona dote, si in pecunia aut alij rebus uisum est
non consistant, dote et ex dominio proprietatis ad uxorem pertinent, resque
fructus aut et dominium utile ad maritum quod dote et dote in iura
legem non ff. de iure dotalium ubi dicitur dote fructum ad maritum pertinere
dote equitas suggerit, cum est ipse onera patris subest, sequuntur cum
et fructus auipere. Maritus igitur quia plene dotalium quod non est ab ipse
nuptialis case res dotalis alienare non potest. Et in rebus dote de iure dotalium
in de iure novo quod tradit vultu conser, quo et cum ipse uxoris maritum
eorum immobile sine dotali fundum alienare aut hypotheca subiciat
L. unica. ff. de rei uxoria ad et in quibus dote in dote plene
ea administrare, et a quouis potestate reali et ad vendicare. Dote am
clan Cod. de rei uxoriae. Dixi tamen dote dote pertinet ad
uxorem, nisi in pecunia aut rebus usu quod non est dote: nam iura
quorum ff. de rei uxoria ff. de iure dotalium in rebus casibus plene
dote dote est pene maritum cum obligat in modo solus et dote re
hendi, quo et dote case, quo res dotalis usu non est dote maritum tradit
offemata non eo solum animo, sed si forte perdit aut dimittit sine dote
valor fieri, sed et ut offemata officiali venditionem.

156

Eadem sententia est de dote de dote pene bonis pater nuptiarum quorum admi
nistratio sicut est dote, quod dote dote ad maritum pertinet, solus
aut dote ad maritum tradit si dote ad uxorem, ideo dote dote uxoris
utilitas est, et mulieri pater dote dote, si dote bona dote, quod
illi pro dote specialiter obligata sunt ad dote dote in dote per dote
de dote dote dote. Et dote dote quod dote in dote
germanice Monograb dote, illa solus per mulier maritum dote plene

iure uera cum dote mulieri exhibenda e, qd si vi illa prius marito facti
fuerit, illi erit uicente e marito libera dispositio, aut rer legitime
aut ab intestato heredibus illam relinquendi. *Ad hoc in glosa finali rari auuon. unde dicitur.*

Afferlio rda uxor in bonis parafinialibz seu iura aut preterea *157.*
libz plenum dominium habet qd ad ea s. hac lege. *Ord. de post. quon-*
libz Nam quoad proprietatem dum quoad administrationem, uel de iis quomodocumq;
libere disponere potest ita qm, uel in horum administrationem et fructus mariti
uolente uxore se se immiscere n̄ debeat, et qd solus filius mulieris que
se ipsam marito committit, res e eidem pari arbitrio gubernari. *eadem*
q. si hi par marito condati huiusmodi administratio bonorum ab uxore
si uel colligit. Laym. ex l. ubi adhuc uxor in bonis mariti tacitam solida
hypothecam; qd mariti de bonis parafinialibz uxorij notabile qd pot
alienari perdat, deponari u. uxore facti iniuriam, et tenetur ad resti-
tutionem damni, scilicet e uxor si notabile qd clepserit aut seruip-
erit de fructibus doli, aut gradibus, ad restitutionem tenetur iuxta qm.

Quare qd iur de bonis durante matrimonio aduicem acquirunt, *158.*
breuiti illorum dominium affirmari. *hoc s. in pacto stralam quoniam*
statz ordinarie in partz nuptialibz pro dimidio, usq; fructus h̄z s. uel
perz maritum, nisi forte speciali pacto aliud prouisum fuerit. hoc de
bonis uxorij iam s. s.

Afferlio *159.* **Filia** filia militis plenum dominium possidet in oia bona castren-
sia et quasi castrensia tam quoad proprietatem qm ad iurisdictionem et fructum
ita uel potest qdta uolent et licentiam patris de illis disponere. *Filio* *quod*
in iurisdictione solam, et si male disposuerit p̄ uel qdta qdram, ac debeat ad
restitutionem soluz damni: *Filiu* *contra* s. nisi a late aut lego prohibeat;
libere de illis disponere potest e qdta uolent patris siue donando siue qdtrando
tum erga extraneos tum erga affine ino iuxta patrem, ita qm uel in
iudicio filius patrem querere potest, quemadmodum ex parte saluiri. *160.* *161.* *162.*

De *163.* **pecunia** castrensi *164.* **liber** *165.* **militis** *166.* **prosequa** *167.* **q. auem** *168.* **eadem** *169.* **libulo.**
eius e aliqua res dari pot nimirum qd ita bono qm expediat, uel filius
ad bonum qmne speciali favore in bonis inde acq; sit; for uxorij fil
et ad patre independens. *170.* *171.* *172.* *173.* *174.* *175.* *176.* *177.* *178.* *179.* *180.*
si e la la imedial, et imrole, aut minorennis fil. *Filiu* *administatio* *et*
uxorij erit in pte parentu. lege e in iube impediri separari e disponere e
de bonis castrensiu.

259.

Appellatio facta in bonis adventitiis dnum proprietatis et dicitur. si filius patris
pater an quando dicitur dicitur utile usum fructum et administrationem. Cum quodlibet
de bonis qua liberis: unde in hunc bonis usufructu gaudeat. Pater et quoad liberos
dispositionem si in rei sedationem cum iure dicitur in usu fructu requiratur rei
salua substantia, tunc pater rem alienans sine per gratum sine per donationem
pater qtra ffiam, et ita inualide agit, ut filii familia qtra parentem
et sine dote huiusmodi dicitur retardare valeat et sibi retinere.

260.

si in aliqui casus qbus pater dnum utile et in bonis adventitiis finire pt
vno qm si ipse pater usum fructum filio cedat: rdo si per donationem
usufructus expresse filio legari, si e datus, usufructus super usufructum
adcoq, si usufructus expresse filio legari, pater qd disponat n pte. Et sic
ut ait pater parte tra C. d. scilicet. 2. si pater noluit qd dicitur filio adventiti
aliquam hereditatem, aut filia dote accipiat pater n qd dicitur, h e
usufructus ex pte filii aut filii familia. qd e ex eodem pater si
pater qd dicitur in dicitur nuptias, aut nung legitimum dicitur scilicet
namq bona filii in dicitur applicari dicitur ad proprietatem dicitur qd dicitur.

261.

Appellatio facta bona profecticia et accipienda ex rebus aut publicis patris, nullo
iure pertinent ad filium familia adcoq, filio tunc nec proprietate nec utilitate
dominium competat, sed soli patri e oim. Et urari n sentia. rdo e e, qd e
quocumq, res aliqd lucrari, illud suo dno lucrari, cum ergo res, per quas filii
familia bona profecticia lucrari e, pertinent ad plerum iure ad patrem, pater
erit lucrum n filii, filii an se habeat ut animalum usufructum patris
n miris qd ferus hbr habeat usufructum sui dno. tunc quomodo pater de
bonis castrensibus et quasi castrensibus filii aliqd alienari ex die n pater
ad restitutionem, filii e filii dicitur bona profecticia tenet ad
restitutionem ex bonis castrensibus et quasi castrensibus, si habeat, qd si
forte huiusmodi bona n habeat, eiq, colutor ad dicitur alio aliena
norem inuicem, pater cogens tenet pro filio facta, nisi si pater
censeat remittere, uti censet in modica suma pater iudicium filii dicitur
et quocumq, forte filii indignam, aut quocumq, rdo ad extraordinaria
opera parenti profecticia, nec stipendio quocumq, subleuata, qm iustum et
promeritum videbit ad extraordinaria illam operam pro stipendio ipse
pater dicitur, qd dicitur e nulli dicitur pater, nec ego inflicto, si in pater
ad restitutionem stipendii pater vel largitur.

Handwritten text on the right edge of the page, partially cut off. Visible words include "Secur", "Ceteri", "pater", "filii", "bona", "restitutionem", "stipendium".

Quare cuius ergo erunt lucra ex pecunia patris a filio filio comparata ludo
 aut industria?
 Respondetur quod si ludo sit illicitus an licitus, si ludo est licitus ex sola ratione ad
 operationem suam, illa lucra sunt propria patris, et si quod fructus ludo sit
 licitus suo fructu, tunc cum pecuniarum patris est in iusto casu non filii; quod si lucra
 propria patris est non filii, proinde fructus bona profectibus accensenda sunt
 licet illa ex eadem ratione quod ex rebus patris per filii industriam acquiruntur
 reus cessat quod per lucrum aut industriam filii acquiruntur, cum est non per solam
 industriam, sed ex rebus et fructibus patris per industriam acquiruntur, ludo
 et industria medium in censeri quo patri habeat lucra obtulerunt, quod si
 vero ludo licitus non sit, tunc licet propter cum aliis loco cit. quod filii filii
 acquirunt lucrum a patre, quod in ludo illicito nec pater complex nec filii
 patris habent censeri. sed per se loquendo est in veritate ita sit, per autem
 in lucrum ex ludo licito provenient, filii filii retinenda sunt, si verum patris
 aut ex parte aut facile generalis, prout fore quilibet intelligit non sine.

Sectio 5ta.

De qualitate bonorum Clericorum in eorum Ecclesiis et
 redditibus per fructus &c.

Quoniam Ecclesiastica bona nomen est commune bonis dicitur et institutioni
 seu Clericorum, proinde in presenti sectione inquire de bonis Ecclesiasticum
 qua tripliciter diffinita est scilicet: scilicet Clericorum bona imo Patrimonialia
 qualiter nominantur omnia illa quae ex hereditate sive potestate sive materia sive
 potestate sive amissionem, et ex ratione donatione, Emptione Contractu et alii-
 unde obtinuit Clericis modo quo laici acquirunt. Et 2do bona Clericorum
 quasi Patrimonialia ex industria quae sunt propria industria aut aliqua pro-
 fana et alio exercitio et quali, quae Professura cuiusvis sive instructione
 musice Clerici foris, quibus et annuatim stipendia et honorum funera
 sepelientium Concionum et Justitiae a stipendio Parochiae et Capellaniae et
 Privilegium si ratione competentia vel vocandi tradita. Et 3to bonorum
 proprie Clericalia ea verum quae Clerici acquirunt titulo Beneficii quod est
 quod est Parochiae Capellaniae et quae sine iniuria inamovibilibus si est ad vitam
 amovibilibus, non titulo Beneficii et dicitur sed per modum bonorum industrialium
 quocumque laicorum sive lucrarum iuxta quoniam. ex hoc notabo.

De 4ta. qta.

Patrimonialium et indyfructuum, n̄ e p̄sonis q̄d̄itionis ē d̄d̄ Clericis q̄m̄ p̄sū
 atq̄i p̄ici eim̄odi bonorum p̄fecti s̄t d̄ri: q̄ d̄ eorūdem or̄ent̄ p̄p̄t̄
 d̄ri Clerici. p̄terea ista bona aggressunt̄ q̄m̄ clericis, n̄ in qua Clerico
 d̄ qua p̄cedi v̄g. donatario imperio: s̄c̄e in donatoris Imperio rei
 hereditaria donata imp̄t̄o p̄t̄i s̄t d̄ri: eum̄ q̄ h̄uic̄modi Clerici ē.

165.

Abūm ē r̄d̄o a p̄nc̄e p̄f̄ic̄um usq̄ ad p̄nc̄a simplicia p̄p̄a bona d̄ca s̄
 p̄e fidelit̄ q̄nta p̄r̄ d̄ri et diaconos singulis d̄p̄ch̄sola q̄m̄ vicariis
 op̄y erat v̄r̄a d̄ca: h̄m̄: simplicis p̄p̄a q̄m̄ p̄nc̄a bonorum d̄p̄sa
 p̄or crescent̄e populo et Cero bona r̄ct̄ificia s̄nt r̄ct̄it̄ r̄ct̄a p̄nc̄ionē
 v̄ng in p̄t̄e p̄t̄e d̄ic̄it̄, q̄m̄ d̄ic̄ionem Gelasij Item p̄p̄a q̄m̄ p̄nc̄a
 et p̄t̄e, quā p̄t̄iones n̄m̄p̄t̄it̄ in capitulo p̄t̄or am̄ d̄ca i. q. 2. s̄
 d̄f̄in̄xit, v̄t̄ima s̄b̄ Pontificis, allera Clericorum, q̄m̄ p̄nc̄a p̄nc̄a et
 fabricis restaurandis aut edificandis applicari.

166.

Certum am̄ ē v̄deri apud d̄m̄ Clericum de p̄t̄ione d̄ca p̄nc̄a aut
 fabricarum alibi, q̄m̄ d̄ca capitulo et sola q. r̄d̄a s̄nt̄ in suo usq̄
 aut aliorum d̄p̄t̄ionem p̄nc̄a q̄m̄ p̄nc̄a ē in ius p̄nc̄a p̄nc̄a
 ad r̄p̄t̄ionem, unde p̄nc̄a in capitulo p̄t̄or am̄ ex p̄nc̄a aut r̄p̄t̄
 ē s̄ p̄nc̄a d̄ca d̄ca in ius p̄nc̄a p̄nc̄a h̄uic̄modi h̄uic̄modi
 imp̄t̄at. q̄ ē p̄nc̄a r̄d̄o n̄d̄is, s̄nt̄ ē Clerici de aliis d̄p̄t̄ionem
 d̄m̄ de s̄nt̄ r̄d̄o in ius p̄nc̄a, atq̄ ea q̄ in r̄d̄o p̄nc̄a q̄m̄ p̄nc̄a
 s̄b̄i p̄nc̄a, q̄ p̄nc̄a et in ius p̄nc̄a n̄m̄o ignorat. q̄m̄ p̄nc̄a h̄uic̄
 s̄nt̄ionē d̄m̄ ē de p̄t̄ione in capitulo Clerici assignata, q̄ q̄m̄ p̄nc̄a
 ē, ut d̄ca h̄uic̄modi s̄nt̄ p̄nc̄a p̄nc̄a, aut s̄nt̄ Clerici h̄uic̄modi bene-
 ficia q̄m̄ p̄nc̄a p̄nc̄a p̄nc̄a s̄nt̄ p̄nc̄a, ut eos ex p̄nc̄a in usq̄
 p̄nc̄a n̄ p̄nc̄a q̄m̄ p̄nc̄a r̄p̄t̄ r̄p̄t̄ h̄uic̄modi bene-
 ficia?

167.

Sunt q̄m̄ olim certa sententia, qua h̄uic̄modi ē, et longe h̄uic̄modi in q̄m̄
 Clericum h̄uic̄modi redditus superfluos in usq̄ p̄nc̄a p̄nc̄a p̄nc̄a
 q̄m̄ p̄nc̄a ad eos d̄m̄ in p̄nc̄a ad faciendam r̄p̄t̄ionem, et bene
 sententiam p̄nc̄a sequunt̄ canonista multi. d̄ca. et p̄nc̄a d̄ca quos d̄ca
 et latissime p̄nc̄a Navarra v̄r̄: de redditibus, q. 2. eim̄ ē q̄m̄ p̄nc̄a
 r̄ct̄ionē v̄deri: Bernardus Epistola r̄d̄o ad Canonium p̄nc̄a p̄nc̄a
 q̄m̄ p̄nc̄a n̄d̄is v̄deri et v̄deri de Altari r̄p̄t̄, d̄ca n̄ ē r̄p̄t̄
 p̄nc̄a p̄nc̄a, s̄nt̄ et h̄uic̄modi Bernardus d̄ca d̄ca v̄deri obligat̄
 p̄nc̄a ad expendendos redditus superfluos in usq̄ p̄nc̄a p̄nc̄a, ut p̄nc̄a q̄m̄
 p̄nc̄a Canonibus d̄ca p̄nc̄a p̄nc̄a p̄nc̄a p̄nc̄a p̄nc̄a p̄nc̄a

vocant. neq; rati defidula e ista sentia imo e n videri alioru prohiberi
 ne tesser de is bonis q iure ab illo fuerit, prohiberi am Clerici de bonis huius
 modi fere sicutio Pontis septui: qd. neq; videri istam prohibitionem
 pularare solum ex procepto Charitatis aut misericordie, que e tm modico pila
 q ex qtu proceptum Charitatis oritur, unum ex pte dantis, si habet
 bona superflua, s am laici soper ditione Clerici, nec in ita fructe obligat:
 altem e ex pte auipientis, grauis nru, neq; pila, q pt t oino ab ee. Et
 a laici supleri, quin in a sua obligat obligent Clerici: dnt q ista
 obligat aliunde provenire nru, ex qtu qd bona per se st iustion Clerici
 et Clerico in solummodo dnt, qm sufficit ad decorem sustentationem. 2do
 iuxta legem inon rdm dntiam Cod. de donatib; l. 1. qd qui aliqd auipit
 cum onere dandi alteri t rdm solum t fm pten, si dein in aliq usq; exp
 endat, peccat qtra fiam et tenent ad restitutionem, q e naly rdm solum
 aliqd Clerici reditq; superfluo huiusmodi auipienti: nom iuxta auron
 mem oim qd saltem tenent sub graui procepto Religionis et Charitatis
 eos expendere pauperib; et inuospicis: qd si expendant in usq; profano
 peccat qtra fiam et tenent ad restitutionem hoc iulianus volim quasi
 certa sentia fuit mihi enim multum obli, nrtion; eiq; qtra in
 praxi perfecte hata e ob qsentum auctorum nri sris plarium longe. unde
 Appertio Clerici plenum frum possidet in ea oia, q nmediate q si benedi
 cii e. Competentia sibi acquirit, ita ut de illis seste flauroni, de lege
 et alij n solum desari, sed e plenissime vng disponere possit in oem usum
 lege n volitum: imo nec spte longi solum et oim sibi seditio s hata
 sentia e Clerico frum e e eorum bonorum, q si ac solum benedicti
 et competentia sibi obtinet n in quoad sustentationem suam, et s havi
 suo decedent q ois facile concedunt sed e in bona sustentat; superflua
 ex portione sibi assignata n provenientia, n ex portione sri pauperu
 ad s havi. Ita pro caeteris sentis s. d. 2. 2. f. 185. ar. 1. cui; s hata
 inferis referre lubet ita e dicit Covarruiaz asserony hanc sentiam ee
 ad mittendam ex lotis Princi orb; q;uetudine, cui si corruptela ee, ob
 viam irer per sumo Pontes in capitulum cum in s hata officij de s hata
 vna aserli: rati e qm n remine extepto et s hata in eo, qd Clerici respic
 huiusmodi bonorum n repuler ut Clerici, sed ut hoo sua potestis et consiliu

a 68

109.

possidens bona sua t. ex gratia t. ex donacione t. hereditate sibi acquisita
 eo modo quo laici, unde et laici delicta et n. 100.
 Ita patet suadet imo ex sola q. rta. ubi dicitur ad sine di. exceptione
 de rta. partem bonorum Quasitorum et Clericorum. id est dicitur qd e.
 dicitur laici stipendium et merces sui ministerii, illig. vnum trans. ferri in vnum
 n. solum rta. qd sufficit ad statum suum decenter gerendum, sed e. qd supra
 ad congruam sustentacionem, ut patet videri in ministerii laicorum curia.
 atque rta. perio bonorum laicorum sibi solari Clericis tradit in stipen.
 dium et mercedem sui ministerii, ut patet extra dubium videri hinc et hinc
 competentia: qd e. Clericis eisdem status portionis sibi dicitur. hoc rta. e. qd
 ex capitulo unico de Clericis in residendis item ex tra. l. 22. c. 3. ff. de
 23. c. 1. l. 24. c. 12. de reformacione ubi statuit, qd si ii qui infra duos
 menses a die possessionis capta beneficii eulastic professionem fecerit n.
 fecerint, item qui infra annum ultra hos menses a loco beneficii abfuerint
 fructus n. faciant suos, unde a q. rta. velle iudicium fuerit: qd qui profesio-
 nem fecerit suo fructu generant nec infra annum duos menses a beneficio ab-
 fuerint, fructus faciunt suos adeos velle erunt sibi n. solum n. rta. rta. sed e.
 superfluum, de his e. proprii sacra synodus loquitur. videlicet Clericis quibus
 praxi, ubi e. bona rta. dicitur qd in vtra. portionem, sicut Clericis de sua
 portione laici voluerit donacione fecerit n. conquiri, nec laici nec donacione
 infirmari a superioribus, imo recipientes eisdem donacione aut legata n.
 peccant iuxta legonem nisi dantem ad hoc induxerint, qd dicit n. pae. moni.
 solum e. si ex sibi obligaco sicut huiusmodi fructus in usum pios n. expendant,
 aut Clericis eorum sibi n. foverit. tandem e. Clericis plurimum tenet qd in
 dubio melior sit q. rta. possidentis, cum igr. de dicit de bonis huius super-
 fluis ob d. p. d. d. certum statui n. pot. melior erit q. rta. dicitur

170. Subest iam rem solam salutare vlt. a. auctoritate J. Thomae, qui 2. y. q.
 100. ar. 7. ubi querit utrum Episcopus expendendo fructus sua portionis in usum
 pios seu profanos mortaliter peccet ad restitutionem tenear, ita
 dicit: si qd dicitur qd bona q. dant in usum Episcopi cadere ab his q. p. pau-
 peribus et clericis et cultui ecclesie eroganda, et aliquid retinuerit Episcopus
 de his q. p. pauperibus eroganda, et e. in usum mundanum aut cultum diuini
 expendenda n. e. dicitur, qd q. rta. solum dispensaco agit et mortaliter peccat ad
 restitutionem tenear. NB. de his aut q. p. specialiter suo usui deputata
 videri de eadem rta. q. de propriis bonis, et sicut p. rta. iudicium affectum ad

usum necesse quoniam si moderata sibi relinca, talis non funeribus sicut requirit debet
 Charitatis. hoc sicut Doctor. ex qd breviter sic arguit de portione in
 Ep'o assignata eadem e' ratio q' de bonis propriis, e' an Ep'us possit qd' honora
 propriorum: qd' e' e' perfectus qd' honorum eulogiarum sibi ex sua portione
 provenientium si hoc bona d' ista sicut: idem iudicium qd' ob paritatem ratio
 de Clericis n' Ep'is beneficiariis. hinc p'viam manifeste colligere e' hanc
 salis sententiam ee' favorabilem in Clericorum in redditu superfluo, nec eos
 ad restitutionem obligandos ee' qui seculi hanc occasionem de illis redditu in usum
 profanos expendunt, et si consulenda magis sit altior sententia qd' certe dicitur
 in q'cia e' et n' parum d' illis sine auctoritate sine ratio spectari.

Nilominus n' obstante Clericorum Dominatu in redditu superfluo aliunde
 fact' est i'hibito religionis et Charitatis gratia obligatio e' beneficiatorum
 superflua bona eulogiarum in pauperes erogandi et ad r'os usq' expendendi
 adeoq' ut beneficiariis gradum peccet si redditu superfluo notabili
 quantitate in usum profanum vsq' diuidendos q' qui nec, ne dum illicite expen
 diant, q'ntor n' nisi ad r'os ead' deserviunt, adeoq' in i'hibita legala profana
 sub mortal' ante mortem revocare tenentur, alio' tere poenitere n' s'nt nec
 a q' separatio absolvi. ita r'asim ee' qd' ut referunt hanc lex. C. 1. p. 1.
 2. n. 93. et de iur' in C. 1. p. 1. n. 25. C. 1. in Clericis de restitu' de
 ita d'ferente sententia modis d'no r'is. Ep'us in d'no, nec ex d'ntibus
 eulogiarum q' quinq' familiaritate sua augere s'nt, cum e' p'itorum canone
 prohibetur, ne res eulogiarum q' Dei s'nt q' quinq' d'nt. hoc Concilium
 e' an Canon p'p'ius p'cipue septuagesimo q' q' qua hoc Concilium infir
 mat, qui ita fons n' d'ntes Ep'um fratri aut filio aut alteri cognato
 huro gradificari affectu, nec e' eulogiarum Dei q' tere s'nt in heredes:
 enimvero si quis id' fecerit irrita permanet ordinatio, ipse an excommuni
 catione percussor, porro ne hanc q' p'hibentem solum Ep'us hanc d'nt Clericis
 affirmarent adu' r'atorum Concil.: q' v' de Ep'is d'nta s'nt eadem s'nt
 in q' d'ntibus beneficia eulogiarum s'nt secularia q' regularia d'ntibus
 pro q' d'nt sui q' d'ntibus observari d'nt.

173

Ne am' rigorem nimium in d'ntibus videamur colligendum erit imo sicut
 concilii decretum et beneficiatorum i'hibitionem in d'ntibus ee' de q' d'ntibus
 aliunde salis e' pro q' d'ntibus Clericis d'ntibus, quare si parentes p'nt
 aliis q' d'ntibus pauperes s'nt, illis aliis d'ntibus de superfluo redditu

172

Elemosinos civitate favore cōt. Carici, n̄ h̄ sub titulo nepodijmum adcol
onte, qui ab Anroc. afflētē damnatū ē, sed sub titulo Elemosina pau-
peribz erogata: Jūcū ē. Conit. loco cit. Sed si quicquid pauperibz
iis ad pauperibz distribuunt; eoz aī n̄ dīstribuant nec dīstribuant illorum
cā: itō qm̄ maxime ut eoz sancta synodus monet, ut oīem hūmū hūm
erga fr̄s nepotes propinquosqz carnis affectum, unde multorum moloni
in Ecclia seminariem, oīes peribz deponat.

273.

Colligendum erit r̄o Clericum Beneficialium onera sui beneficii fidele,
adimplentem formalit̄i bonis patrimonialibz & quasi patrimonialibz
imō eoz hūis bonis per industriam acquisit̄i, fructibz se suoz fami-
liam s̄i q̄ditionem beneficii alere et sustentare civitate p̄o ex bonis Ecclia-
riis Jūcū ē ē operarij mercede sua Luc. 10 et qui altaria deprimunt
cum altari participat, computat̄i aī in se hoc congrua sustentat̄i
sūperduum imprimis ea q̄ requirunt̄ ad ipsum Clericum cūqz semilan-
tis statui quēriendam alendam vclū v̄stibz, caleriqz Coneriqz r̄ariis.
r̄o ea q̄ requirunt̄ ad decorem suo statui hospitalitatem exercendam
erga amicos peregrinos. Jūcū aī faciendz aliquoz donatōz remuner-
atoriqz Beneficiorum sibi sūisqz parafitorum, lēqz e quozdam donati-
onibz gratuita pro dōtione sui statū, unde amici sui filium ad
studia applicatōm s̄i r̄ca in studia sint, et si salū amplum patrimoniu
habeat. De bonis Ecclia-riis tamen sustentare poterit Clerico. Jūcū
q̄ requirunt̄ ad decorem animi corporiqz relaxationes moderata v̄g.
Convivia ludosqz quorum quantitas estimari poterit tum ex copia
restitutum, tum ex dignitate persona et beneficii, unde plura q̄rebat
pro q̄grua sustentatōe Ep̄o qm̄ Deano, Deano qm̄ simplicii Clerico; n̄
in persona estimari pot̄ s̄i dignitatem sui secularem q̄ v̄g. ē Cōm-
Princips & s̄i s̄i dignitatem Ecclia-riam q̄ ē Ep̄i, Canoniqz Doctor
Ecclia Beneficia ē n̄ s̄i insubita ad sustentandas dignitates seculares
eo probentur, ut tales parcent sūis facultatibz seularibz, s̄i s̄i insub-
lita ad decorem Ecclia, ut ea civibz videant̄ civibz terribilij Castro-
aciqz ordinala in qua alii milites alii centuriones, alii Capitanei
Ducez alii, q̄bz pro sui dignitate majori minorive magis minusqz sūperdu
Princips largit̄. alioz de dominio Clericorum dicta s̄t.

176. Certum est ratio ad religioſos, ſolenniter proſcriptoſq; ſibi obſervari in re
 ſpectu in partem et privatione incapaces, nec ſon Abbatis & ſuperioribus
 cauſaribus aliud conſulere, qm ſolem bonorum adminiſtrationem per
 omnia ſiſt. et pater caritudo n̄ dicitur 12. q. 1. ubi dicitur dicitur
 aliqd proprium de paulo poſt cum dicitur ſolum facultatis ſed volūtatibus
 propriis in ipſa ordinari ſuſceptione conſultationis, et per ſe promiſſionem
 obedientiam penitus aliorum poſſe et imperari in ſuo d. no ſuo ſub
 dicitur, certum est eſt n̄ tōre poſſidere dare et accipere dicitur ſine
 ſuperioris licentia. ſuperiorum am d. Abbatis ſi in conſultato dicitur
 cum ad monium de ſtatu Monachorum; nec eſt ſemel Abbas qd ſuper
 habenda proprietate p̄tium aliquo Monacho deſervare, qd abſoluta
 proprietate ſine et custodia caſtelli adeo eſt antea recepta monachali
 ut qm cum que ſunt poſſe licentiam indulgere. qd dicitur qd ſunt
 Federat ſep̄. 20. d. 2. ubi dicitur ponem proprietatis ſine dicitur inſcriptis
 qd ſi quicq; alibi quidam dicitur deſervat ſine aut quilibet ſacris et benignis
 activa et poſſiva que privata ſiſt. dicitur eſt iuxta ſua regule ordi-

177. Certum est ratio iuxta quoniam regulam oia illa, q monachis acquirunt mon-
 achi monio acquirunt n̄ monacho, ita qm, n̄ ſolum proprietatem
 rei, ſed et utilitatem monium ſibi appropriat: qd dicitur qd monachis dicitur
 tunc acquirunt ſine licentia ſuperioris in minoribus ſaltem dicitur in maioribus ex
 preſcripto, ſi qd bene dicitur eſt, ſi prodiga ſit et excedens, nulla eſt, neq; qm
 ſubditur ſi p̄tō proprietatis liberali, ſed mentem ſuperioris ſiſt. et ſubditur p̄tō
 rigo implicita, ſive a generalibus, ſive extraneis parentibus ſibi qd dicitur
 eſt de ſuignodi q ante poſſionem ſiſt. diſpoſita ſiſt. ut in monio rei dicitur
 certum aliqd et proprium habent, penitus moraliter per notabile am̄ intell̄
 tanta qd q in ſure ſufficeret ad grave ſarbum et p̄tō mortale id qd
 intelligendum eſt de rerum monaſticarum ſarbum, dicitur dicitur dicitur dicitur
 ctione, gravi violatōe ſive ipſe ſive dicitur ſive alia quodam ſibi, qua
 ſarbum ſinḡ legislator n̄r S. Benedictus ut ſara altaribus qd dicitur dicitur
 imperial: item de civiſiſ prelatibus ea alienando exteriſ et auferendo ſibi
 ubi ſi dicitur eſt dicitur ſarbum, qd ſi monachis quodam exultentia ſarbum
 a ſe et ſiſt. ſarbum qd dicitur qd dicitur, n̄ eſt p̄tō mortale qd dicitur pau-
 peribus, niſi dicitur ſarbum dicitur aut p̄tō proprietatis animas,

que unquam e papiracione imaginem elevare potest ad voluntarium grave
 vicula committitur, et in putum prole gharbom pauperibus si exculen la
 huiusmodi iurisdictioni nonnulli aul possentia, ut statim sed possit aliq d'us
 g'umendi, inlerim cuiusmodi furtiva celet, ne superiora illa videant et
 respiciant, q' sic aiant, certo venerabem et fatori dulcedine palliatem
 proprietate spirant poculum. eadem doctrina a potiori intellenda e
 lufibz in q'q' q'ra paupertatem peccant qui plura exponunt qm donare potest.
 et sane lucens huiusmodi n' attendunt ad damnum et honori acq' ad res n' fug
 de de illis disponunt qm dicitur de fuis qd proprietatem fuis et summa
 religionis abominatio e.

Christi in ludo aliud est e ludo aliud recreatio, nataleng et nim p'ri mortali
 damno act, qui q'q' cum praesumpta s'ltm et recabli supposita superioru
 licentia e alioi Chariz et Basilij, per quos intellm og ludi p'ribili in
 q'q' fell' res permittit capis et soluta qui ludi in Conuiz et a potiori
 Religiosi induunt. Capitulo sig d'f' 35., honeste sese recreant et de
 rebz lufibz applicatis n' tam de fuis qm de f'bi revocabili ad lupum
 et revocabili concessis disponunt, ita id fieri pot' absq' oi culpa e
 veniali sentio cum salm'ia filio per ludoz igr p'rii numero menli
 naly exoticoz religioz ludoz intello et p'cipue qdm ut vocant in p'f'f'
 ubi n' d'ly sum'a excludenda n' f'bi, et per hos ludoz nisi h'areta
 superiorum licentia accedat, n' solun mortali peccat Religioz, sed e cig
 abusus, si cum ad lupum induant, qui loco religioz, si ipsemet d'it' g'aruz
 ob aliqd speciale officium parochion v'g. n' incorporalam n' habuerit ex quo
 respiciere potit, ad restitutionem sonabit n' mity qm si f'ri collegij f' d'ap'ro
 religioz, namq' huiusmodi religioz n' e, sed claustraliu bonorum p'ribily
 dignior.

178.

Verbo igr contra vobum paupertatis militat, et p'rii gravis q'ra q'f'iam si n'
 atq' s'ltm periculum e o'z modz proprietatis, siue s'lt' quoad modum quomodo
 peccant ii, qui et si licite et cum praesumpta s'ltm superiorum licentia ren
 accipiunt, ausp'io n' p'ouing' modo celant obf'condunt, limidi, ne si superior
 viderit eandem h'bi retol obacipiat, palon e e qd huiusmodi religioz h'z
 sale n' habeant dependenter a nullo superiorum licentia sed a nullo suo,
 q'q' eaz quasi fuis et n' in ad usum simplicem tra q'q'q' d'adent: nullo
 magis peccare vident, qui q'ra superiorum dispositionem circa res h'p'ily
 g'queant et anarcholopant, et morium vobum suo murmure replent.

179.

dicitur manifeste prodeunt sese simpliciter et ad nullum superiorum dependente
 esse usque quatenus non est, sed aliter in religione prevalere quod malum est et
 proprietarium. sicut fit quoad rem, qualitate maxime reuans qui in locu-
 li sua Deliciae ponuntur omnia statum negotiorum non quasi pauperes
 sed quasi fructu non attendentes ad quae fructuum Monachorum Monachum
 habent obulum non valent obulum, sed illud apostatae sibi magis proficiant
 qui sunt plus vale plus. scilicet reuans qui inordinato appetitu illi con-
 stabili suo rem ad usum gratiam persequuntur, quod est fructum appetitum
 fructus non illum solum fructum committere qui inuito fructu rem alienam affe-
 rent, sed et illum qui alterum priuati usui rei comoditate locale et aliter
 ad usum concessa, ubi in seculis aliter aliter attendi debet grauius ma-
 gis quae per se mensurari et laudantur graue est scilicet de fructu et in hoc
 proprietatis non est et pauperibus dependium.

180.

Est autem proprietatis in hoc et pauperibus dependium, quocumque sine licentia
 saltem presumpta, monachum aliquid retinet auerit, donat et committit, unde
 et quia paupertatem reuans qui sine licentia presumpta libros et alia
 huiusmodi ex libris mutuant et multos ipsi accipiunt, aut libros et alia rebus
 permittunt, permittit et et multos ad aliquid verum dicitur. idem qui pauperibus
 sibi pro itinere v.g. concessa pariter vivendo de quibus sperantibus huiusmodi
 in alio usque querunt, et aut sibi quasi bono industrialia retinent, et uni-
 uersim qui locum a Praetore ad certos usque definitos contra eundem
 praetorem volent in alio usque querunt, ut si religiosi in Academia regem
 pauperibus sibi pro victu et vestitu soluendis, pro thesauris libris et transmissis
 ille donando ludendo quicquidque dissipent. idem quia paupertatem reuans
 religiosi huiusmodi lugorem qui cibos et potus preliosos ab ecclesiis ad se huius-
 modios accipiunt retinent et per se quicquidque non requisita superiorum
 licentia. idem lego in a puto quia paupertatem reuans religiosum
 qui contra praetorium quicquidque mense praedictos et preliosos cibos con-
 cessis praesente Praetore inquit. Religiosus illa praesentia scilicet. Thosper
 per Praetorem religiosi cibos quicquidque putant, id ipsum in improbat et a
 puto quia paupertatem non reuans Tamburini C. de decalogi Tr. d. C. 2. n. 10.
 et quatenus praetor dicitur huiusmodi religiosum non licite seculari, sed potius
 more huiusmodi aduersus actum cibos quicquidque. Tandem et in Praetore huiusmodi Praetor
 Praetor Tr. d. C. d. scilicet 2. n. 18. reuans mortali religiosos, quicquidque =

roborabiliter excedat modum in usu rerum sibi quaprovisum quod oblationem super
 fluitatem Caritativam, presbiteralem addens ipse ipsi superiore, sed scienter
 permittentes a peto gravi n̄ exurgari. hoc potest fieri sicut in q̄libet religioſo
 q̄tra pauperaltm reuocet si sine licentia aut excedente ad predicta licentia
 disponat. q̄ p̄ter am̄ et quoniam licentia a peto exurgat si d̄ sepe d̄ carolo.
 sciendum ē siptiem a doli p̄cipue d̄sequi licentiam, quam im̄a expressa est
 et sic reputat, q̄o v̄o t̄ s̄ip̄lo t̄p̄p̄ficindulget: altera tacita q̄ ē prop̄na
 d̄i, q̄a t̄e ceteri, si presumar̄ superiorem tacitū inuitum ē n̄ p̄o, aut rem
 ita fieri velle, ad tacitam ē licentiam rediit q̄ ab̄ per d̄p̄t̄ionem id ē
 benignam superioris in p̄t̄ationem: Etia deniq̄ virtualis ē, q̄ n̄ in iniqua
 v̄t̄e q̄t̄erit, sicuti exire solet, dum alicui officium quoddam ex p̄te de-
 mandat, ubi virtualis ei ē q̄ ad bene gerendum tale officium pertinet, sicut d̄
 optima si expressa licentia ē, q̄ h̄iud̄ a peto et congregatione pauperaltis
 exurgit, d̄ d̄ v̄o v̄t̄ria, id ē libere et v̄t̄ria a superiore ḡpta, n̄ solo
 n̄ fraude nec in p̄t̄atione, q̄t̄ib̄q̄ oborta, hoc ē licentia si nulla ē, si p̄t̄er
 aliq̄ scienter relicta, quo expresso eam n̄ imp̄t̄at, t̄ si exprimat̄ saluo
 aliq̄, cuius in d̄iue licentia d̄i: pariter nulla ē si qua si coate superior
 illam concedit. v̄p̄. ex meli ne ob huius denegat̄ionem religioſoſq̄ lab̄m d̄t̄erit
 murmurare repleat, ita melancolizet, et familiarit̄ quoddam iactura meli solat̄.
 Et ut licentia expressa a peto exurgit, d̄ d̄ legitima id ē a superiore be-
 ḡt̄ino concessa, ē am̄ legitima superior d̄i ubi cui d̄i q̄t̄ ab̄ d̄t̄ale gen-
 erale t̄ p̄t̄ie inferiorum cura demandat, n̄ in exprimat̄ licentia cuiusmodi
 ḡpta expirante deposito aut mortuo superiore et alio subrogato, nisi t̄n̄ ad
 d̄p̄t̄ sua superiorit̄tis concessa ē, aut per subrogatum reuocata. Etia
 d̄ d̄ ē iusta id ē ex iusta c̄a ḡpta, aliq̄ certe p̄t̄er, et concedere pauorent
 pro q̄t̄e rei ḡpta, iniusta am̄ licentia foret, si concederet̄ res quoniam
 a superiorum v̄t̄u in d̄p̄t̄is possidenda. t̄ d̄ d̄ ad h̄nt̄a mere superflua,
 n̄ ē superior d̄i q̄ d̄ dispensator, im̄ dispensator, am̄ quoniam v̄t̄a
 Ap̄t̄emul̄ d̄t̄is qui inueniatur, qualis sanē n̄ ē qui a futuro principem
 religioſo de thesaurum superfluum non gerit, et animum superflui recte
 in p̄t̄ia, im̄ ē d̄ d̄ d̄t̄i uniuersis, qui ē: ubi t̄n̄ d̄ d̄m̄ ē q̄d licentia
 ad superflua p̄d̄itum q̄m̄ exurgit a peto proprietatis, ponit ē q̄d ḡpta
 dependant a v̄t̄u superiorum, n̄ t̄n̄ exurgat a peto q̄tra pauperaltm, q̄ d̄ d̄
 v̄t̄um ē pauperaltis n̄ solum prohibet proprietatis affectum, t̄ d̄ ē qua-

181

stati pauperum requirunt, qualia superflua est, interim in iudicio iudicanda
e rem ee superflua q d superioris quaedam ee sed attendendum ad circumstantias
persona honoris in uno e strictior, minus stricta in alio ceteris pauperum
servatur.

182

Ubi licentia praesumpta oritur a peccato proprietatis, plus n requirit, qm
rem suo noc aut auget, aut tenet aut donet, sed dependet a iudicio
superiorum: ut aut a peccato qm pauperalem oritur, attendend praecipue
e animus superioris, sicuti ratio. graviter, an liciter possit ee per
auspiciam licentiam aut donacionem eiusmodi rei offensus ee inuitq, item
an hoc offensio oriat ex re suscepta donata an tm ex modo occulte ee sine
licentia oppressa auspicandi? Ceterum e religiosem rem auspicantem
oculte deponem donacionem circa qm superiora videntur graviter, offensus aut
inuitq graviter peccare qm vobis pauperalem, nec profumore pae de licentia
quomodo e licentia praesumpta poterit ee, ex cuius possessione aut auspicio
superior graviter ee ratio. videri fore inuitq sine e qm ee, si superior
liciter tm inuitq praevideat, liciter tm peccare, offensio e e mensura pmi,
mensuratum an eiusdem qm e cum mensura, unde si offensio licit e, nec
alia circumstantia occulta graviter, ipsum pmi pmi leve e. inde e hbr
religiosem rem occulte ee praesumpta licentia, qm sibi ee vobis ee oblatum
sine si superiorem adiret, auspicantem donacionem si praevideat superior
quod modum saltem graviter ee inuitam, e qm inuitq sufficit quodam
exin oriri potest, aut ex qm persona aut ex modo auspicandi, ad vultu
sibi quodam iniuria oriri, pro qm offensiois graviter graviter, peccare
sicut ex sibi si liciter tm offensus ratio. ee pmi, liciter tm peccat,
graviter ee ee ratio. superioris offensio a subdito facta sine quod sufficit
actionis sine quod modum grave delictum e ex mente cum

183

Dixi tm graviter ee ratio. offensio: n e ignoro quodam superiores genios
frequenter ee pae, qui ad quosq subditi ingrepy long graviter statim
offendunt, sed minus ratio. maxime in pro sacra officio ordine,
ubi sanctissima Aegislator J. Bemocius Discretus
sums filius pmi qd dicitur Abbati alijsq superioribus pro regula tradit,
ut studeant amari pmi qm timeri: oportet ergo de grave pmi qm
pauperalem ut offensio superioris graviter ee ee ratio. in praesumpta
licentia maxime si hoc offensio tm oriat ex modo auspicandi ee ee in
re auspicio. ratio. an inuitq n tenet, si auspicio tm sibi rem licentia
et ordinare qm ingentium ex pmi ee suspitionis ee scandali: si superior adiret.

187. Insuper et cum filio filii ad monium transire et bona castrensia et
quasi castrensia, ut pote quorum ante professionem plerum dominium habuerat
tam quoad utilitatem quam proprietatem. penultimum aduenturum in quo filii
filii ex dictis solum et dominum proprietatis, et solum fructus quoad pro-
prietatem ad monium usque fructus am remonet patri quoad vivit, si ad
monium devolvit, interim in neque improbabile est, et in usu non sit, quod licet
pater Engel de privilegiis monastii lib. 22. n. 2. scilicet et usus fructum
a patre amitti et per professionem ad monium profecti devolvi, nisi in pater sit
in alio monio profectus, si est ex dictis de usu fructu n. 13. A. usus fructus
cum patris persona addit, si devolvitur ad monium in quo profectus est, potest
in quo vota fecit filii.

188. Insuper et hereditatem et legatum religioso post mortem parentum amicorum
velatum siue per testamentum siue ab intestato id scilicet, potest devolvi ad monium
neque a religioso facta vel professione repudiari potest et prole qui fuerit in vita
non est, sed una se cum omnia sua monio per professionem resignavit, quod si
quod ut evenire potest, hereditas aut legatum sub conditione huiusmodi deferretur reli-
gioso, vel non ad monium sed ad ipsum religiosum devolvitur, si conditio hoc ita
foret exponenda, vel sola comoditas et usus et quod dependenter a salute superioris
pertinet ad religiosum, ultima est volentes ita interpretanda. Et si potest valere
quod personam exceptio legis in generaliter ff. in regulis juris et de testatoris
est interpretanda secundum conditionem personae l. 22. ff. de usu et habitatione: si autem affinis
aut aliter legitime superioris agere non debet, nec legatum, nec usum potest superioris
usum et comoditatem a rebus suis independentem concedere. Et et hereditatem,
legatum et superioris sine consensu inferioris religiosi auctore adire et eo et
invito, non in visum id potest religiosus sine consensu superioris, a quo plerumque
sine dependere debet, et per quem solimodo iuris capax est. Et in religiosus
si affinis quis ipsi donationem facere intendat, iuxta ff. eiusmodi donationem
aut viro non accipere si, vel si quis fructibus magis egenis et donationem condonari
donationem loco sui fructus, et et sui accipere, vel non sibi lucrari vel si neque
monio sed sui amicus de tali fructu designare non quod suo non de donatione
sua de religioso secundum se et Casprali post mortem parentum super fructu
non ante parentem iurato facti, ubi hereditas aliumve filio et per filium
monio veniens pleno iure devolvitur ad patrem non ad monium circa
morem hereditatis vel legati in presenti dicta sunt: iam ne nimia nimis
in uno titulo sit. Copia sit.

Subsectio unica.

Religiosis beneficiis eorumque Innoce[n]ti de Inno in re spirituali Religiozor[um]

Beneficialiorum religiosorum duo sunt genera, aliud eorum, qui sunt benefi-
ciali intra claustrum ut Abbates, priores, archidiaconi, aliud eorum qui
sunt beneficii extra claustrum quales sunt religiosi Epi, Cardinales, Parochi
de alibi, in presentia ager, hoc in circa posteribus generis beneficiis gale
notamine, quod parochi considerari possunt et sunt quod more expedit, et est curati
in beneficio pleno iure incorporato monio, ut respu[n]t nri monii sicut
siglansen et Minshlein, et sunt quod vere parochi, et id est tenent parochiam
non incorporatam monio. hoc notabo

189.

Ceterum est et apud omnes indubitanter Abbates prioresque aliosque beneficiarios religi-
osos intra claustrum non est ab illis Inno[centio] de dispensatione in foris quoniam
unde inordinatè expendendo aut suam dispensationem infideliter administrando
si in peccatis gra[ui]ora velum pauperdatis, ut rebor, Navarrig, sed et gra[ui]a fidelitatem
et officium ut modernorum tenet genus, unde si quod illud bona sui usibus specialiter
deputata, et in nullis moniis magis inolevit, tenentur ex his moniis ad restitu-
tionem, agunt et gra[ui]a de dispensatione deo ac monio iracundum non minus
quod Episcopi si bona eccl[esi]e et pauperibus assignata sunt usibus eccl[esi]e appropriet
de quo in s. d. 2. 2. q. 185. ar. 7. ait, extra dubium est quod si Episcopus huiusmodi
gra[ui]a de dispensatione agit, et mortaliter peccat ad restitutionem Inno[centio].

190.

Postquam in Abbates prioresque aliosque religiosi beneficiarii sunt saltem ad gubernationem
sui officii ea omnia gerere quae ad sapientem et laudabilem administrationem pertinent,
cuiusmodi sunt heri et vendicare iura monii, certas facere donationes non solum
remuneratibus sibi et suo beneficio profuturum operum, sed et more liberali
decens in presbiteris famularibus sui monii et officii, item et invidiosas ad
gerenda suo officio et beneficio commoda, hoc est omnia decens administratio et
laudabilis probat quaedam, non in quod bene Inno[centio] de Abbates prioresque in hoc
suo non favore debent et autoritate, sed nec monii cuius bona dispensant,
quid est in Doctor universim alienant et locant, sive in viros sive in illas
volte a Religiosis proprio non factos non solum a clericis, sed et invalidas quippe
factos a non clericis Inno[centio] et potestatem suo non tenendi aut defendendi, sicut in
Abbates pro hoc quod dispensationes electi sunt, religiosi et non dispensant, ita nec

191.

proprio nōe ad auctoritate quasi dñi respondere pōt. cūq; ea fōbales aliq; propōiti claustrales gerere pōt et licet in officio q; fidelis dispensatio requirit unde nō solum q̄tra pauperlatem peccare pōt pōtō confessionis per immoderatum propri- etatis affectum, sed et pōtō omissionis perfurum privilegiorum a sibi o- comunitate aut superioribus ceo dispensationi creditum neglectum.

192.

Circa religioſos beneficios extra canonium in ſentia d. thome certum ē eos per elevationem ad dignitatem ep̄alem clericalem Cardinalatum q; Clerari auctoritate a ſolo pauperlatē trahere hoc fieri copose dñi aid ē. f. ff. hinc. 185. ar. 8. dicitur qd si q̄s in regularib; observantib; q; nō immediat. Pontifici officium, sed magis saltem ad perfectionis statum sicut q̄s inſentia pauperlatē et alia huiusmodi, ad hoc remanet religioſus et ſaly Ep̄i obligatus. Ad ſane ſicut religioſus ſaly Ep̄i tenet potestate habitum ſua religioſi, ita ea tenet obſervare q; ſolemni voto Deo ſervare promiſit nec ſtatut. Ep̄ali cardinalitio reſignare, nullatenus aut equivalet pauperlatē ſtatu Ep̄ali. Sed potē ad obſervationem Ep̄i, hac ē Ep̄i ſu exemplum. Ep̄olum erant nō ſtaly et ſcia poſſidentes. neq; obſtat qd in capitulo unico. 38. q. 2. ubi ſibi, qd monach; in Ep̄um elect; ſi abſolte iugo regula et Monachica proſeſſione; ſententia poſſent ſibi iure vendicandi potestatem hereditatem. tam ut recte ex f. d. citato advertit. poterit ſerger inq; long. ſa ſolum ē inſtiter; qd regulari; in Ep̄um aſumpſit nō ſit amplius ob- ligatus neq; auctoritatib; regula obſervantib; ſtatu Ep̄ali magis tenet quereantib; ubi ſt ſententia ſolentudo clauſtrali, adhibet Chort nō am qd ſit exemplar obſervatōe ſolorum, quorum ratio habitum geſtare obſervat. aliter an verū ait idem ſerger Ep̄o q̄ ſcribitur in ſindicato hereditatib; nō ſuo ſed ſicut cui ſponſat; ē nōe ut ſaly citati capitulo dare inſinuat per illa ſua poſſe ē Ep̄i ordinare, ad altare ad qd ſanctificari et hilitat; ſm ſanos Chort; qd acqui- here poterit poſſit. nō igr ſolū obſolvit regulari; in Ep̄um elect; ſed monach; in ſubſtantialib; et perſoneat, qd ob poſſibilem ratio; et de aliis hinc. modi ſive miracul; ſive male; dignitatib; inſtiti dēt.

193.

Monach; ergo in Ep̄um et Cardinalem elect; ſolū continentia et pauperlatē nō exigit, neq; reditum ſibi t̄p Ep̄o provenientium ad iſter aliorum clericum dñi ē ſed diſpenſator ut pote qui ſe ſe oī dñi per ſolūm pauperlatē promiſſionem ſponte propter Chr̄m exiit, neq; ē Deul, ut qui iſtota digni- tate creſcit, virtutib; decreſcit, qd ſi creſcere palam ē, ſi pauperlatē di- vitib; per p̄ſentem aut militiam ſp̄ialib; ea, qua propter Chr̄m virtuoſe reliquit.

De novo propter mundi pompam reformat. statim metonice, et raderi in f. 11.
 a synodo confirmatum, ut dicitur ca. 18. q. 1. ut monachis, quem canonica electio
 a iugo regula monastica professione in ea, q. f. huiusmodi non congruat, absoluit
 quod huiusmodi monachis ante suam electionem adquisierat, et hinc dicitur fuerat monacho
 relinquitur et Abbati sui arbitrio, postquam ab Episcopo ordinatus, quod acquirere potest
 non iam suo monacho et ordini a quo per Episcopum et Cardinalium oritur, sed ab illi
 et Titulo ad cuius regimen assumit, lucrum et redditus, seu huiusmodi fidelis dispensator
 in usus et causas pios, quod sua sustentationi decem superfluis expendat.

Circa alios beneficia religiosos, qui beneficium Titulatum legitime id est authenticum
 Episcopi et proprii iurisdictionis obtinuerunt, quod a iure canonico illa concessa
 facultas est, sed plenam redhibitionem administrationem habent in huiusmodi
 ut pote cuius per solam professionem inopari facti sunt, iuxta dicta c. 18. q. 1.
 principaliter attendendum est an beneficium, quod sortiti sunt, pleno iure suo monacho
 sit incorporatum an non? In hoc est iudicari oportet an et quod monacho in quo
 professus est incorporatus. interim in

194.

Certum est imo ex quibus huiusmodi beneficium incorporatum monacho sit huiusmodi
 monacho monachum beneficium omnia alia que ratione competentia non veniunt, monacho
 suo acquirere: non veniunt autem ratione competentia quaecumque hereditate legatis
 donatis elemosinis propria industria sortiti idem omnia sibi comparata divisi
 a competentia esse data sunt propter opera parochialia v. g. pro sacris legendis
 benedictionibus nuptiis providendis infirmis excipiendis confessionibus vicariis
 Concionibus mortuis sepeliendis, hoc est omnia bona industrialibus conferuntur quom
 nisi professus esset, ipsamet, quoniam ante professionem loco ipsius monachum naturaliter
 quod huiusmodi, et suaveri huiusmodi conditio et capitulo f. 11. q. 2. Capitulo
 cum ad monachum de statu monachorum ubi dicitur, quod quod monachis acquirunt suo
 monacho acquirat.

195.

Certum est etiam beneficium huiusmodi religiosorum et in beneficiis suo monacho non incor
 poratis, separatis in bonum et hereditatis, quod propter competentiam suam, ex propria in
 dustria, hereditate sortiti sunt, sed decedentes sibi cum dispensatione familiarium exfructu
 bus competentia sua sustentare potest, non minus, quam alii clerici, quoniam, qui altari
 servit, de altari sustentari debet, et preterea, quia cum suo monacho, in quo dicitur, ratio
 capere beneficium non incorporatum, aliunde non lucrum aut proventus, quod nec obicit de localibus
 quod nec sine necessitate bona suo monacho acquirat, in sua familia sustentationem
 querere, ut pote, quam familiam non alit, ut monachis sed et parochis.

196.

197.

Certum est, totum beneficium religiosum in beneficio non incorporali, idem iudicium
 esse in hoc de regulari Episcopo et Cardinale, nec ex fructibus talia sua, scilicet et
 pauperum necessitates humanitatis, variorum pietatis et honestas expensas, suare,
 nec in laudabilibus et religiosis ex iisdem redditibus aliquid suo honori honorare et
 intuitu, quod eiusdem membrum sit, et quod ab illo varia bona suscipit, et eul, suoy
 Confessoris amore vincit, sedq; illi, augustinus facialis: n. in instar dñi, sed
 dispensatoris, nec per viam legitime aut modice casu, de facie dñi et, n. dispensatoris,
 qualis est in bonorum bonorum regularium. Ex officio pro beneficiis, dicitur
 huius ar. 2. de coronis et coronis, q. sentit religio in dicitur religio, religio sum
 a beneficio dependens nec bona superflua pro suo libere et ecclesie et pauperi-
 bus et suo officio tradere, et quod eiusdem bonorum aliorum nec sit admi-
 nistratio, saltem in pietatis casu, tradantur aut in pietatis casu, utriusq; deinde hoc bona
 darentur, sive monacho, sive ecclesie, sive pauperibus: unde dicitur proter
 huius q. 3. ar. 78. redditus fructus beneficium, qui post amissionem eiusmodi reli-
 giosi superfluis pertinet de iure ad ecclesiam, hoc beneficium, cui reli-
 giosus insensierat, presumitur, quod fuerit licet, quod de iure pertinet, si
 alia dispositio religiosi dispensatoris facta non fuerit, et sic, quia eius ea bona
 pauperibus et suo monacho legantur, non aut, quasi religiosus talis disponere
 aliqua lege prohiberet, ut post qui plene caritatem rerum dispensator est.
 Et sic in colligi nec videtur, quod est religiosus vius ita de huiusmodi bonis disponere
 queat, nisi ea et suo monacho et ecclesie et pauperibus assignare possit, id in ipso
 per se patet, sed in e condere non est dispensatoris sed dñi, ut patet ex
 auctoritate et ratio generalis: unde bona post mortem religiosi beneficiarii in bene-
 ficio monacho et incorporato residere ad monachum, sed ad ecclesiam pertinent, cuius
 dispensator vius extitit, et cuius intuitu acquisita fuerunt.

198

199.

Religiosus beneficiarius in beneficio monacho pleno iure incorporato omnia
 acquirit monacho quocumque, acquirit, et non solum religiosus sed et ipsum benefici-
 arium monacho subiectum, atq; totum ordinatum in velle monachi, unde in
 religiosi vicarii dicitur, non parochi, parochus est parochi rector dñi, qui in huius
 beneficiis abbas est. Constitutum in huiusmodi religiosi quasi dispensatoris et non
 reddituum sibi ad suam sustentationem assignatorum, unde modice quosdam dona-
 tuum, pauperibus, benefactoribus et sui et ecclesie sua facere potest ex licentia
 laicis et presumpsa, item ex licentia virtuali ea gerere, q. laudabiliter acq;
 missio requirit, non in parte pro libere suo iura sola, et alia, q. sua sustentationi

perflant, erogare ad dilectos amicos p n e videri gra adile monii p p p p
 dispensator abbas huiusmodi religioso talem licentiam indulgete, cum sit gra
 licentiam dispensatoris.
 Item e dicitur qd de religioe fugitioe appata e scialo e monio, qui oia
 illa, q acquirunt, suis acquirunt monii, et male expendendo peccant, n solum
 gra paupertatis, sed e gra offiio, tum ex qm regula, qd monachy acquirunt,
 monio acquirunt, tum e, qd si fugitioe e, aut apostata, ad e reditum q obligat, et
 n sequit e pars, et pubida monii, pars am acquirunt loti, cui pubida e: eicily
 vo monachy e iuste eicily e, si iuste, si iuste culpa religioe n sibi obit
 monio, quinimo esse religioe qm dicitur tener se idoneum reddere ad iterum
 reditum, si am iniuste eicily e, pars monii per suam, et electionem e n desti
 oit, et cogit illa iniustia eicily a monio ad reditum compelli pt, a quo
 bona sua ex bonia recipiant, interim tu hoc n abnuc, religioe fun iniuste
 eicily ex bonis sibi provenientibz extra monium plura pot q sumere, qm
 iuste eicily, imo illa impedere ad demonstrandam iniustiam sua eicily
 ionis, qd sic sua bona p p p p, qd si oia perdat, sanctum servare conari poterit
 p oia. Jam de bonis spiritualibz sit.

200.

Asperio

Monachy quiq solemniter professy, et in p d d o y d n i q
 realy in bona temporalia inopax snt, sery h d n i q e l u h u m s p i r i t u a l i u m
 et quasi p d d i u m, ut snt manuscripta, doctrina sibi acquisita, aut discipulij
 comunicata, p r e c e q s a c r i f i c i a q a d e o q, qui e licentiam superiori negat,
 s u p o s u a s c r i p t a v u l g a r i, aut sine licentia eig vulgari, s u p p s a c r i f i c i a
 g r a i n t e m e t v o l t e m s u p e r i o r e m a p p l i c a n t p n p e a d g r a o f f i o m, bene v n
 g r a o b e d i e n t i a m. i t a f e r e d i c t u m e s t: r a d e, qd nec sua, nec dignit
 ne pietas cadunt sub solo paupertatis, r a d e e i u s r e l i g i o s y d n i o c a r e t, a l i q
 e b n i p i i d i o t e f e r r i, et manupia claustri inhabitare valerunt, neq, qui
 in p o n t e m a u t s a c r d o t e m g e n e r a r i, neq, ad perfectam pietatem ascendere poss:
 qd neq, auctorium sua pietatis, dignitatis, et cadit sub solo paupertatis,
 auctorium e sequi fructu p p a l e. S. 26. v i s t i b u l i s d e a c q u i s i t o r e m d n o.
 s u b t r i n i, atq, manuscripta, doctrina tum sibi acquisita tum alijs comunicata
 s u t a u c t o r i u m s u a, s p e c i a l i t e r d i g n i t a t i s s a c r d o t a l i s, m e r i t a e t p r e c e p t a b i l i t
 qd nec haec cadunt sub solo paupertatis, adeoq, religiosi eorum. v o r i s t d n i q

201.

si potest disponere ex *Acta* pro libito. Dixi ex *Acta* pro libito e' e' reli-
giosos q'ra *Acta* Superioris applicantes, & disponentes in huiusmodi reuolucio-
ne q'ra obedientiam: illud q' ab huiusmodi religiosis attendendum ne
saltem sint Cooperantes ad iniustitiam, utrum *Acta* legendo, et sibi
imperata a *Facultate* solito pensio soluta sint, an n' si e' soluta licet, &
Superiori suo dicere debent, se eiu' modi *Acta* n' leueros, ne sicut Abbas
aut Superior ea lecta putaret, alio salite *Facultate*, debilo ex *Acta* p'ler numera-
tam pecuniam privarent, & certe acceptando in se hoc onus suscipere censeret,
et n' legendo ad iniustitiam cooperaretur;

202.

2do Complemento integra huius De *Acta* Religiosorum ma' gemina adhuc
explicat. 1° e' Religiosum ab uno monio, in quo solemniter professus
ad alterum monium auerentem, in eo e' solemniter professurum, illa oia, qua
ante e' iam professionem quomodocumq' iurata fuerit, liberari monio, in quo
iure professus e'; ad q' usq' ad alteram professionem actualem o' iure pertinet,
eius s' pars reuolucio: facta aut in e' ordine aut monio actuale professione
iam huius, n' iure liberari, q' p' e' iam professionem omnino possessa priorum
superiorum eorumq' comunitali, et iure illi, cui q'ra iure iure professus e' e' d'.

203.

Alterum e' qd religio obliget ad solvenda debita a religio ante religionem
inceptum q'ra iure iurata q'ntalem eorum honorum, q' per religionem sibi soluta
fuit, ut sicut *Lugo* *Dipul.* 55. *sect.* 10. et r' d' *Facultate* e', q' in hoc casu bona
ad religionem translata p' q'ra affluunt, et debita creditibus, neco an *Acta*
aut p' ex re aliena fieri dicitur. cum q' hac bona re aliena censentur, ex
iis monio. *Dicescere* n' p'nt. De *Acta* aut post professionem factis, aut q'ra huius
iure sine soluta s'nt licentia *Procurator*, aut q'ra *Facultatem* administratio
a *Procuratore* ratihabitis religio n' tenet, p'nt d' *Acta* huius aut *Facultatem*
proxi q'nta religio e' per solum inductionem in e' q'ra huius ad s'nt
Procurator *Dipul.* 240. n. 24. q' per fraudem proximum inaequaliter ponere,
Quoniam se ex *Acta* licentia aut *Facultatem* n' obligato, proximum per q'ra huius sibi
& monio obligaret, imo si ex hoc q'ra huius & monio & q'ra huius dominum dicitur
ipse pro sua virili p'nt, q'ra huius q'ra huius p'nt, s'nt *Facultatem*, et si q' sibi *Procurator*
ex iis respicere tenet. *Acta* huius, q'ra huius De *Acta* Religiosorum sibi utile e'
Facultatem s'nt, et *Facultatem*. oportet hoc in *Acta* e' agere De *Acta* seruorum verum
quoniam eadem s'nt r' d' e', De *Acta* s'nt et De *Acta* s'nt s'nt, et s'nt s'nt s'nt.

Considerari potest & quibus unum cum patre personam spectant, scilicet iuris, &
 quibus a patre potestatem exempli, & ipsam a patre personam faciunt, atque sub possessioni
 auctoritate dicitur non fraudari, et sub patris dicitur carere, et aliqd fieri patris,
 ita e serui attendi, nisi, & in qd tale, et aliqd dicitur suorum reuelant,
 et ita dicitur dicitur, et in qd dicitur a penulio dicitur penulium sibi, nec aliqd
 dicitur, sed sui iuris censeri, et taliter dicitur dicitur copari, et in qd sui
 iuris est. et hoc de subiecto dicitur in genere et qm talis est.

Articulus 2us

De rerum diuisione et modi acquirendi dicitur.

Actum e in praecedentibus articulis de dicitur in se eius, subiecto tum in genere
 tum in specie: superius iam ubi de ipsa rerum diuisione et modi quomodo
 hoc dicitur acquiri soleat parua dicitur, hoc e et in legibus suis exposuit,
 et ordo disciplina, ut postquam de iure et dicitur in se dicitur, e quomodo
 huiusmodi dicitur et dicitur acquiri potest dicitur, q in praesenti adimplere arius e.

Secio i^{ma}

De rerum diuisione et modi acquirendi dicitur rerum rationalium.

sicut nemini ignotum e et in creatura, quae aeterna dei miseris ore
 nichilo ad se tradunt, alia e rationalis, ut homines, alia n rationalis, ut bruta
 aliaq, maalia siue viuentia siue vestibata vitalitate, ita patulum eiq
 e dicitur dari potest n inq in re rationali qm n rationali, hinc imo de
 dicitur rerum rationalium agemus, et quomodo eorum dicitur dicitur potest resoluingo.
 prius hinc. suppono imo dicitur dicitur dicitur iure hinc iure introducitur;
 et iure hinc bona creata n magis unig et qm aliter. singuli e sine
 dicitur nascunt in orbem, nilong cum quibus magis sollicitis sit ad sua
 seruanda, qm aliena, et qm ea, q aliteri comunia snt, proterea maxima
 sicut confusio si bona singulis comunia snt, plura praedia iacent
 sine cultura, et mundiq asiduis iurgis et querelibus conueteret, ut
 in hoc pax seruaret, si iurgia bono qm sine noia tollerent, in
 fide possent rerum dicitur, et dicitur praesenti modi dicitur dicitur pro-
 prietas facta e occupat fide et fide, occupat qm, q possent fide

204

venientes in orbem vacuum, singuli eisdem terris & inuicem nati sunt, quia in
occupantibus. forte autem, quia quod erat dubium, quis prior occuparet aliquam
locum, forte decidebatur. idem factum repulsa in filiis Noe exemplis
205. Filiois hoibus per seipos terra.
Suppono ideo istam divisionem nec iure diuino nec iure naturali, sed iure humano et
gentium, factam esse. non iure diuino, nullum est huius divisionis libri prophetam
per totam sacram scripturam, neque Iesus secundum se hoc, immo eorum divisionem,
non iure naturali: Ius est naturale vel cum se. Hec in 2.2. unanimitate non habet
quid bona singulis communia, sicut est unum hoc altero magis hoc non est, sed
una specificata natura est omnium, ita et cum hoc indiscriminabiliter subiecta
quam Deus populo vel dominaretur eis, de iure natura unum altero magis Iesus
adeo, nec iure naturali facta rerum divisio, sed iure humano sicut iure gentium
vel sicut ex iure Canonico Capitulo Ius gentium §. 1. in a. ex iure civili
lege ex hoc iure finia §. de i. §. et de i. §.
hoc post suam creationem relicto sit in manu consueti sui, illud est seipos
michi, quod pacifica et suavis rerum administratio sicut, cum igitur hoc post se
in hoc esset, vel quibus ubi dominaretur cognosceret, neque in hoc se
divisione fieri poterit, per communia placita res dividebantur, et sicut gen
tium omnia rerum divisio. hoc in de una rerum divisione in illa vobis
non est enim ab iure et iure diuino terrarum promissionis Israelitis de iure est quod
in al. extraordinarium quod fuit, et per privilegium singulare electo Israel
a Deo factum est, ne spirituale in illos ordo, facilius est dominatio gentium
in populo Dei, quia Israel dominaretur gentibus, non obstat, quia magis una
rerum divisio est in gentium iure gentium subintrodunda.

206. Præterea unam hanc divisionem factam esse per parentes fuisse creditibile est
adeo, ut unum bonorum diviserit ipse progenitor Adam ex liberis, quos non
ex facis paginis ad luculentem colligo ex eo quod Abel et Cain de suis
quibus Deo obtulerit holocausta, hoc in divisione, quod Abel optimum
Cain vero quod deterius erat. Deo obtulerit, sicut est sicut hoc gener. 4. Abel
obtulit de primogenitis gregis sui et de adibus, NB gregis fuit
eius sui et nisi quia Adam genitor et dominus universæ terra sub cuius potestate
extiterant Abel et Cain ipsi filii patris sui, cuius sua bona distribuerat.
crepente autem hominum multitudine, et invidis terra in unum societatem coarctata
hoc factum est ut gentium populi placitis potestates huius divisionis quæ ad servationem

boni quini, translati fuerit in ipsam communitatem, servatur reges, vel certe
urgente aut bonis communitati ad necessarios ipsi iusti administratores sicut
Prætorum & fore, sicut quod ratio dicitur naturalis et legum recipiarum postulat ordinatio.
atque ita oritur et ad nra usus sicut propagata est rerum dicitur Incomumque pro-
prietatis de iuris in quini; ne quicquid in individuo aut specie rerum ratiocinatio
quini acquiri possit sicut

207.

Affertio quadruplex proprie dicitur et acquirendi dicitur rerum ratiocinatio
sicut hinc: sicut Marcus de Avicuria de speciebus dicitur q. 63. ar. 7. Laym.
l. 3. de offiis dicitur. xno c. 5. Molina dicitur. 33. Lepius de f. et f. c. 5.
dicitur. et alii quoniam.

Secundum Affertio partem in iure civili partem in Canonico: nam in civilibus
de iure personarum et penultimo modi acquirendi dicitur in hinc hinc et hinc
inque et Conditione Naturali et ratio hinc qui nascitur ex matre serva et pater
sicut liber, idem sicut nascitur ex legitimo matris sicut non, sicut servus, quoniam
legem partem Cod. de rei venditione. partem sequitur venditorem adeoque et matrem
cuius et ista ratio hinc, quod mater certior sicut quam pater, propterea plus quod
matris copulenta, servusque am a Corpore et sicut episcopus quoniam: tradit aliam
et ratio Laym. locol. et dicitur quod ideo servusque a matre desomat, quoniam mater
per partem dicitur sicut subtrahitur aut sicut per sepe moribus periculo exponitur,
adeoque aquam videri, quod pro hoc damno sicut ancilla ad dicitur ancilla perditio-
neat ut servus, cum iuxta regulam sicut in dicitur qui sicut comodum sicut
et debeat et org. hinc dicitur et indicavit dicitur ad Gallia. 4. ubi de sicut
Ancilla Abroha fermorem inuit: extra casum servituti matris parte
legitime nata sequitur quoad honorem, nobilitatem et familiam conditionem
patris, l. cum legitime sicut testatur hinc, voluit et sicut matre serva post
genitum prolem libertate donata prolem vendicare sibi conditionem patris
quoad honorem, nobilitatem et familiam. sicut modo acquirendi

dicitur in hinc et dicitur captivitate sicut iure belli oblati, quod equis
copis in bello iusto iure gentium copis sicut servus copientis, quoniam moribus
comulatur in servitute perpetuam quod moribus civilibus dicitur, et iste dicitur hinc. l.
dicitur sicut de captivitate sicut sicut in sicut de iure personarum. sicut in
dicitur et istum dicitur in hinc Christianos sicut mansuetudinem in nomine Christi.
sicut ablati: capti ergo Christiani a Christianis et in bello iusto
sicut non sicut capti sicut unde retinere sicut in hinc Rebelium Anno de
obligat dicitur q. 9. n. 1. sicut sicut modernum, quem singuli layci in anno

in obsidione Fryburgensium munitionum experti sunt, donec saltem facere
pro libertate exhiberint.

288. Titus Modus & Titulus Emancipationis
servitutis: quod scilicet quis maior viginti annis et sui juris seipsum vendidit
aut vendi fecit alteri, dum si sui juris non sit, ab eo cuius iuris est alteri vendi
fuit, et in unum Emancipatus, cum est hoc liberaliter suo proprio factum
dicta, et de ea valide disponere potest extra quod si lege prohibeatur, id est si
bono quod licitum est non solum comprobatur exemplum s. Paulini, qui se in
servum vendidit, ut filium viduus redimeret, cum pecuniis quibus hoc mihi
eritordia ageret seu desultoriam se agnosceret, sed quotidiana se recomprobatur
experientia, quod est aliquam s. Regulum profitemi, se libere in servitute
vendunt pro lucranda coelesti gloria, unde in iure religiosorum non solum in hoc
servi verit, utpote qui si agendi libertate per facram professionem de-
stitit, et, ut ne fideles servus peccati suorum servus fieri maluit. Titulus
in hoc acquirendi Titulus Titulus proprie fundatur in iure Canonico
Capitulo de raptoribus 36. q. 1. ma. est Titulus iuxta condemnationem, quod
scilicet quis in servitutem perpetuam condemnatur propter delictum aliquod liti-
perna dignum, s. cum hanc pena digni quod morte puniri non potest
namque captivitas militum para et mox quaedam civilitas est, atque in illo
capitulo puniri debet raptorum vel eam virginalem florem solvere.

288.

quod servum in huiusmodi servus servorumque fugam est servitute concernit
ex Chazco bardonio, s. q. 1. aliquid ita colligo, quod in iure in eorum servus
se non in servus vendit, sed est ad omnia eorum opera, fructus et reliqua emol-
menta extendat adeo, ut quod servus acquirat qua talis est, suo suo acquirat
iuxta dicta n. 203. praeterquam si qua est huiusmodi et non qua servus cum suo
pariter super aliquo, aut legatum reiperet, nisi est in hoc casu servus non
est, neque qua talis suo s. eius servus erat, fructificat, sed sibi servus
am non est quoad bona spiritualia anima potestimum s. Anthonio parte
3. c. 13. c. 6. s. 1. dicit Gabriel in istum diffinita q. 3. ar. 2. dub. 3
ubi docet servo de sua ad salute periclitato licitum esse suffugere.

289.

Fugam igitur servorum quod attinet, procul dubio est, quod quicunque de causa servus
factus fuerit perire debet, propter delictum peccati mortali mortali et non propter
suffugere potest, neque amplius obligetur ad revertendum ad locum ubi servus fuit, sicut
gabriel et alii communiter, et ratio est, quia iuxta sapientem a peccato fugiendum quasi
a facie colubini, propterea longe superioris ordinis est, sicut ad spirituali quod

commodum, quod si ferus proficere potest aut illi, imo quia ration et etiam est colligari
 ut si uelut aliter corpore, a quo ad et spiritali perire intendit. fugere
 item potest occulte & palam & si adhibita, qui in bello iniusto de partibus
 qui iuste militat, capti fuerint ab iniusto bellante ac in seruitutem redacti, ac
 uniuersim qui ab his legitimo titulo serui facti sunt, licite fugere potest, nec tenentur
 eam sui modico et bono in seruitutem redire. serui etiam potest delictum habere
 facti, adeoque titulo iusto condemnati potest fugere, sicut et condemnati ad
 mortem, modo fugiant sine fraudatione carcerum, et sine custodia non faciant,
 ut loc. cit. inquit Marg. & Baudouin, cuius est ista traditio rationem, quod serui iuste
 condemnati non tenentur se offerre ad eam penam, aut sponte eam subire, sed
 eam perire ab aliis infligunt, quoniam rationem et ego verum optino, nisi perire per
 salutem huiusmodi damnificatio per delictum fieret nota et delictum, =
 veluti fieret si quis ad seruitutem eius damnaret, quem suo delicto damnificauit,
 ut scilicet ealeng seruiret, quod damnum illatum restituere, in hoc est causa officii
 videri exigere, ut quem iniuste damnificauit, et suo incommodo in sua restituat,
 adeoque nec ante a suffragium, quoniam salubritatem suo seruitio prospiciat.

Fugere etiam potest, sed recta ad suos, qui sunt sine belli captiui, idque iure post liminij,
 quod est ius, quo res in bello capta pristinum statum consequuntur, perinde ac si bellum non
 fuisset, potestque tunc veritas ex ipso iure post liminij. Item ea quae ab hostibus
 iniustitiam de ream ditione, non et ex consuetudine iam proscripta per uniuersum
 orbem et quasi in legem inualluit. Nihil in hoc est recta ad suos, quae iuxta legem
 nil iniret. De captiui hoc iure excipiunt, qui fugiant animo diuagandi
 in hostium consortia et a animo revertendi ad suos. Ita in uel dano quia hostes
 decant, item trans fugere, et qui sua sponte ad hostes transiunt, hoc est deprehensio
 morte puniri persequuntur, exemplum fuit in iam secundo bello, atque hoc de acquirendo
 hinc rerum realium non sicut dicta sunt, nec uno adhuc circa titulum ex
 positione naturalis notato, quod iuxta institutionem iuris civilis (Caudii de
 ferrius Iohannis Parisiensis lib. 4. de ingenuis, ad hoc, ut quis a naturalitate
 liber sit, sufficit, matrem fuisse liberam, et sine conceptione, aut partu,
 aut immediatam quae aut partu concepta natus eo momento, quo mater erat libera
 cuius calomitas superueniens non debet nocere ei, quia et in utero quae pro iam
 nato est, cum agitur de eius utilitate et comodo.

290.

Species 2da.

De modo acquirendi huiusmodi rerum non realium, maxime de venae,
 possessione et auctio et factura alium.

De J. M. etc.

Infer nosos acquirendi finium rerum n̄ ratiū, que et q̄m nullū f̄t, nōstro
S̄p̄re multum celebre f̄t venāo, piscatio, et aucupia, q̄s̄ f̄t fera et ani-
mālia q̄ nullū f̄t, alicuiq̄ ita c̄ incipiunt, ut h̄e in laborom d̄ignōndi, fauē
dabem solūi queant. de h̄is ergo in presentī sectione tractabim̄.

211

Qu. 1. q̄ f̄t et quod duplex des venāo, item cui finium per eam aquirit̄?
Primum quod quodam respondēam, de quorū venāoe hōiū sermo f̄t secundū
duplex etenim venāo d̄ignā d̄ dōcti, ut refert Angelus de glauasio in summa An-
gelica V venāo, quarū genina prohibita f̄t et illicita, una aut̄ licita suo
saltem sp̄e, et ex honesto fine. un̄ illicita un̄ ē oppressiva hōiū, quā
f̄t loco ferarū tyrannicē hōiū opprimunt, et h̄c f̄t se loquendo illicita
ē h̄c per auident̄ aut̄ licita fieri pot̄, q̄d̄ nimirum syluā plene laboribz
ab huiusmodi farina hōiū expurgari, et ita s̄ h̄c hōiū q̄m vicia hōiū labore
opprimunt p̄pter q̄seruāōem boni publici et securitatem itinerantium, ubi
h̄c pot̄is curandū ē, ut viciu copionē per iudiciū multandi, q̄m q̄d̄ in ipsa
opprimunt venāoe. Altera un̄ illicita d̄ venāo arenaria, egs̄ ea quā
f̄t cum fera delicta in arena, cuius Cetero idō officiorū meminil. ē aut̄
venāo arenaria proprie eadē un̄ gentibz q̄uelos, in quo fera magno d̄istimine
ab iis, qui desugrabant, q̄tūebant q̄ermonie ain f̄m hōiū, et h̄c
venāo maxime improbat̄ Capitulo venatoribz dist. 86. ubi huiusmodi venā-
oe, h̄s̄rioribz et meretricibz q̄parant̄, eorūq̄ venāo atq̄ nequissima
item nequitiā operis hūm̄i appetant̄. atq̄ de h̄is venatoribz quoniam super
equis insidentes pot̄issimum dimicabunt, item d̄fensionem int̄tendam c̄spiciant̄,
q̄ n̄ nemo doctorum dubit̄ dicit: Venator ē bestia, sedens super bestiam
et persequens aliam bestiam. Tertia illicita venāo de qua in presentī
agim̄ d̄ saluā, q̄ in syluā et salubra f̄t, de h̄c aut̄ Angelus de glauasio
loc. cit. h̄c oibz prohibita ē ē sp̄e, quo hōiū tenent̄ eē in d̄licia et orare ex aquil.
an pulat̄ dist. 86. n̄ forte necessitate tam iniquitate Capil. li. de feris,
aliq̄ aut̄ diebz ē licita laici capil. n̄ ē in potestate de d̄ctim̄, Clericis
vō et religiosis ē prohibita, n̄ ex necessitate d̄licia urgente ut d̄ctum ē,
n̄ in p̄senti et alii d̄ctim̄ causa recedat̄ et excitandi appetitum et
huiusmodi cum reliḡis, et laicis, et e amibz cum silentio et modestia aliquid
venari, n̄ sp̄e quo d̄nt̄ visitare et predicare. hoc aut̄ h̄c alia, cum quo
comanibz q̄tūm̄ q̄d̄, quā apponere solui, ut q̄m̄ et quoniam sp̄e licita venāo
f̄t, habere q̄ de qua in presentī agim̄ n̄ ita p̄senti.

22

Idco qd venao saluosa q dicitur qd fit occupao fera in nali sua libertate
 existenti, generis duplo fit, alla fuit et bafa. Venao alla e vit foris
 sagbafitrit, et qd fit videtur e Venao ferarum maiorum vit foris qd fit
 quod bafa quo e feris terrestribz solent referri vrsi, capri, Cervi, fince,
 Capra sylvestris e Volatilibz ulala, alagena, urogali, Cygnus, et
 And fapafitrit, p fua fua qd fit fua p fua fua e bafa am Venao e dicitur
 videtur sagbafitrit et bafa videtur e Caprio nung nobiliu feraru
 qualis e terrestribz et vulpes, lepore, Curculio e Volatilibz, videtur
 videtur bafa, bafa, vrsus, fua fua qd fit qd fit in datione venao, qd
 fit occupao fera in nali sua libertate existenti, qd fit namq generis
 fera qd fit, imo qd fit, que faule mansuetiari pnt, ut Cervi
 pavones, Columba domestica e qd fit, que qd fit, mansuetiari
 pnt solent, sed difficile, ut lepore, Crux e qd fit, qd fit, qd fit
 mansuetiari, ut ovig, bouz, gallina e et ha fera vna qd fit, qd fit
 qd fit iam fit sub aliis dno incluse vq. vivarij, et qd fit nullig fit
 sed in sylvis et saltibz ferre dno emant, et de his solum in posteriori
 questione proprie dar et fua fua ciuila e venao, si e incluse fit, dno
 suo destituta n fit, nec in sua nali libertate existunt.

223

Hapirio per venaoem de vice gentium dno imo capient, ingam capient
 dicit n solum ille qui actu capit, sed qui vq. ita vulneravit, ut cadere diceret
 aut ei actu inseguenti ultra efferre n valeret, unde si canis Petri ferociter
 aut ita vulneraverit, ut cadere debuit et Petro cadere, Petri erit, et dno
 quicq. Junipion, qd fit Petri inseguenti, nec caput reddidit ad restitutionem.
 illa enim, q nullig fit, fit imo capientis, et illa nullig fit, q et qd fit nali
 sua libertate gaudent. hinc et humanal voluerit vq. Cervi, si sylvestre
 dno fiat, ferum, dno e imo capientis n dno, et hoc vult de voluerit,
 viciis et quodrupeibz intelligendum e. Sed

224

Quia qd si phator alig feris, aut iam per me vulneratum, nali, ut nec ex solo
 vulnere per me accepto, nec ex illig solo vulnere infligito ead cecidisset, cecidit in
 concurrente ulroq. qd fit. qd fit vltimig qd contage participat, de eadem
 est. atq. oia hinc certa fit de oibz feris, terra maris et offeris in nali sua
 libertate existenti per institutionum dno bafa. videtur imo de aqua qd
 rerum dno. imo ostendunt dila ad oia pnt qd nullig fit, qd fit
 et capillo in littore maris reperit. Theophrasto: unde e oia ita pnt
 qualis capillo fera natalit in sua nali libertate existenti et occupao
 qd dicit capillo fera volatilibz in sua nali libertate existenti et venao

215. *speciebus compellunt. hoc de iure gentium et antiquo.*
 De iure nouo in ed. Cuius Venatio siculorum, p. 160 et laucupria, reddi prohibita, et illicita, si qm quasi eiy modi aucta, quorum licita de iure gentium e' venatio adu' eor' sub dominio alterius, sed qm ius venandi piscandi aucupandi ad spectat ad alterum solum v.g. fundi, principem ditionis, proinde plerumq' in germania q' dicitur, ubi principes quasi suam regale huiusmodi iura sibi vendicant. quid' in' Jollo' Principes hanc iura variis titulis iuste sibi acquirere pot' p'ula consensu populi una cum sui subiectione ius venandi piscandi in principem transferent. 2do iure belli, quo sicut victor' p'nam triumphalium pro suo regali hanc iura sibi reservat. 3tio Prescriptione tanto n'rum ius iure venandi possessio, ubi initi' possessionis memoria n' extat. 4to lege afflictione, aut edicto iuxta lex cao v.g. honesta et q'rua sustentat' principis p' gra' cuius et tributa imponi pot' cum alijs, docet' p'ior' i'nto e' de sola reuocato' Principis ad releuanda' curas p'pter bohem q'nt' sibi impo'ita, pro terea venatio piscatio illicita e' p' r'at' p'ualia vtilitatis et commodi v.g. ob sedalione' agrorum frugum venatione. cum i'p' dicitur e' principes et magistral' locorum iura venandi piscandi n' obstante q' tere p' huc p'nt' et malit' in sua n'ali libertate existente nullis sint, sed de iure gentium cedunt' i'nto copient', sibi iuste vendicare valeant, merito dubitatur, ad qd' ergo transgesserit venator aut piscator q'ra edictum principis tenent' in fero q'ra et cui dubio ul' iuste occurrat' sit.

216. *Appertio venatoris piscatoris aucupis q'ra iura principum titulo belli honesta sustentat' reuocato' reservata ferat' in n'ali sua libertate existente in locis publicis capiente' feras acquirunt' s'num captorum alicum, neq' i'nter' capiente' neq' emptore' e' q'ra' feras q'ra edictum principis caritas e' tenent' ad restitutionem alicum, sed i'nter' absumunt' alienant' p'uenunt' in pro q'nt' s'num ex tali venatio' piscatione aucupio' p'nt' aut magistrali iminent' grauit' et ceuiter, et tenent' q'ra' p'are damnum inde flectant' n' qm' per redditionem alicum captorem aut p'clii equivalentis, sed per re'it' q'ra' p'ci amittit' sed q'm' i'nter' p'nt' v.g. ea alicia capta n' fuisse, ita com'it' q'ra' moraliter certa sententia.*

217. *Ratio aut' cur' capta alicia restituere n' tenent' nisi q'ra' ius principis venandi, e' qd' huiusmodi venatoris aucupis q'ra venandi in iuri' tali alterius, qd' n' tenent' feras p'pos' ut p'ote' q'ra' p'ponunt' in n'ali sua libertate existente.*

adeoq; nullis e; sed in qd tunc in tali loco talis fere conuenit, nemo am
 ueniat? restituere nisi seum, unde cum ha fere qd fundi necesse fuerit
 sed adhuc libere existerint, e; qd fundi restituere n; debent, sed erunt
 imo occupantis: proin transgressio iuris Principum per Venationem tam e
 rei alterius iniuria aut ablatio aut detentio, qm iustia in d; loco
 exercita ad qnter natiua atq; magis seruata ad locum qd aduenit loco
 qm ad alicuius in loco relicto facta est: n; ergo venari talis Venator
 ad restitutionem ferarum captarum, peccat in qd aqua qd mandatum
 est in Principum in tali loco venari, sed qd obediencia tam
 qd qd qd pro qd de damni inde causati, potest unum in solum Venator
 qd cum ista e; iuri ferarum iure rati et gentium atq; civilis
 n; potest censeri gravis iniuria qd in acquisitione Principum, nec procepta
 Principis potest gravem obligationem inducere, nisi qd qd qd grave et notabile
 damnum eveniret, qualiter e; censeri si plures nobilitate fere caperent
 tumultuosa pariter venatio e; et, ut cetera fere fugerentur e; sylva e;
 territorio per qd a regno, aut honesta Principis sustentatio periclitaretur,
 ubi procul dubio huiusmodi Venatoris nobilitate peccarent.

Non obstante in qd huiusmodi Venatoris Principum ferarum acquirant, e; qd
 in iudicio Principis venantes, adeoq; ante sententiam iudicis nil
 uentari, comuni in qd opinio e; qd de pactione, aut de pactione
 donec solvere poenam a Rege Principe aut Magistrali Statutor
 post iudicis sententiam, idq; e; in foro officio.

Utrum Vo Principe sola auctoritate polleat, ut Venator qd sua sua mandata
 et iudicia Capite punire potest, dicitur auctoritate pro et contra Rodery
 Navarra Nobilia cum alio negotio, dicitur, qd exi para corporali ad hinc
 inuentionem Venatoribus statuta e; et, notabiliter in pactione, ac e; repi-
 latione obnoxium fore, qui cum executioni mandata, qd e; affat Angelu
 Declaratione et verbo venari aperiunt in alio que e; et, et sequitur, qd hinc
 l. i. controversiarum Juridicarum c. i. conclusionem sta cui consentit, poci
 trad: d. c. i. n. 158, ita in Anima statim aut altera deprehensione
 poena capiti infligat. Sed de Dundarad, cum ignominia et mandati fons
 contentus aliam poenam sufficiens, hinc hinc potest, qd licet e; et ego
 estimo multorum Principum factis in d; qd, quos imperator et morali;

218.

219

peti res proclamare arduum e, cuperem tñ p̄cis cum Melina hūḡm̄
Venatoris p̄satoris q̄m̄as Flagellari aut talia pena corporis q̄m̄ capiti
punire illam q̄s l̄tiam Briand n̄mp̄udini q̄rariam censeo e
neuliḡm̄ approbo, q̄ n̄m̄ q̄m̄p̄ lobandiq̄ aut d̄y f̄s̄t̄ q̄m̄ f̄m̄b̄ hornd̄
q̄ nonnulli Principes d̄ntare ausi s̄t.

220. Regis officii qd̄ aliqui scrupulose inferunt, q̄ra in n̄at̄ eō, qd̄ h̄o p̄ro
sera v̄la p̄v̄etur, eod̄ ex sua n̄a h̄o s̄t̄ q̄m̄ f̄ra, ul̄ in e. gen̄y
l̄b̄. nam in h̄uiḡm̄ casib̄ q̄ tam p̄nit̄ ablat̄io e d̄ in̄p̄m̄ h̄o sero q̄
q̄m̄acia e f̄cali d̄sp̄er̄t̄ m̄at̄ali Principis; e n̄m̄q̄ maxime in
castris d̄p̄r̄t̄ensi in f̄rlo aliq̄t̄ Crūigerorum aut e ur̄y h̄m̄ pomuli
q̄ra velid̄m̄ belli d̄m̄s suspendunt̄ n̄quid ē in̄p̄r̄m̄ e p̄o p̄mo l̄v̄i
v̄l̄om̄ h̄o r̄. f̄al̄e r̄ f̄o r̄ f̄. d̄m̄ q̄m̄ f̄o m̄at̄ali n̄ ē, d̄m̄am̄ ē in̄p̄r̄m̄
f̄eyo. sic q̄s in̄p̄r̄m̄ f̄. v̄l̄am̄ sol̄e q̄ra m̄at̄al̄m̄ Principis f̄a
ē q̄m̄am̄ Venatori. al̄ys h̄e n̄ d̄v̄er̄n̄e h̄m̄ f̄a ē d̄ p̄p̄ūa ē d̄ aūcip̄
in̄t̄e p̄b̄erunt̄ quorum d̄f̄iōn̄e tradidi n. 214.

221. Simul am̄q̄ venandi h̄m̄ regale Principib̄ ita recognoscit̄, ul̄ m̄at̄alo
suo q̄r̄venientes non solum pena pecuniaria multare, f̄a ē si q̄m̄as
fuerint, capiti d̄m̄are v̄l̄eant̄ ita eod̄ra f̄ub̄d̄i f̄ola sua leges
v̄n̄e a Principib̄ illosa q̄r̄v̄erunt̄ oportet, ita q̄m̄ ul̄ p̄v̄ol̄ d̄rio
f̄it̄ qd̄ Principes cons̄ii per suos Venatores agros v̄n̄uicari leges ē v̄n̄
eas d̄v̄astari, gallinas aliq̄s c̄llia c̄v̄r̄ata pauperum f̄ub̄d̄itorum
suis carib̄ onerari, nec h̄m̄ p̄v̄ol̄ d̄rio d̄ h̄o r̄n̄t̄e p̄v̄n̄eant̄ ad
restitutionem f̄ub̄ mortali q̄m̄ si grav̄is d̄m̄um f̄ud̄it̄ in eo casu quo
ip̄i Venatores n̄ restituerunt̄. f̄t̄ ē iniqui cooperentes ad d̄m̄um q̄m̄
quoniam Principum in̄r̄e ē n̄inḡura ē bona f̄ub̄d̄iti q̄r̄v̄are d̄m̄ n̄m̄ q̄m̄
sua, ē ita q̄m̄ f̄ic̄ q̄m̄ n̄t̄e rep̄v̄ol̄ d̄rio q̄r̄v̄erunt̄; in̄t̄e d̄m̄ d̄m̄
de restitutione in d̄m̄ iniqui lajor̄ d̄m̄ iniqui cooperentes ad restitutionem.

222. Porro certum e Principes venatum in̄dicente titulo honore v̄n̄uicari susten
d̄m̄ p̄. s̄it̄ aliqua lege reservatum, tenore ad d̄m̄na ex multitudine v̄n̄
ferarum causata ē scienter permissa ita, ul̄ q̄m̄ariorum r̄o sigal̄ eoy
n̄ solum a tali lege saltem ad h̄m̄, donec f̄c̄l̄a f̄ub̄lata multiplici p̄v̄ol̄
d̄v̄astari ē imperare ul̄ d̄p̄r̄t̄ent̄. f̄a ē ul̄ ad C̄at̄el̄ong in v̄r̄at̄al̄ d̄y
reponsionum, reponsione r̄na d̄v̄o s̄lo, cum h̄uiḡm̄ f̄it̄ r̄t̄n̄ m̄at̄ale
ex genere suo, ē f̄at̄al̄m̄ h̄o; n̄m̄ d̄m̄ d̄v̄er̄n̄e f̄er̄y agros v̄n̄uicari

Devasse... filii iniquum, n[on] debent princip[um] suignodi abducere nisi...
a p[ro]p[ri]o.

Fixi in titulo honeste reuocacionis aliud e[st] fore ut ait Layman...
populi aut iure belli Principis sibi in Venandi vendicacione...
etio Honoris s[an]cti Imperator aliaq[ue] Magnalia oblinuere, in h[uius]...
casu ad reuocacionem honorum hanc h[ab]ent, nisi immodica fuerint aut
maliciose intentata, censeri aut[em] damna immodica, q[uo]d e[st] u[bi] habita boni
publici ratio et q[ui]deraliz utriusq[ue] iuris n[on] tantu[m] estimando e[st] p[ri]ncipi-
is reuocac[i]o, q[ui] capis ex multis utilitate ferarum, et propterea p[er]mittenda
sunt damna ex tali multiplicitate suborta ita tunc s[an]cti q[ui]nq[ue]...
uere, r[ati]o q[ui]d filii uoluerit a[li]um s[an]cti q[ui]nq[ue]...

220

221

Seco e[st] facti, et uerba ex sepe...
de h[uius] a[li]um e[st] ed h[uius] fructu a[li]um quos uing, unde t[er]m[in]u[m] p[ro]p[ri]e...
fructu uentris ille p[ro]p[ri]e g[er]it, n[on] t[er]m[in]u[m] sumit e[st] factu[m] p[ro] fructu q[ui]nq[ue]
u[bi] g[er]it: acq[ui]rit s[an]cti p[er] factu[m] u[bi] cui e[st] a[li]u[m], et i[st]i factu[m] a[li]u[m]
suo s[an]cti q[ui]d si s[an]cti i[st]i de a[li]u[m] s[an]cti et s[an]cti i[st]i in r[ati]o sua
libente ex p[ar]te s[an]cti q[ui]nq[ue] aq[ui]rit i[st]i occupandi, ita, ut qui i[st]i occupauerit
n[on] h[ab]et p[ar]ticipac[i]o[n]e[m] fructu p[ro] h[uius] occupac[i]o[n]e[m] a matre sibi p[ro]ueniente[m],
qui s[an]cti occupat p[ro]p[ri]e, fructu de p[ro]p[ri]e p[er]cipiet, ita[m] qui u[bi] u[bi] n[on] h[ab]et
q[ui]nq[ue] u[bi] occupat s[an]cti q[ui]nq[ue] h[uius] u[bi] occupac[i]o[n]e[m] cerua, n[on] e[st] n[on] i[st]i in sua r[ati]o libente
existens h[uius] q[ui]nq[ue] i[st]i cerua, q[ui]nq[ue] s[an]cti h[uius] e[st] i[st]i s[an]cti occupandi, ita h[uius].

sectio 3ta

Sylui edui, pascui, Columbarii, alluione Inpula p[ro]ductione,
Alui de r[ati]o[n]e, aq[ui]ritio[n]e Inpula p[ro]ductione, salione, p[ro]ductione,
Confusione p[er]missionone, Inpula, scriptura, p[er]tura.
Nulla n[on] t[er]m[in]u[m] q[ui] p[ro] s[an]cti Inpula p[ro]ductione p[ro]ductione
suo q[ui]nq[ue] p[ro]ductione, d[iff]icile reddere p[ro]ductione, n[on] t[er]m[in]u[m] p[ro]ductione s[an]cti p[ro]ductione
nisi doctrina sua sale ignita s[an]cti p[ro]ductione de s[an]cti p[ro]ductione
p[ro]ductione p[ro]ductione, iurare s[an]cti q[ui]nq[ue] u[bi] u[bi] s[an]cti q[ui]nq[ue] s[an]cti q[ui]nq[ue] s[an]cti q[ui]nq[ue]
et s[an]cti q[ui]nq[ue] aq[ui]ritio[n]e q[ui]nq[ue] q[ui]nq[ue] ex aq[ui]ritio[n]e s[an]cti q[ui]nq[ue] s[an]cti q[ui]nq[ue] s[an]cti q[ui]nq[ue]
q[ui]nq[ue] s[an]cti q[ui]nq[ue] u[bi] de Alluione aq[ui]ritio[n]e s[an]cti q[ui]nq[ue] i[st]i p[ro]ductione p[ro]ductione
In s[an]cti q[ui]nq[ue] s[an]cti q[ui]nq[ue] i[st]i q[ui]nq[ue] p[ro]ductione p[ro]ductione s[an]cti q[ui]nq[ue] p[ro]ductione
faciliore capta p[er] q[ui]nq[ue] s[an]cti q[ui]nq[ue] s[an]cti q[ui]nq[ue] s[an]cti q[ui]nq[ue] s[an]cti q[ui]nq[ue]

225

Quare animo qd de Columbario scribendum?

¶ cum Laym. C. 3. l. 1. c. 9. §. 1. §. 2. §. 3. §. 4. §. 5. §. 6. §. 7. §. 8. §. 9. §. 10. §. 11. §. 12. §. 13. §. 14. §. 15. §. 16. §. 17. §. 18. §. 19. §. 20. §. 21. §. 22. §. 23. §. 24. §. 25. §. 26. §. 27. §. 28. §. 29. §. 30. §. 31. §. 32. §. 33. §. 34. §. 35. §. 36. §. 37. §. 38. §. 39. §. 40. §. 41. §. 42. §. 43. §. 44. §. 45. §. 46. §. 47. §. 48. §. 49. §. 50. §. 51. §. 52. §. 53. §. 54. §. 55. §. 56. §. 57. §. 58. §. 59. §. 60. §. 61. §. 62. §. 63. §. 64. §. 65. §. 66. §. 67. §. 68. §. 69. §. 70. §. 71. §. 72. §. 73. §. 74. §. 75. §. 76. §. 77. §. 78. §. 79. §. 80. §. 81. §. 82. §. 83. §. 84. §. 85. §. 86. §. 87. §. 88. §. 89. §. 90. §. 91. §. 92. §. 93. §. 94. §. 95. §. 96. §. 97. §. 98. §. 99. §. 100.

226

Quare rdo qd de sylva caduq. pascuq. dicendum?

¶ iuxta C. 1. §. 1. §. 2. §. 3. §. 4. §. 5. §. 6. §. 7. §. 8. §. 9. §. 10. §. 11. §. 12. §. 13. §. 14. §. 15. §. 16. §. 17. §. 18. §. 19. §. 20. §. 21. §. 22. §. 23. §. 24. §. 25. §. 26. §. 27. §. 28. §. 29. §. 30. §. 31. §. 32. §. 33. §. 34. §. 35. §. 36. §. 37. §. 38. §. 39. §. 40. §. 41. §. 42. §. 43. §. 44. §. 45. §. 46. §. 47. §. 48. §. 49. §. 50. §. 51. §. 52. §. 53. §. 54. §. 55. §. 56. §. 57. §. 58. §. 59. §. 60. §. 61. §. 62. §. 63. §. 64. §. 65. §. 66. §. 67. §. 68. §. 69. §. 70. §. 71. §. 72. §. 73. §. 74. §. 75. §. 76. §. 77. §. 78. §. 79. §. 80. §. 81. §. 82. §. 83. §. 84. §. 85. §. 86. §. 87. §. 88. §. 89. §. 90. §. 91. §. 92. §. 93. §. 94. §. 95. §. 96. §. 97. §. 98. §. 99. §. 100.

227

¶ 3to qd sit Aluvio flula productio, Aluvio derelicta et auxilio, et Cui res ea Quam acquirant?

N. qd Alluvio, q generalim duplex e latens et patens in genere deseri potit affluetio
 partij de unig pradio ad pradium alterig modi fluminis caua. Et qd e alluvio,
 qd motu aut inundatō fluminis de unig pradio parte absumit, et amulga alterig
 pradio admoet, qd si affluens huiusmodi in euentum lam lēte et sensim
 procedat, ut aduertit si valeat qm quous huius momento affluerit, esto scia i
 qm singulis dieb, si alluvio latens, si vō modo fluminis par quodam
 no abūi de alterig pradio evulsa, et alteri adiecta fuerit, alluvio patens
 vocat eo qd patet qm quous huius affluerit. Et dicitur ex alluvione obleno
 ita dicit Cuius in lege adeo h. vnc ff. de acqui. rerum dicitur: qd per alluvionem
 agro pro flumen dicitur iura gentium nobis acquirit. hoc in solum in illi-
 ordum e de alluvione latente et explicat eodem loco de patente alluvione
 si sibi insubili de acqui. R. Jorio, qd si sibi fluminis de suo pradio
 ptem notabilem detrahit, et vicini pradio attulerit, nihil long ea par sua
 parenti dona longo hinc adhaerit, et arbor, forte cum pte et fundi surrogata
 radice in vicini fundo egerit, et omni vicini et videri par illa notabile
 amulga ex s. eodem, eo qd arbor illi solo cedant, in cuius fundo radice egerint.
 hoc in de fundo tm et ei conpcti intelligendum e, unde si arbor, forte qd e
 suo pradio evulsa per alluvionem vicini fundo affluerit, qd in contrecta
 n fit, in unum vicini per alluvionem n transeunt, nec libere detineri potit,
 nisi libram pro suo rebz o suo dno sponte derelicti.
 Insula productio e rerum et de novo facta alimig insula in mari aut flu-
 mine existētia, q insula si in mari sit, de pura gentium e ius occupantis p
 si in flumine illige, cuius fundo propior e, unde si in medio fluminis dicit
 Insula gūrgal, rartier dingo. Alvei derelictio gūrgit qd flumig ordina-
 rium suum abueat derelinquit et novum per aliam viam ordit, de hac derel-
 ctione alvei in pure statuit, qd novus alveus glā dno fluminis, aut fluminis
 publicig et gūrgit erat, alveus qd novig comunig sit, n eiq cuius e fundo, qd
 per decursum fluminis fundig ita imitari, ut alig specie videri: derelictio
 an alveus ei cedat in unum, cuius fundo magis vicig fuerit. aurelio
 derig qd aliqui ab alluvione patente n dicitur, ab alig rōa pōne
 famis ita, ut qd ex unig audit alterig rebz per tantum laborem ornata
 19: caa, eiq modi aucupij aurelio dicitur, cuius aurelionis de plurimo pōne
 gūrgere potit, generalim regulam qm dicit B. Paritig pōter (r. p. C.)
 Sect. 7. arponam v pōte fat. Alvan et fumentam.

228

229. Regula generalis de auctoritate et auctoritate: qd res unig giungit rei
alteri, loquitur ex utroq, spectat ad unum illig, cuius e id qd e magis p piale
in toto. Cum aurum & ligna & perueniamq. De auro et argento, rade
quia auctoriorum sequi ggnit, & nam p piale. Regula 28ta in d^{to} ubi in d^{to}
profr intelligendum e cum obligatoe reddendi. Ino estimacoem ei sua. hinc.

230. Colleger in intertura, q e adiunctio nung p piale et pretiosioris magis p piale
gemma vq: annulo purpureo vestit & Inuicem inter se pertinet ad eum, cuius e Inuicem
cui cuiusmodi res interitur, ita vq: gemma intertura annulo e Cyreo au p piale
solum adit ei cuius e annulo, purpura intertura vestit e lincq In eig Ino
adit cuius e vestit et sic In ceteris, qd auctoriorum sequi suum p piale
gemma am et purpura in hys casibz p solum qd auctoriorum. idem e
de scriptura In qua littera qd aurea fuerint, cedunt charta et tabula
e solum p piale d. 33to littera qd, insit: de au: R. Ino. aliud e
in pictura, q e adumbratio In d^{to} per colore in tabula, in hac rary charta
colori pictura nisi ita vlt fuerit, ut pretiosior charta conpari d 33to si
quis in aliena tabula, qd e in scriptura hodie venire ait Goppius in
Comentariis ad institutiones Justinianey fol. mli 271. ubi dicit hodie
hunc sum e simulatum, et Charta scriptura Cedere quibus Inuicem d. 33.
si hinc attendi dicit in regula generali notata obligatoe reddendi Ino
estimacoem ei sua.

231. Ino qd fil Inplantat, salio, Inedificat, Confusio, permissio et cui per
Tea Inuicem acquirat?

A. qd Inplantat fil plantat alius in suo et alieno fundo Inoficio, ut reges
fructusq, affert. Inuicem planta per In 33um insit. de acq. reu. Ino
color In Inuicem illig cuius e solum, idus sine planta fundi Ino fuerit fuerit,
In modo In fundo radice egerit, antea In eig permanet, Inq antea fuerat.
qd si quis dolo emerit arborem ex altero fundo, et suo Inplantauerit, la
tus radice agit, sua ee Inuicem ita Inuicem a p piale Ino defendi potit et regeli
per exceptionem doli mali. Colerum attendendum e e qd ait Goppius
in Comentario ad dicitum Inuicem, modis plerumq, locorum p piale Ino In
saxonis n lam ad radice arborem In usu hodierno respicit Inuicem ad ramosq, idus
si arbor quaedam In Inuicem fundum ramos protendat, color qd Inuicem fil pro
dicit, ut color et fructus p piale Incommodum qd adfert color umbra et fructus
Inuicem colere licet In compensacoem illig Incomodi.

De salone agit § 32° ita: quare an planta q̄ terra coalescent solo
cedunt, eadem rae frumenta q̄q̄, q̄ sola s̄, solo cedunt illi: idq̄
statim à sp̄e insitionis, ut explicat Heppius, Et ratiō n̄ egerit frum̄ta
q̄ n̄ s̄i planta, ita singula grana recalcitri p̄t. It̄ in seminari bona
sunt seminari receptio doli mali q̄ n̄ dat malo s̄i seminari. Et
Judicij officium implorando frum̄tum insitum. Non per se insationem
sola reprobare p̄t. per hoc in d̄ictum n̄ velim, sentiantem usufructuarium
conquisitam frum̄ta insita sibi n̄ acquirere, sed s̄i p̄t
prietatis, ubi s̄i ē q̄tra ē, q̄ in hoc à s̄i proprietatis translatum s̄i
frum̄tum utile.

Inedificium qd̄ attinet § 29° insubili eodem libelo resoluitur h̄i s̄i
cum in suo solo aliquis ex aliena m̄a edificauerit, ipse int̄t s̄i d̄icti
q̄ ē q̄ solo ineditum solo cedit, nec in ideo ē qui m̄a s̄i fuerat d̄i
aut s̄i ē ē, sed tantisper neq̄ vindicare eam p̄t, neq̄ ad exhibendum ea
re agere p̄t per legem de iudicij tabularum, qua cauet, ne quis h̄i p̄t alieno
d̄icti s̄i iudum eximere cogat, sed duplum pro eo p̄stet per eodem q̄ s̄i
de iudicij iudico. cuius h̄i r̄o ab Heppio assignat d̄icta ideo d̄icta
refundi d̄icta, q̄ s̄i h̄i subventionem, cum q̄stante d̄icti m̄a n̄
Exire n̄ p̄t, s̄i idcirco h̄i s̄i citata qd̄ s̄i ex aliqua c̄a d̄ictum s̄i d̄icti
p̄t m̄a s̄i, si n̄ fuerit duplum iam q̄tra, h̄i eam vindicare, et ad
exhibendum de ea re agere. idem ē ex diverso iudicandum de eo, qui de sua
m̄a alteri solo ineditum, s̄i ē bona s̄i mala s̄i s̄i s̄i, s̄i
d̄icti p̄t h̄i ad s̄i s̄i per paragraphum 30um n̄ d̄icti,
q̄m̄q̄ expens̄ p̄t m̄a et merced̄ s̄i s̄i impellendi officium
iudicij ex parte p̄t, et s̄i s̄i, domum sibi d̄icti n̄ ex parte
soluere volens, per exceptionem doli mali repelli. unde s̄i s̄i
rem totam exp̄t, per ineditum acquirat s̄i s̄i s̄i s̄i in ē
illud qd̄ suo solo ineditum s̄i propria s̄i aliena ex m̄a s̄i iure
s̄i iniuria d̄ictum fuerit, ineditum h̄i si fuerit s̄i ex aliena
m̄a, dat m̄a s̄i ad̄m in duplum s̄i d̄icta ex § 29° insubili eodem
ubi d̄i general̄ d̄i qd̄ solo ineditum solo cedit.

Confusio ē duarum m̄arum tanta commixtio ab aut̄ in unum oim̄o corpus co-
eant, aut novam speciem generent, ita ut una ab altera m̄a d̄icti
n̄ p̄t, et velut si s̄i s̄i vinum cum s̄i s̄i commiscant, aut s̄i s̄i

argenti cum illis auro gaudet ut ^{duo} si nequeat quoniam pro auro quoniam
 argenti sit. De illa gaudetur maxime. Officio ostendendum est, ut utriusque
 gaudet, an neutrius sit, an unius sit placito, altero inscio facta sit gaudet?
 si est utriusque gaudet facta est, aut si quibus, aut pro rata sua parte quibus
 efficiat, si neutrius gaudet, totum sit ratum et quodam cuius, maxime quoniam
 et ratio dicitur, id est, siue casu siue gaudet, aut iniuria aut incuria factum
 fuerit: quod si vero, vellet unius sit factum et altero inscio, recipit totum, qui
 sua opera rem gaudet, si prole, ea notabilem partem dicitur, ut cum tam bene
 recte docet, speret loc. cit. n. 237. propter quoniam rationem, quod factum accep-
 tum sequatur principale in tali gaudet, an, ubi opera potius et pars aut
 maior aut equalis, quod per notabilem in illis, principale conferi, pars gaudet
 propter operam suam, ad eam et recipit totum gaudet, ita si ut pro rata
 magis alterius alteri facti debet.

235. Ex eadem ratione, quod accipiam sequitur, si in eo casu quo gaudet
 fuerit, facti est, ut ad pristinam suam reduci non valeat, recipit
 totum facti, qui prole notabilem parte sua commixtionem, possidet
 operam, gratia cuius sua pars principalis conferi: aliud si forte, si et maxime
 confusa ad pristinam suam reduci quirit, si est reduci maxime potest
 neret ad utrumque, si quod an unigenitus et si unum maxime operam possidet
 in maxime alterius ita ut nil maxime adderet, si: ex cuius unum exprimeret maxime
 in facti ratione, casu gaudet non erit illius qui solam operam possidet, facti est,
 cuius maxime erat ita quomodo ut nec operam, sed laborum solvere tenent, si mala
 parte factum fuerit, si forte, si ad apud Tamburinum C. 2. r. 3.
 C. 3. §. 4. n. 34. docet Caspaldus.

236. Permixtio est duarum maxime solidorum facti commixtio, ut transeant in
 unum gaudet non gaudet, siue quod idem est, si sit permixtio, quod duo
 res corporales ita ad invicem commixtionem, ut in unum cumulum aut aerum
 transeant quomodo, quoad substantiam in separato manent, ut absque sollem diei
 potest, si pars cuius est illius sit, et se sic stande id in initio edicere hanc
 non moraliter impossibile videatur exemplum solis permixtionis hanc in commixtionem
 frumentum Tiberi cum frumento Cui, ubi est absque diei potest hoc et
 illud granulum cuius est illius et illud per viam interrogare, hoc quomodo
 et hanc et hanc non est, si quod in initio cuius est illius sit de ratione videtur
 impossibile, si eadem frumentum specie fuerit.

De Jure in rem actione acquirento multu traduntur qd in brevidor hic ex-
 pendunt: igit attendendum e, sicut et de gffione dixim, ~~per~~ permissio
 ubiqz gffensu an de neutro, an uno volente officio, respiente altero facta
 sit? Si de gffensu ubiqz facta fuerit, palam e qd acquirunt et
 ubiqz nisi aliud exprefum foret: sit casu et respiente utroqz, et qd
 sporer et rogal, an ubiqz nra fuerit equalis in gffale, an inaequalis?
 Si equalis: dicit qd ubiqz avio gffal in rem arbitrio Judicij discernenda,
 et nulla fiat translatio Juri, qd et ego verum esse dico, quoniam gffalio in
 tali casu pater volent ubiqz facta e, Juri am sine volente n transferri.
 Si alteriqz pars minor fuerit, et qd m notabiliter, sed si aliqz in auris
 magna peculiarum summa adiciant, modicum frumentum pleno horreo
 pariter nulla fit translatio Juri, De Jure dicit cumuli manet per
 Juri maiori summa cum obligate alteri suam minimam partem tra-
 dendi, idqz sicut casu sine uno sciente factum fuerit, dummodo pars illa
 minima discerni queat: qd si vò discerni ultra n potest, et Juri maiori
 partem misuerit cum intentione et volente acquirendi Juri totum, et ubiqz
 Juri erit, ubi de pecunia exprefe statuit. Si alieni nummi s. de
 solutionibz huj ubiqz si alieni nummi in gffio et invito Juro soluti s.
 manent eis ubiqz fuerunt, si mixti sunt illa ut discerni n potest, eis fieri
 qui accepit, in libro Caii scriptum e illa, ut ad Juro cum eo qui accepit
 fuerit gffalio. et ratio de hoc quia ista vident, qd per gffumptionem
 rerum Juri in eum transferat qui gffumpit, cum obligate reflexione
 in sibi, si mala fide gffumpit, si bona fide in qm dicitur exinde gffalio
 e, ubi dicitur in eo casu am quo minor pars eriguntur, nisi illa
 discerni n potest, res vident quasi gffumpta, adeoqz et in alteriqz Juri
 translata, que volente rem per talem gffumptionem sibi acquirendi habuit.

Secctio 4ta.

De thesauris mineralibus terra sonis metallicis
 et rebz Juentibus qua nulliqz sunt.

Triplicis generis bona s. qui pntantur s. q. 2. 2. q. 66. ar. 5. q. nulliqz s. 238.

quo talia, q nulliq unq fuerunt uliq. gemma, lapilli, q inveni in litoro
maris. ubi q qdm qdm alicuius quorund fuerunt. dicitur in huiusmodi naxtal
res per se loquendo ostendit ut scia, ut ff. Thesauri. Et dicitur talia, qua
fuerunt ad huc qm proprietatis hnt, qui alibi fieri possent, hnt e poss.
moralem in eum investigandum adhibent diligentiam neq, ut ff. res
deperditas. de quorum singulorum dno qd sentiendum in pax. sectione
explicabimus.

239.

De Thesauris in qui quilibet deperitur: Deposito vel pecunia & filii rei
cuius in cessat memoria. istud qm de huiusmodi nobis iudicium esse.
Iure nati et gentium Thesauri cedunt in dno inventori, res ei q nulliq
ff. ff. in eo occupatis, Thesauri aut ff. huiusmodi res. qd q.
Iure aut positivo refero, sine reperi suo an alieno furto? an mediis li-
citis, an illicitis? fm q iuste qd dicitur a certa eturamini sentia apud ff.
e, qd reperi in proprio fundo, mediisq. licitis, Thesauri totq cedat inventori
mediis vs illicitis arte magica q effectus in posam crimini, fisco adiu-
dica n qm libta obligat, ut reor ante sention iudicij Thesaurum fisco
tradendi, et si pnti mortali reg procul dubio iudicor, qui arte magica Thesaurum
efoderit: neq, duo magica ante media uli virgula, melallo: scopica, est
in pntiis a nobis reprobatu sit, quoniam ut ibi dicit a probis viris fisco
reposita fuit et si in ostium abiq. cautela fortassis in ignota denarij
obusione.

Thesauri aut in alieno fundo reperi, ut cuiq sit deudar in re, an data
opera an coqu fortuito inventq sit, si e coqu fortuito reperi e adit
partim inventori, partim fundi dno dividendq iuxta ff. e ante sention
iudicij, ut euitet noxa officia, cum hocq. hntio legis penalis n. ff. ff.
lata fm equitatem, neq, fuit inventor nec fundi dno ille laborij nec
cede et directione, hnt adventitij fundi bonij deprauder. qd si data
opera quosiq. erit, refero iterum, an cum licentia dno fundi, an cum eig
iniuria quosiq. fuerit, si libta licentia: et querey, quid instrumentum in
et ita totq erit dno fundi, cum iuxta regulam iuris qd quis per suos
facit per se facit, et n e merum instrumentum, et si e fm
quarta dividat, aut totq cedat alterutri: si am sine licentia adeoq. cum
iniuria quosiq. et reperi, fuerit, iuxta q. uniam Cod. de Thesauris totq

cedet Dno fundi, nil inventori, Jotant in legib. Laynon et amey
procer ante iudicij sententiam in verborum tali casu n teneri nisi medietatem
saltem reddere Dno fundi, et pae tibi alteram medietatem retinere & in q fia
quoniam ut ex citata lege colligitur hoc est in talio penaly tm e q n obligat
in q fia ante iudicij sententiam.

240.

Cum vero Dnum fundi quos, divisum sit, et unum Dnum sit directus, alter
indirectus (sicut in feudo, Emphyteuto, locato) quoriam, cuius non medietatem
etiam Dno fundi assignata sit? et respondet procer huius scilicet. 4. n. 343.
Dividenda est illam medietatem in Dnum proprietatis et Dnum
utilitatis, Ita tm, ut si alterutra illorum sit inventori thesauri
fuerit, una sola medietas inventori sit, altera vero dividenda
et una inventori tm Dno sine directo sine indirecto, altera
par alteri Condomino cedenda, n e peioris conditionis e e
est Dno fundi sine directo sine indirecto, qm sit extraneus,
contraque am inventori medietas ad thesaurum, qm inventor est.
Atque et illa medietas cedet Dno fundi si inventor sit.

Hinc conveniens e, si quis in loco Caesaris thesaurum reperiat,
vel dimidium Caesaris, si in Principis Principi: si in
comunitatis, comunitatis, exiisse tm vig publicis, fora pub
lica, flumina q qua penitus nullig sit, huius e reperi thesauri
sati cedant inventori, qm huius imo occupavit hem, qm
nullig e. attendenda nilominus sit locorum statuta specialia
q tm hanc obligare possunt in q fia ante iudicij sententiam
si aliunde dicta observent. cum res q nullig sit, iure
gentium et naturali cedant imo occupanti. Id.

nil de e.

241.

Dicitur quod si quis thesaurum in agro suo
 latere, quem cum non sciat, emul ex hac in parte agrum de suo singulari iudicio
 ipsum de thesauro morali certificantibus, or benevidentibus, etiam postea thesaurum
 an n? R. Negative esse perinde et eodem modo ac si nesciat ibi esse
 agrum emul si sola poss. s. J. r. r. d. q. d. d. ar. s. q. n. i. l. e. l. d. e. l.
 r. d. e. l. q. d. thesaurum privignemati s. l. r. d. d. e. l. i. t. a. n. a. m. p. a. r. y. f. u. n. d. i. r. e. y.
 a. m. d. e. r. e. l. i. t. a. e. i. g. e. t. q. u. i. e. t. i. n. v. e. n. i. t. e. l. e. t. e. u. i. g. e. t. f. u. n. d. i. g. i. n. q. u. o. i. n. v. e. n. i. t. a. e. s. t.
 a. m. i. n. v. e. n. i. t. a. a. b. e. m. p. t. o. r. e. a. n. a. v. e. n. d. i. t. o. r. e. E. m. p. t. o. r. q. u. i. e. o. h. u. i. c. q. u. o. r. e. s. e. n. t. a.
 e. t. f. u. n. d. i. g. i. n. t. e. r. i. t. i. g. n. t. h. e. s. a. u. r. u. m. e. m. p. t. o. r. i. y. n. v. e. n. d. i. t. o. r. i. y. e. u. i. n. o. v. a. t. i. o. n. e.
 i. n. i. u. r. i. a. s. i. t. c. u. m. h. i. r. e. d. d. a. t. p. r. o. a. g. r. o. q. u. o. n. a. t. a. l. e. p. r. e. t. i. u. m. o. r. a. p. p. r. i. a. t. i. o. n. e. h. o. m. i. n. u. m.
 e. t. a. l. p. l. a. n. e. p. e. r. a. u. i. d. e. r. y. s. i. t. q. u. o. d. i. b. i. h. e. s. a. u. r. u. m. l. a. t. e. a. t. i. s. a. q. u. o. d. h. e. s. a. u. r. i. i. g. n. t. i. s.
 n. v. e. r. s. e. t. c. i. r. c. a. v. e. n. d. i. t. a. m. s. e. d. h. i. c. i. r. c. a. a. l. i. q. u. i. d. i. n. v. e. n. d. i. t. a. q. u. o. n. u. l. l. i. g. e. t. e. l.
 e. d. i. t. i. m. o. o. c. c. u. p. a. n. t. i.

242.

Hoc de thesauro dicta intelligenda s. de thesauro veris, id est de tali deprop-
 tione pecunie aut scilicet rei, cuius non est memoria, adeoque nec proprietas
 est scilicet talis materia inventa aut scilicet aut morali certo profumit, et oris
 restituenda: hinc pecunia in angulo quorundam domus reposita, et relicta non
 propria, aut melle belli preda, et fortassis lena thesauro, et inde erula
 suo domo circa non pertinere presumenda s. et restituenda ex parte si in
 fuisse inventio huiusmodi rerum nulli cedat in preda, si est melle, perunt
 illa tamen, et si necesse pecunie latere in aliquo sibi in preda accipit, illud
 vendat alieni, et una cum re vendita suam amittat et cedat emptori qui
 nisi sibi deprecatoy iure gaudeat si suam pecuniarum sententia sicut
 in officia tenet, ut eadem pecunia restituat repositis sibi expensis, si
 vero suam respiciat, sicut sibi tenet et genti. suam sibi acquirat.

243.

Vere metallica auri argenti, cupri aliorumque metallorum: idem
 a poliora e. de lapidibus: iure gentium immediate ad suum fundi per-
 tinent, pars e. sequi nam sicut huiusmodi autem mineralia possunt
 censeri, igitur cum fundi suo suo immediate pertineat, e. fundi suo mineralia
 pertinere palam e. q. u. e. n. t. e. r. i. t. e. q. u. o. s. i. h. a. v. e. n. a. s. i. n. i. b. i. n. l. o. c. o. p. u. b. l. i. c. a.
 e. l. r. e. n. i. g. q. u. i. r. i. e. e. c. e. d. a. n. t. i. m. o. o. c. c. u. p. a. n. t. i. s. i. g. n. r. e. q. u. i. n. u. l. l. i. g. s. i. t. h. a. e. t. e. i. n. e.
 g. e. n. t. i. u. m. d. e. i. u. r. e. p. o. p. u. l. i. t. i. v. a. n. i. o. r. d. i. n. a. r. i. e. h. u. i. u. s. m. o. d. i. m. e. t. a. l. l. a. p. r. i. n. c. i. p. i. l. i. g. a. u. t.
 c. o. m. m. u. n. i. t. a. t. i. b. u. s. r. e. s. e. r. v. a. n. t. a. d. b. o. n. u. m. q. u. i. n. e. m. i. l. i. g. r. e. s. p. o. n. d. e. n. t. e. l. h. u. i. u. s. g. e. n. t. i. u. m.
 o. r. q. u. o. s. u. n. t. e. l. i. n. s. t. a. m. l. e. g. e. n. t. e. r. i. p. o. t. e. s. t. h. u. i. u. s. m. o. d. i. m. i. n. o. r. a. l. i. a. i. n. d. i. c. a. n. t. e. n.

neq; aliq; proclat illud J. August. qd referat capitulo si qd. 14. q. 3. d. qnarii auctores sibi pro raat asserunt. si qd inveniunt in re dicitur si rapuisti, facile e' inprobabilis. J. P. loqui de eo casu quo trig appare, in quo re aut pro derelicta, aut pro nullis ee lbr. Plonm et in praxi salis dulam istam sententiam e' admittit sperer. Et alteris rigorosior ee videat, qui pro vera dubela dicit qzule officium et indolem suam et qd alium de sua re inventa favore solz, lu fac de illis. et interim in verum e' bona seu debila incerta q' ex iniusta acquisitione seu delicto dicit, si qno aut harudibz eiq' restituit nequeant ppter ignitiam eorum aut qualiq' ee caa, reddenda sunt pauperibz ex capil. de usuris. capil. de iudicij p.

246.

J. q' sint bona derelicta qua vacantia?
 J. qd bona vacantia s' q' dno suo mortuo superst. n' relicto herede, qui ab inestato succedere potit neq; q' p' dolo legitimo ul' p' dolo doliua d'ipul. q' g'ia et hoc bona s' secularia s' devotum ad s'p'm. l. i. m. h. de iure f'g'ia derelicta bona ea lbr. q' d'ny ea mente abierit, ut ex numero suarum rerum ee notit, unde fuerit imo auarantiz instilulij de r'oum' d'ione J. penultimo talia an bona n' s' q' in tempestale nauis tenenda q'ia abiciuntur ibidem J. ultimo nec s'omij ab incendio liberala, nec cuij d' lupo exempla et filia, q' resp'ia q'm' periculosa, s' d'um q' p' a mare l'ra si veling. J. p'p'ion J. de acquir. dno

247.

Quid pro q'ntamento huius sectionis de thesauris notandum solo qd aut d. p' d'ny burgaber in suis d'ibz de f. et. q. sol. 68. qd si thesauri fortilo aut casu inveniari in loco sacro et religioso de iure gentium et antique q'm' solz s' inuen- tonij hodie in dimidium d'ca' d'lia e' p'ralato, q' iuxta d'ig'ory c. 4. r. 20. hodie d'lia et loca sacra s' p'ralatorum, ad quos e' solz p'ralat' thesaurij si abiq' eorum licentia inibi fuerit qu' s'ly l. unica c. d. de thesauris. et hoc de thesauris s'ny metallicis rebz deperditis inuentis, alijsq; q' nullis s' d'icta sunt. s'is

sectio sta

Usucapione et Prescriptione

248.

Ung' iam caetero de iure civili acquirendi q'ni modis nobilit' e' p'p'io et usucapio q' e' q' quoddam ex h'ie conuenit auctorell' legij s' in conuen- p'nam negligentijs ingere et e' l'ij s'orem imponere ut inq' A. ng'ely Neglanasio Verbo Prescriptio eodem modo quo p'p'io e' de s'p'is

a superioribus vel personis indifferenter favori, proprie in differentibus hoc, quod
 ut supra dicitur rebus mobilibus et immobilibus quo iuxta burgabach loco cit.
 de prescriptione et referuntur circa debita et abas ad bona mobilia: Prescriptio
 vero dicitur de rebus immobilibus et iuribus incorporalibus circa mobilia. Definiri in magis
 scolasticis ut supra et Prescriptio L. da ff. de usucapionibus quod sit acquisitio
 Domini per continuationem possessionis spere spatio a lege definita. e' in scriptura
 Prescriptio seu usucapio, quod dicitur indifferenter a quibus sumuntur ad cavendum
 quibus partium. Et ante prescriptionem inventionem iterum oritur, ut scilicet
 quis sit rem bona sua possederit per spem a sepe ad prescribendum desinam, per
 in possessione sua turbato fuerit, in quibus in rem illam acquisit illa vel
 feris spere negis in sua restituere liceat rem legitime prescriptam et si regna
 alienam: Et ita in proprio sensu iuris prescriptio sumitur, talis e' prescriptio
 sumi potest pro exceptione, quod scilicet opponitur ad excludendam actionem intentam, et hoc
 potest esse illa etiam ut si opponatur iudicem nec presentem testes esse infames et
 et peremptoria ut si fuerit se sibi impedituriam agere, mandatum Principis
 impleto.

In autem legitima et in foro officia a restitutione colligantur sicut Prescriptio,
 variis variis requirunt, ordinariis in ad alios devolvuntur si iuribus quibusdam
 his versibus comprehensa

sit regala, sed bona, sed libere quibusque.
 lege requisita prescriptio bonorum etiam.

Alium autem ad prescriptionem verum est, ut regala sit prescriptio, et quomodo
 respicitur ad prescribendum, ut inno quod iure dicitur presentem, qualis e' iurisdiclio
 actualis summi Pontificis, qui per illa sine sua fertur e' in persona Dei
 pape omnes. 2do. quod lege non prohibita non prescribuntur civiliter
 valent. 3to. iure Civili et Canonico prescribitur in partibus et locis sacris,
 religiosa publicis usibus deputata vel foris Pontificis publicis eto. a
 laico prescribi nequeunt quia clericum iura specialia in v. de immuni et
 endi beneficia et 3to per prescriptionem extinguitur obedientia religiosi
 eto nec libertas hominum. ymo nec libertas provinciarum Episcopum, Parochiarum
 saltem quod de iis quibus: laudem nec prescribitur per alios non facultate
 respu eorum quod de solo arbitrio civium velan obligationem favore solent hoc
 et omittitur in v. hospitale peregrino videat. et vult per reges, huius 2do
 fol. 274.

249

250. *Ad* ad prescriptionem requiritur bona fides id est, solus credulitas, qua sibi quis prudenter persuadet rem quam possidet esse suam, et solum inculpabilitate, nescit se alienam. esto recepta altera sit: et hoc dicitur bona fides in materia ad prescriptionem, ut iuxta legem ubi hoc prescribitur nullo unquam iure dari potest prescriptio, imo probet hoc quod solus mala fidei prescribit rem alienam detinendo peccat mortaliter, et respiciere debeat rem cum facultate pro parte mala fidei acquisita, deinde ad Dno legitime in iniustam possessionem per exceptionem doli mali vel rapinam docentur.

251. *I.* An dubium faciat mala fidei possessionem?

Ad maiorem expediti solutionem nota dubium potest occurrere in initio possessionis, aut in eiusdem continuatione, idem potest dubium esse et speculative in bono, ut si sit talis, clare est solum in genere in attentis illis circumstantiis dubitatis, et practicum, ut verum iam ad circumstantias attendat et de bonitate fidei dubitet. hoc notanda est quod si dubium fuerit in speculative vel solum in continuatione possessionis a tunc in eius initio ortum, nulla ergo faciat mala fidei possessionem, presumptio est in tali casu stare pro possessione suam possessionem bona fidei inchoantem: aliud foret si in initio possessionis dubitaret, eo est casu dicendum est, quod iudicium dubium non deponat, et motus fidei prescribitur dici hanc potest, cum dubium speculative in bono sit, prescribitur tunc non incipiat, quoniam tunc prescriptionem non sufficit, nisi ex acta mala fidei possessionem, sed requiritur ut sit bona fidei prescribitur, qualis forte dubio dubitatur non est. idem a fortiori dicendum est de practico dubitante in initio sua possessionis, ut nisi talis dubium subit deponat, et rem retineat, et mortaliter peccare potest per retentionem practice dubium, demodo practice dubitatio, et aliter foret, operari est cum gestis practice dubia potest et si sit. quod si bona fide rem possidere inveniatur et dubium in continuatione possessionis subortum fuerit, iudicium diligentem sufficientem adhibet ad respondendum an res altera sit an sua, et propter rationes ibi per ponderantibus, dubium vitare non potest, tunc dubium bonam fidem non vitat, et obligat, quasi dubium non adest possessionem continuat.

operari in materia dubitatio

252. *Bona fidei culpa* est ignorantia iuris non autem ignorantia facti iuxta legem et in ff. de iuris et facti ignorantia ubi dicitur ignorantia in iurisdictionibus negat praedicta, facti vero ignorantiam praedicta est, quod dicitur per iuris et facti ignorantiam in iure lege de ff. pro emptore ita exemplificari: si a pupillo unquam

cum titulo, incedant in presentibus privatorum decem in absentibus viginti
anni § in iust. de usucap. si sit sine titulo, superius ubi bona fide
sine qua non prohibetur ex regula de iuris in d. ubi dicitur possessor
malefide hunc non prohibetur, in privatorum requiruntur 30^{ti} anni. sicut
in rem Cod. de prescrip. 30ta et 40ta annorum.

255. Prescriptio quae dicitur circa bona immobilia, item quae in iusticia hospitali-
tatis non corrumpitur nisi elapsis spatio annorum quatuordecim. Item dicitur
quae quod ad prescribendum requiruntur anni 100. Capitulum ad audientiam audientia
si quis episcopus ad aures eadem audientia, item ordinis et coronae. Item dicitur
iusticia et quae loca huius ordinis privilegii gaudent, quae et ex privilegio
Eugenii 4^{ti} et Philippi 2^{di} et referuntur D. Paulus de pper. Laym. et alij
iuxta molinam dist. 72da de pper. l. 2. c. 4. de tit. 8. n. 25. in
curris prescriptio nisi annis elapsis sexaginta, ordinis et mendicantium
et qui horum privilegii gaudent nisi anni 100 sicut et bona legata
donata vendita civiliter, et quae ad coronam sequitur provincia sicut dicitur
in nisi post annos 100 prescriptio subiactis pro bona sua immobilia.
in rem Cod. de sacrosanctis ecclesiis.

256. Item n. 254. quae conditionem ad prescribendum requiritur esse continua-
tam et praesens non turbata possessionem, ut patet in quodam prescrip-
torem sufficere ad prescribendum, sed requiritur ut per hunc legem de possessione
bona fide incepta possessio sit et quae non sit interrupta, id est quae
in prescribendum occupari possit, quod in iusticia ab alio occupari
quod in hoc incedunt quae possessio non est continua, ut si in iusticia sit
quiesca esse debet, quod in iusticia non sit. proinde requiritur ut non
possideat hunc suum sine id sit per se sine per suos, unde usufructuarius
feudalarius Emphyteuta quod in iusticia sit huius et quod non possit prescribere
quae suam proprietatem quoniam non possident ab eis suo, nec ut
suam bona fide possidere possit, quod in iusticia non sit. Item in prescri-
bi per obligationem passivam quae sit in iusticia non referuntur ad prescribendum
et non subeundum si ab alio petatur agatur, quae non obligatorem occupat
sit possit in iusticia penalis rem ad solvendam penam ante
iudicij sententiam non obligat, in iusticia sit ex crimine possit occupari sine
sibi quod in iusticia non sit. Item in iusticia non sit. Item in iusticia non sit.
idem Cod. de rebus alicuius et tenentis, huius et iuxta Laym. ubi dicitur de eo.

penalis q̄ra furen in furum & quadruplem, item ad iniuriarum alij
 praetoria q̄ anni spatio de inq̄unt inſtituti de fictione et perpetuati.
 Cum hic legi merito facta ſit, n̄ inuile erit quomodo q̄ra illam proſcri-
 ptis ſui atterere, priuſq̄m alij obligati paſſiua q̄ra qua proſcribi pot
 explicem. Definiri pot. ſicut ex capitulo maioris 16ta 11. q̄. burga
Casari aut Principi alij dicunt, q̄ ſit factus ſine q̄ſit, qui imbutat
oia quosita male, ſicut e cedunt bona vacantia ex dicto. q̄ra ſicut
 priuſpali ſue bona mobilia ſue imobilia ſunt ad proſcriptionem
 requirunt 100 anni poſulo qd ita bona ſicut iam incorporata ſunt, qd ſi
 ſicut n̄tōm incorporata fuerint, ſed adhuc exiſtant apud eam & heredes
 eis proſcribunt ſp̄e ordinario, niſi ſicut obnoxia ſunt lex criminis, ſi
 e a crimine ſicut cedere debent, proſcribentur quinqueennio q̄ra ſeu-
 arem, q̄ra uulſtiam ſicut Romana ico, q̄ra ſicut inferioris ſicut
 annis nota, capiuntur in bona hereticorum n̄ liberatorum et a poliori-
 Apoſtatarum, q̄ proſcribi n̄m p̄nd ſicut addita et q̄nita, dōtōm.

257.

Inter obligati paſſiua ſupra mentionata numerari pot. q̄m aq̄m criminale
 q̄ proſcribunt ſigenti a die Comiti Crimini p̄. onſipe amſidōm aduſterii, q̄
 quinqueennio proſcribitur, item ſeruitute ruſtica, q̄ ex hinc p̄nd per ſolum
 n̄ uſum h̄re a lege deſito et q̄m ſi is, ad aſt. ſayn. cul. n̄. 12. qui
 proſcribit, probe ſicut alteri ius uale q̄telere, p̄nd iteneris perſundum
 ut am qd ſeruitu ruſtica ſit p̄aleat.

258.

ſeruitutem q̄ ſeruitu de qua h̄c agitur ſue ſm qd e pot. modis acquirendi ſeruitu
 et uolubendo h̄m ſeruitutem ſeruitutem peti, h̄m q̄ illam q̄ d̄ iuri-
 conſulto de ſeruitu de iure perſonarum d̄. ſeruitu inſtitutio iuris gentium
 qua q̄m ſeruitu alieno q̄ra n̄am ſubicitu, a pote de qua ſatis ſeruitu e
 ſeruitu. una h̄m aſt. ſeruitu e pot. imo e et pot. perſonalis, cui q̄ a perſona
 perſona ſeruitu obligati, qua perſona perſona aſt. ſeruitu e ad ſeruitudem ei
 uſitq̄, qd Vg. q̄ra e ut ſeruitu amilla. 1. 1. d̄. ſeruitu n̄m. q̄m e
 perſona in rem alienam ſeu obligati qua res aliena ſua perſona cui q̄
 uſitq̄ aſt. ſeruitu e 3to ſeruitu mere italy, q̄ e ius rei in rem alienam,
 ſeu obligati qua res aliena rei n̄ obligata e, et ſta ſeruitu de qua in
 preſenti poſſimur quaſtio e, diuidit in Urbaram et Ruſticaram; ſeruitu
 Urbana e, q̄ p̄ndio urbano d̄. et in h̄re, ſi am p̄ndio urbana oia e d̄.
 ſeruitu e ad uolubendi facta, item agi e ſeruitu illi q̄ ſigua ſue in Ch̄re-

259.

hinc in villa sent. de V. f. lege urbana predicta. servit' urbana
et p. t. a. p. a. v. g. i. s. i. t. i. d. i. u. m. d. e. t. i. t. o. m. e. o. i. n. d. o. m. u. s. d. u. a. m. b. o. l. u. m. e.
a. r. e. a. m. r. e. c. i. p. i. o. r. i. g. i. n. e. p. a. r. i. e. t. e. r. d. u. m. i. n. i. t. t. a. r. i. p. e. r. d. o. m. u. s. t. u. a. n. s. i. a. p. a. l. e. s.
e. t. n. e. g. a. t. i. v. a. v. g. i. n. e. d. o. m. u. s. a. l. l. i. g. b. o. l. l. u. s. n. e. f. e. r. e. s. t. r. o. m. o. r. g. a. p. o. m. u. m. m. e. a. m. a. p. e. i. g.
Rusticana servit' d. r. i. q. i. n. h. o. r. e. l. p. r. e. d. i. u. r. u. s. t. i. c. i. s. f. i. v. o. r. u. s. t. i. a. p. r. e. d. i. a. o. i. a.
p. a. r. i. e. t. e. r. d. i. c. a. n. o. s. p. r. u. d. o. c. i. t. i. s. f. e. l. l. a. s. i. a. u. f. r. u. g. e. s. s. e. n. d. a. s. p. e. r. s. e. l. u. m.
l. o. r. e. n. t. e. s. t. a. b. u. l. u. m. a. d. e. q. u. o. e. t. a. l. i. a. a. d. i. a. i. m. i. t. t. e. n. d. a. s. i. n. e. d. o. m. u. s. i. n.
i. n. o. s. t. i. c. i. a. m. f. e. r. e. l. t. a. l. e. s. r. u. s. t. i. a. s. e. r. v. i. t. u. l. e. i. n. p. e. r. t. u. u. m. a. g. r. u. m. v. e. h. i. c. u. l. u. m.
p. u. e. n. d. i. i. n. p. r. a. t. o. d. u. o. f. o. d. e. n. d. i. a. r. e. a. m. c. a. r. a. l. e. s. e. t. a. q. u. a. d. u. b. q. p. e. r. t. u. u. m.
a. g. r. u. m. s. a. t. i. e. n. d. i. o. p. e. r. o. a. b. r. a. g. s. h. o. c. s. e. r. v. i. t. u. l. e. r. u. s. t. i. a. n. a. e. t. u. r. b. a. n. a. p. t.
e. t. q. u. i. t. u. a. s. i. e. t. o. i. h. i. c. d. u. r. a. n. t. e. d. i. s. t. r. e. t. a. c. e. r. t. o. l. i. n. p. r. e. o. b. l. i. g. a. r. y.

260. Servitute modo mentione in altero fundo aut domo obliuio p. h. aut
p. a. t. o. a. u. t. q. u. a. r. t. a. a. u. t. p. r. e. s. c. r. i. p. t. i. o. n. e. d. e. p. r. e. s. c. r. i. p. t. i. o. n. e. s. u. i. a. g. e. n. d. u. m. e.
c. u. r. i. t. i. g. i. p. r. e. s. c. r. i. p. t. i. o. c. i. r. c. a. s. e. r. v. i. t. u. l. u. m. u. r. b. a. n. u. m. s. i. a. p. a. t. u. r. a. e. t. q. u. i. t. u. a.
f. u. e. r. i. t. h. i. c. o. r. d. i. n. a. r. i. o. n. r. e. q. u. i. s. i. t. o. t. i. t. u. l. o. p. e. r. s. o. l. a. m. f. i. c. i. o. n. e. t. p. a. r. t. i. c. i. o. n. e.
q. u. i. p. e. r. m. i. t. t. e. n. t. i. s. a. l. i. q. u. o. m. s. a. t. i. i. u. r. e. i. n. s. u. u. m. p. r. o. c. e. d. i. u. m. u. t. i. q. u. i. s. i. s. e. r. v. i. t. u. l. e.
d. i. s. c. o. n. t. i. n. u. a. f. u. e. r. i. t. s. i. t. i. t. u. l. u. m. h. a. b. e. a. t. e. o. d. e. m. h. i. c. p. r. e. s. c. r. i. b. i. t. s. i. n. o. t. i. t. u. l. u. m.
n. o. h. a. b. e. a. t. p. o. s. s. e. s. s. i. o. r. e. q. u. i. r. i. t. i. n. e. m. o. r. i. a. l. i. e. t. q. u. i. b. o. n. a. f. i. d. e. n. o. r. e. q. u. i. r. i. t.
A. f. i. c. i. o. l. i. n. g. i. g. p. o. s. s. e. s. s. i. o. q. u. i. p. e. i. n. e. m. o. r. i. a. l. i. s. t. r. i. b. u. i. t. p. r. e. s. u. m. p. t. i. o. n. e. m.

261. Contra servitute reale, negativa eodem et ordinario h. i. e. currit prescri-
p. t. i. o. c. i. u. s. t. i. p. o. s. s. e. s. s. i. o. a. n. t. e. a. n. o. i. n. t. e. q. u. i. d. i. g. i. t. i. n. d. e. s. u. a. a. l. i. q. u. i. s. a. g. e. r. e. t. e. n. e. t.
q. u. i. b. o. n. a. f. i. d. e. i. p. s. u. m. p. r. o. h. i. b. e. a. m. c. u. i. p. r. o. h. i. b. i. t. i. o. n. e. s. i. l. o. c. u. m. d. o. d. e. r. i. t. s. t. a. t. i. n.
a. b. e. o. h. i. c. p. o. s. s. e. s. s. i. o. i. n. t. e. a. n. t. e. t. u. n. c. s. i. q. u. i. s. v. o. l. e. n. s. i. n. a. l. l. i. u. m. t. o. l. l. e. r. e. d. o. m. u. s.
s. u. a. m. i. n. p. r. o. i. u. d. i. c. i. u. m. m. e. a. p. r. o. p. r. i. e. t. u. s. e. t. d. e. q. u. o. b. o. n. a. f. i. d. e. r. a. t. u. s. h. i. c. i. n. t. e. n. d. i.
i. n. m. i. d. i. q. u. e. r. e. r. e. i. p. s. u. m. p. r. o. h. i. b. e. a. m. i. l. l. e. i. n. a. l. l. i. u. m. t. o. l. l. e. r. e. d. o. m. u. s. s. u. a. m. d. e.
s. i. s. t. a. t. i. p. s. o. f. a. c. t. o. d. e. s. i. s. t. e. n. t. i. a. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. m. c. o. n. t. r. a. q. u. i. e. t. h. i. c. a. l. e. g. e. d. i. s. t. i. n. c. t. o.
c. l. a. s. s. o. f. i. c. i. o. e. t. q. u. i. t. u. a. i. l. l. u. m. p. r. o. s. c. r. i. b. i. t. o. a. l. i. a. a. n. s. e. r. v. i. t. u. l. e. r. e. a. l. e. s. f. i. c. i. o. e. t.
u. s. u. f. r. u. c. t. u. s. e. x. t. i. n. g. u. u. n. t. p. e. r. s. o. l. u. m. n. o. u. s. u. m. q. u. e. m. a. d. e. t. s. e. r. v. i. t. u. l. e. r. u. s. t. i. c. a.
u. r. b. a. n. a. s. e. r. v. i. t. u. l. e. s. v. o. n. o. e. x. t. i. n. g. u. u. n. t. p. e. r. s. o. l. u. m. n. o. u. s. u. m. s. e. d. r. e. q. u. i. r. u. n. t. e. r. o. t. i. a.
a. l. i. q. u. i. i. u. r. i. q. u. a. r. t. a. q. u. i. p. r. o. p. r. i. u. m. d. i. s. t. i. n. c. t. e. i. n. s. e. r. v. i. t. u. l. e. s. u. r. b. a. n. a. s. e. t. r. u. s. t. i. c. a. s.
L. e. g. e. h. a. c. a. n. f. u. r. a. l. l. d. e. s. e. r. v. i. t. u. l. e. u. r. b. a. n. o. r. u. m. p. r. a. d. i. o. r. u. m.

262.
Quo modo facta prescriptio & in gratia excuset a restitutione eum, qui clauso
terreno rem bona fide habens prescripserit cognoscit se alienam & item quod sit
iure dormire?

Ad unum responderi affatim quod parum scrupulati graduant, prescriptio est omni
ex lege iuste lata ad cavenda gratia iurgis dispensationis iurata bono publico
sume & noxias, lex autem a potestate legitima ex causa iuste lata & in gratia ob-
servari potest et debet, quatenus et si illa prescripta licite retineri poterit, et
elapso tereno cognoscatur fuisse alienam, dummodo rem prescriptam bona fide et
plena quiete possederit: idque locum habet, etsi ex negligentia propria tunc
et prescripta non sit, sed potius ex ignavia rem suam esse, quoniam finis legis
non est in personam negligentibus intelligere, sed a potiori et in animo iurgis gratia
vitare. ad eum de iura et prescriptionem dormire dici, quod ob aliquod
impedimentum iura exerceri non potest, sed quasi somnia dormitant, idque potissimum
in tempore belli et pestis ubi hostia hominum velantur, quatenus quod prescriptio
non currit maxime si hoc tempore eam condiri contingeret, imo in genere gratia agere
non valentem non valet nec currit prescriptio, quo tempore vacans rediret.

263.
Non obstante autem tempore elapso prescriptionis adeo, si inde res prescripta
non capienda foret, quatenus et post completam prescriptionem auctoritate
iudicis implorari conceditur restitutio in integrum, quod describitur solummodo
iuris, quo hominibus legis aut circumstantiis preterita auctoritate suavitur et per
reponendo in integrum id est in statum pristinum. imo quod minoribus hoc
et qui necesse implerentur annos viginti quinque, ut dicitur in l. i. et l. ii. i. ubi
glossam in auctoritatem quas dicitur Cod. de sacros. eccles. et hoc restitutio
tam minoribus quam l. ii. conceditur per octo annos a completa et cognita eius
prescriptione l. finali Cod. de honoraria in integrum restitutione. et sic
par restitutio in integrum maioribus 25 annis idque per quadriennium a
completa prescriptione, si durante prescriptionis spatium fuerint in bello
externo gratia hoste reipublica, aut alio publico negotio distenti, aut capti-
vitate detentis. ut ne in alienam manum saltem per aliquo imittantur
hoc de prescriptione et universim de iuris fin. se eius sub modo
illud acquirendi dicta sufficiant et sit.

D. J. M. C. A.